

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYEDEKİ KONSERVATUVARLARDA TÜRK HALK MÜZİĞİ SES
EĞİTİMİ-YORUMLAMA-REPERTUVAR İLE İLGİLİ DERSLERİN
İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Hazal ŞIK

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI

İkinci Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Deniz GÜNEŞ

Konya 2021

ÖNSÖZ

Araştırmamın başından sonuna kadar her aşamasında; bilgisiyle, desteğiyle ve manevi olarakta yanımda olan kıymetli tez danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Soner ALGI 'ya, ve ikinci tez danışman hocam olarak desteğini eksik etmeyen Dr. Öğretim Üyesi Deniz GÜNEŞ' e, her zaman ve her konuda yanımda hissettiğim değerli hocam Doç. Dr. Attila ÖZDEK' e, Yüksek lisans yapmam için beni motive eden, fikirlerine güvendiğim, bana bu süreçte yol gösterip, vakit ayıran çok değerli arkadaşım ve meslektaşım İbrahim Şamil SUNGUR' a şükranlarımı sunarım.

Çalışma konum ile ilgili değerli görüşlerini belirten, Thm ses eğitimi ile ilgili dersleri yürüten uzmanların, ayırdıkları zaman ve desteklerinden dolayı, aynı zamanda bu alana katkı sağlayacak bilgi birikim ve donanımlarını paylaştıkları için kendilerine çok teşekkür ediyorum. Ayrıca çalışmama müzik alanında yaptıkları çalışmalarla ışık tutan; makale, tez, kitap, dergi ve materyallerinden yararlandığım kıymetli hocalarıma teşekkür ederim.

İlkokul öğrenimimden bu yana, üzerinde emeği olan, bütün saygıdeğer hocalarıma, yoğun çalışma tempomda sabırla yanımda olan, beni destekleyen, önce annem Fadime PAKKAN' a, babam Hasan PAKKAN' a ve bir tanecik kız kardeşim Tuğçe PAKKAN' a sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Hazal ŞIK
KONYA- 2021

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar LİSTESİ	vi
RESİMLER LİSTESİ.....	vii
TEZ KABUL	viii
TEZ ÇALIŞMASI ORİJİNALLİK RAPORU	ix
BİLİMSEL ETİK VE BEYANNAMESİ.....	x
KISALTMALAR	xi
ÖZET	xii
ABSTRACT	xiii
1 GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	3
1.1.1 Problem Cümlesi.....	3
1.2 Alt Problemler.....	3
1.3 Amaç.....	3
1.4 Önem.....	3
1.5 Sayılıtlar.....	4
1.6 Sınırlılıklar.....	4
2 ALAN YAZIN.....	5
2.1 Halk Müziği	5
2.2 Türk Halk Müziği	6
2.3 Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Kavramı.....	7
2.4 Meşk Sistemi.....	7
2.5 Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Türk Müziği Ses Eğitimi Gelişmeleri.....	8
2.6 Darülelhan.....	9
2.6.1 Darülelhan’da Türk Halk Müziği Çalışmaları:	10
2.7 Cumhuriyet Dönemi ve Sonrası Türk Halk Müziği Gelişmeleri.....	11
2.7.1 Türk Halk Bilgisi Derneği ve Halk Evleri’nin Kurulması.....	12
2.7.2 Bela Bartok.....	14
2.7.3 Ankara Devlet Konservatuvarı’ nın Kurulması	15
2.7.4 Muzaffer Sarısözen	16
2.7.4.1 Yurttan Sesler’ in Eğitici Rolü	16
2.7.5 Radyolarda Halk Müziği	17
2.7.5.1 Ankara Radyosu	18
2.7.5.2 İstanbul Radyosu:	19
2.7.6 Köy Enstitüleri	20

2.7.7 TRT (Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu)	22
2.7.8 Kültür Bakanlığı Devlet Koroları ve Toplulukları.....	23
2.7.8.1 Kültür Bakanlığı, Türk Halk Müziği Koroları	23
2.7.8.1.1 Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korusu.....	23
2.7.8.1.2 İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korusu.....	23
2.7.8.1.3 Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korusu.....	24
2.7.8.1.4 Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Korusu	24
2.7.9 Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Bulunan Üniversiteler ve Tarihçeleri	24
2.7.9.1 İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi	25
2.7.9.2 Ege Üniversitesi, Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi	25
2.7.9.3 Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi	26
2.7.9.4 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Türk Halk Müziği Bölümü Tarihçesi.....	26
2.7.9.5 Dicle Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi	27
2.7.9.6 Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Tarihçesi	27
2.8 İlgili Araştırmalar.....	27
3 YÖNTEM.....	29
3.1 Araştırmanın Modeli.....	29
3.2 Evren-Örneklem.....	30
3.3 Verilerin Toplanması ve Analizi.....	36
3.3.1 Uzmanlara Uygulanan Görüşme Formu Soruları	37
3.4 Uzman Grubundaki Eğitimcilerin Demografik Bilgileri, Eğitim Durumları ve Lisansüstü Tez Çalışmaları ile İlgili Bilgiler.....	39
4 BULGULAR VE YORUMLAR	43
4.1 Birinci Alt Probleme Dayalı Bulgular ve Yorumlar	43
4.1.1 İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	43
4.1.2 Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	53
4.1.3 Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	58
4.1.4 Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	63

4.1.5 Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	68
4.1.6 Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	72
4.1.7 THM Ses Eğitimi Bölümü-Yorumlama-Repertuvar ile İlgili Öğretimi Devam Eden Konservatuvarların Öğretim Programları	79
4.2 İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR.....	84
4.2.1 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda THM Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile İlgili Derslerin Adı, Tanımı ve Bu Tanımın Kullanılan Yöntemle Uyumu Nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar	84
4.2.2 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin sürelerinin yeterliliği konusunda uzmanların görüşleri nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar	90
4.2.3 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin yöntem ve kazanımları nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar	93
4.2.4 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin fiziki şartları, kullanılan çalgıları, araç, gereç ve kaynakları nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar	97
4.2.5 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili dersler sonucunda yapılan etkinlikler nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar	104
5 SONUÇLAR VE ÖNERİLER	107
5.1 Sonuçlar	107
5.2 Öneriler	112
KAYNAKÇA	114
EKLER	118
Ek-1:İstanbul Teknik Üniversitesi/Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı	118
Ek-2: Afyon Kocatepe Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı	120
Ek-3: Ege Üniversitesi/Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı/Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı	123
Ek-4: Dicle Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/ Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim	127
Ek-5: Gaziantep Üniversitesi/Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/ Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programı	130
Ek-6: Kars Kafkas Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/Türk Müziği Bölümü Thm Anasanat Dalı/Öğretim Programı	131
ÖZGEÇMİŞ.....	134

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Türkiye’de Konservatuvar Bulunan Üniversiteler	30
Tablo 2. Uzmanların demografik bilgilerini gösteren veriler tablosu	39
Tablo 3. Uzmanların Mezun Oldukları Fakülte/Bölüm, Yüksek Lisans Tez Konusu, Doktora Tez Konusu, Çalıştıkları Kurum İsimleri	40
Tablo 4. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı	43
Tablo 5. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı	53
Tablo 6. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı	58
Tablo 7. Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı	63
Tablo 8. Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı 8 yarıyıl öğretim programı	68
Tablo 9. Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Tm Ana Sanat Dalı 8 yarıyıl öğretim programı	72
Tablo 10. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı-Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı-Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı-Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı- Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı-Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	79
Tablo 11. Uzmanların Yürütmekte Olduğu Dersler	89
Tablo 12. Derslerde kullanılan enstrüman, araç-gereç ve fiziki durum	103
Tablo 13. Yılsonu Etkinlik Tablosu	105

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1. Âşık Veysel'in 1947 yılında Lâdik Köy Enstitüsünde Çorum'lu Öğrencilerle birlikteyken.....	21
Resim 2. Âşık Ali İzzet Özkan Bağlama/Saz Çalarken	21

TEZ KABUL

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-71052239-300-8946
Konu : Tez savunma sınavı sonucu

26.01.2021

TEZ KABUL

Hazal ŞİK tarafından hazırlanan *Türkiyedeki Konservatuvarlarda Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar İle İlgili Derslerin İncelenmesine Yönelik Bir Çalışma* başlıklı tezin savunma sınavı aşağıdaki jüri tarafından internet üzerinden dijital ortamda yapılmış olup, 21/01/2021 tarihinde Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Sınavı Jüri Üyeleri	
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI
Üye	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
Üye	Prof. Dr. Oğuz KARAKAYA

Prof. Dr. Sabri ALPAYDIN
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzulanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 0KVD-HHH5-05TP

Belge Doğrulama Adresi : <https://ehyssorgu.erbakan.edu.tr>

Adres: AKEF Eğitim Bilimleri Enstitüsü A1 BLOK NO:146 MERAM/KONYA

Bilgi İçin : Halil DOĞAN

Telefon No : 0332 324 76 60

Fax No : 0332 324 55 10

Bilgisayar İşletmeni

e-Posta :

İnternet Adresi : <http://www.erbakan.edu.tr>

Telefon No:0332 324 76 60

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Türkiye deki Konservatuvarlarda Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar İle İlgili Derslerin İncelenmesine Yönelik Bir Çalışma başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam **135** sayfalık kısmına ilişkin, 19/02/2021 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%16** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç,
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç,
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç
8. Özgeçmiş hariç,
9. Alıntılar dâhil,
10. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

19/02/2021

Hazal ŞIK

Dr. Öğr. Üyesi Soher ALGI

BİLİMSEL ETİK VE BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynakça listesine eklendiğini beyan ederim.

19/02/2021

Hazal ŞIK

KISALTMALAR

THM: Türk Halk Müziği

DK: Devlet Konservatuvarı

TMDK: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı-Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

DTMK: Devlet Türk Müziği Konservatuvarı

DTMKB: Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Bölümü

ASD: Ana Sanat Dalı

ÖZET

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYEDEKİ KONSERVATUVARLARDA TÜRK HALK MÜZİĞİ SES EĞİTİMİ- YORUMLAMA-REPERTUVAR İLE İLGİLİ DERSLERİN İNCELENMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Hazal ŞIK

Bu araştırma lisans düzeyinde yürütülen Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin öğretim programlarında teori, uygulama açısından nasıl yer aldığı ve uzman görüşleri ile birlikte ilgili derslerin kazanım durumlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmaktadır. Elde edilen yazılı veriler literatür çalışmalarıyla sağlanmıştır. Öğretim programlarına ulaşılmasında Bologna öğrenci bilgilendirme sistemleri ve konservatuvar internet sitelerinden yararlanılmıştır. Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Repertuvar-Yorumlama ile ilgili dersleri yürüten uzmanlara öğretim programları ders tanım ve içerikleri, derste uyguladıkları yöntem ve kazanım durumları, ders ile ilgili önerileri v.b üniversite e-mail adresleri, sosyal medya kanalları veya telefon aracılığıyla ulaşılarak görüşme yöntemi uygulanmıştır. Görüşme yöntemi olarak standartlaştırılmış açık uçlu sorular tercih edilmiştir.

Araştırma, Devlet Konservatuvarı, Türk Musiki Devlet Konservatuvarı ve Türk Halk Müziği Anasanat dalı, Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin olduğu bölümler bulunan 6 devlet konservatuvarının 2019-2020 eğitim öğretim yılı, öğretim programları ile sınırlandırılmıştır. 6 devlet konservatuvarında Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili dersleri yürüten uzmanların çalışma grubunu oluşturmakta ve hemen hemen hepsine ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere göre Türk halk müziği ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin bulunduğu konservatuvarlarda, konservatuvar isimlerindeki farklılıklar, ders isim, tanım ve içerik olarak öğrenci bilgi sisteminde yer alan tanımlamalarla, uzmanların verdikleri cevapların aynı gibi gözükse de farklılık gösterdiği, ele alınan Thm ile ilgili ses eğitimi, yorumlama ve repertuvar gibi derslerin teori uygulama ve kredi bakımından aynı olmadığı, belirtilen derslerin bir kısmının birebir aynı alanlardan mezun olmayan uzmanlar tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir. Derslerin işlendiği salonların fiziki olarak yetersizliği, ihtiyaç duyulan müzik kayıt sistemleri ve cihazlarının eksikliği, konservatuvarların bulunduğu konum itibarıyla eşit imkân ve olanaklara sahip olmayışları, dönem sonu veya yılsonu konser ve etkinliklerinin her konservatuvarında farklılıklar gösterdiği gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Halk Müziği, Ses Eğitimi, Yorumlama, Repertuvar, Öğretim Programı

ABSTRACT

Department of Fine Arts Education

Music Education Program

Master Thesis

A RESEARCH ABOUT ANALYSING LECTURES OF TURKISH FOLK MUSIC VOCAL TRAINING - INTERPRETATION – REPERTORY IN TURKEY’S CONSERVATORIES

Hazal ŞIK

This research, it is aimed to reveal how the lectures related to Turkish Folk Music Vocal Training- Interpretation-Repertory are included in the curriculum in regard to theory and practice and method learning outcomes of the relevant lectures along experts’ opinions.

In the research, qualitative research methods are used. The written datas which are obtained are provided by literature studies. Bologna student information systems and websites of conservatories are used to get access to the curriculum. The interview technique is applied by getting in contact with the experts that carry out the lectures about Turkish Folk Music Vocal Training- Interpretation-Repertory, curriculum lecture definition and contents, methods and learning outcomes applied in the course, their suggestions in the course etc. via e mail address of universities, social network sites, or telephone. Standardized open-ended questions are preferred as an interview method.

The research is limited to curriculum of the 2019–2020 academic year of 6 state conservatories that have the departments associated with State Conservatory, Turkish Music State Conservatory ,Turkish Folk Music Art Major, Turkish Folk Music Vocal Training– Interpretation–Repertory. It forms working team of the experts who conduct lectures on Turkish Folk Music Vocal Training– Interpretation – Repertory in 6 state conservatories and nearly all of them are contacted.

It has been observed that in the conservatories that have the lectures about Turkish Folk Music Vocal Training – Interpretation – Repertory, the difference of the names of conservatories , lecture name , definition and content included as with the definition of the student information system, despite of the fact that the answers that given by experts seem same , they differ , the lectures which are related to Turkish Folk Music vocal training , interpretation , repertory are not the same in terms of theory , practice and credit , lectures that stated are parallel to the music , with the department and different type of faculty or carried out by experts who graduated department according to the data which observed from the research. The problems that physical insufficiency of the halls where the lessons are taught, deficiency of music recording systems and devices which are required, lack of equal opportunities and possibilities in consideration of the location of the conservatories, concert or activities of end of period or end of end of year differs in each conservatory have been detected. In the direction of these results , suggestions are made for innovations , developments and making up the deficiencies.

Key Words: Turkish Folk Music, Vocal Training, Interpretation, Repertory, Curriculum

BÖLÜM I

1 GİRİŞ

Güzel Sanatların önemli bir kolu olan müzik, içerisinde sesi barındıran insanın yaşadığı yeri ve zamanı resmetmeyi iyi bilmiştir. İnsan var oluşundan beri doğa olaylarını, akan suyu, esen rüzgârı, yağan yağmuru ses çıkararak taklit etmiş, zamanla da melodi yoluyla aktarımda bulunmuştur. Yaşanılan olayları, duygu ve düşüncelerine yansıtarak müziğin içerisine sığdırmaya çalışmış ve anlaşılır olmayı denemiştir ki, müziğin insanı anlaşılır kılmada bir araç olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Müzik soyut bir kavram olarak ortaya çıkan kişiler ve toplumlar tarafından değer biçilen, yıllarca kulaktan kulağa aktarılarak kültür basamaklarından birini oluşturan, insanı insan yapan değerlerden biridir.

Türk tarihinde müzik, Türk toplumunun vazgeçilmez bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır (Ögel, 1987: 4-5).

Her coğrafyanın, her toplumun kendisine ait bir sanat anlayışı ve yarattığı sanat ürünleri vardır. Bu ürünlerin önceleri, dinsel içerikli olduğu bilinmektedir. Türkler de uzun yıllar savaşlar vermiş, başka toplumlar ile komşu olmuş, bu da kültürel ve ticari anlamda alışverişte bulunmalarını sağlamıştır. Orta Asya'dan göç etmeleri, birçok farklı coğrafyada yaşamaları ile ortaya çıkan deneyim, zengin bir kültürün oluşmasında kaçınılmaz bir sonuç doğurmuştur.

Türk Devletlerinin yıkılıp, tekrar kurulması durumunda bile musiki bir miras olarak aktarılıp devam etmiş ve günümüze kadar ulaşmıştır. Eski zamanlardan bugüne bakıldığında Türkler sanata ve musikiye merak duymuş ve içlerinde barındırmışlardır (Ak, 2002: 34).

Kültürün köklü kaynaklarından olan müzik, Türklerde geçmişten günümüze birçok olayı, yaşantıyı içerisinde barındırmış, Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği olarak müzik kültürümüzde yerini almıştır. Türk Sanat Müziğini daha çok Osmanlı saraylarında görmekteyiz. Birçok padişahın bu müzikten etkilendiği, besteler ortaya koyduğu bilinmektedir. Türk Sanat Müziği müzik sistemi, makamları kendisine has çalgıları ile birlikte batı müziği çalgılarını da içerisine alan birçok değerli sanatçının yetiştiği ve sözlü – sözsüz eserlerin ortaya çıktığı müzik olarak bilinmektedir. Türk halk müziği ise, belli kalıplara dayanmayan, toplumun sosyal yapısını, kültürel öğelerinin içerisinde barındıran, değişip gelişen ve nesilden nesile aktarılarak canlılığını sürdüren, halkın deneyim ve yaşantıları sonucunda oluşmuş müziktir diyebiliriz.

Türk Halk Müziği'ni; *“Geçmişten günümüze kadar ulaşmış, bir ulusun kültürün içinde, belli bir sanat kaygısı taşımadan, halkın duygu ve düşüncelerini aktardığı, üretene veya söyleyene belli veya belli olmayan, örfe dayalı müzik”* olarak tanımlamamız mümkündür.” (Eroğlu, 2011: 233).

Türkiye’de Türk Halk Müziği adı eski yıllara gitmeye gerek kalmadan yakın zamanda var olmaya başlamıştır. 1900’lü yılların başında türkü, halk şarkısı gibi kelimeler çeşitli isimlerle adlandırılmıştır. 19.yy. sonunda Avrupa’da yaygınlaşan folklor durumu Türkiye’de ilk olarak Ziya Gökalp ile başlamış, Gökalp’in 1913 yılında Halka doğru isimli dergideki yazısı ile başlangıç kabul edilmiştir. Türk’ün müziği, özüdür, gerçeğidir ve milli halk müziğimiz, Batı müziği ile birleşmeli, kaynaşıp tekrar doğmalı, Batı müziğinin biçimleri ve armonisiyle harmanlanmalı düşüncesi ortaya çıkmıştır. Bu düşünce Cumhuriyet ile önem kazanmış, 1916 yılı itibariyle Türkiye Halk türkeleri ile ilgili derleme çalışmalarına koyulmaya başlamıştır (Özbek 2007: 954).

Halk müziğinin uzun bir geçmişe sahip olduğu, usta-çırak ilişkisinin ışığında meşek yoluyla nesilden nesile aktarılarak yol aldığı bilinmektedir. Bahsedilen konunun ilk kurumsallaştığı yer Darülelhan olarak bilinmektedir. Derlemeler ile başlayan halk müziği çalışmaları birçok aşama kaydederek ilerleme göstermiştir.

“Dârü’l-Elhân, Ankara Devlet Konservatuvarı, Halkevleri, Köy Enstitüleri, bazı dernek kuruluşlar, Türk Müziği Devlet konservatuvarları, Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Genel Müdürlüğü, Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanlığı (HAGEM), TRT, Milli Folklor Araştırma Dairesi (MİFAD) gibi halk müziği araştırma birimleri ve Devlet Türk Halk Müziği Korolarının çeşitli çalışmaları bulunmaktadır” (Dağdeviren, 2019: 442).

Günümüzde kaynaklar incelediğinde, Türk müziğinin birçok kurum ve kuruluşta (mekân ve okul) eğitim boyutunda devam ettiği görülmektedir. Müzik eğitiminin akademik olarak incelenip, öğretime tabi tutulduğu yerler ise Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalları, Sahne Sanatları Fakülteleri, Sanat ve Tasarım Fakülteleri ve üniversite konservatuvarlarıdır.

1.1 Problem Durumu

Araştırmaya konu olan konservatuvarlarda Thm Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin haftalık ders saati ve kaç yarıyıl devam ettiği, müfredatı ve öğretim programlarının nasıl olduğu, bu derslerle ilgili uzman görüşleri alınarak adı geçen dersler ve bu derslerle ilgili derslerin içeriği, yöntem ve kazanım durumu, kullanılan araç-gereç, dönem veya yıl sonunda etkinliklerin düzenlenip düzenlenmemesine dair incelemeler yapılmıştır.

1.1.1 Problem Cümlesi

Elde edilen bilgiler ışığında araştırmanın problem cümlesi;

“Türkiye’deki Konservatuvarlarda Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin öğretim programları ve bu dersleri yürüten öğretim elemanlarının derslerle ilgili görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşmuştur.

1.2 Alt Problemler

1. Thm ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin bulunduğu ve öğretimi devam eden bölüm veya Anasanat dallarının öğretim programları nasıldır?
2. Thm ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili dersleri yürüten öğretim elemanlarının bu dersler ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.3 Amaç

Bu araştırma, Türkiye’deki konservatuvarlarda Türk halk müziği ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin öğretim programlarının incelenmesini ve dersi yürüten öğretim elemanlarının görüşleriyle ilgili derslerin öğretim yöntem ve kazanımlarının ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Çalışmanın belirlenen altı üniversite ile sabit tutularak tespit edilen veriler ile birlikte eğitim öğretime katkı sağlanması ve diğer çalışmalara kaynak teşkil etmesi amaçlanmıştır.

1.4 Önem

Araştırma; Türkiye’deki Konservatuvarlarda Türk halk müziği ses eğitimi-yorumlama-repertuvar derslerinin öğretim programlarında yapılabilecek düzenlemelere katkı sağlaması, Türk halk müziği eğitimi verilen konservatuvarların isimlendirilmesi boyutunda ortak isim belirlenmesi gerektiği bakış açısının dile getirilmesi ve Türk halk müziği alanının

önemine dikkat çekilmek istenmesi, derslerin işlenişi ile ilgili öğretim elemanlarının vermiş olduğu görüşler çerçevesinde eğitim öğretim birliğinin sağlanması anlayışının dile getirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

1.5 Sayıtlar

Araştırmada tercih edilen araştırma yönteminin problem çözmeye ve araştırma konusuna uygun olduğu,

Araştırmada üniversitelerin Bologna sistemlerinden elde edilen öğretim programlarının doğru ve güvenilir olduğu,

Uzman görüşleri alınarak cevaplanan görüşme sorularının içtenlikle cevaplandırıldığı, belirlenen örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.6 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Türk halk müziği ses eğitimi bölümü olan; İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Kars Kafkas Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı öğretim programlarıyla,
2. Uzman görüşleri alınmak üzere başvuru alan öğretim elemanlarıyla,
3. Konu ile bağlantılı ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır.

BÖLÜM 2

2 ALAN YAZIN

2.1 Halk Müziği

Halk müziği ezgisi ve sözlerinin kim tarafından yazılıp söylendiği belli olmayan, o yörenin insanları tarafından kabul görmüş, içerisinde birçok duyguyu barındırıp, sözlü veya sözsüz bir anlatımla dışa vurumuna sebep olan, yıllar boyunca nesilden nesillere aktarılarak canlılığını koruyan ezgilerdir. Halk müziği yöreye aittir. O yörenin konuşma şekli, kullandığı kelimeler, yaşanan toplumsal olaylar, neredeyse her bölgeye, her şehre ait olan ezgilerin müziğe dökülmüş olduğu kabul edilir.

Halk müziğinin sözlü ve sözsüz olarak ikiye ayrıldığı bilinmektedir. Sözlü halk müziği yöresel ezgileri içerisinde barındıran türkü, sözsüz halk müziği ise yöresel çalgılarla yaratılmış müzik olarak ifade edilebilir.

Halk müziği; *“Toplumların bütün boyutlarıyla hayatından kaynaklanan duygu, düşünce ve zevklerini işleyerek dile getiren, ait oldukları toplumların kültürünü yansıtan sözlü ve sözsüz ezgilerdir”* (Say, 1985: 577).

Halk müziği, yörenin duygu ve düşüncelerini yansıtarak, o yörenin insanlarından yetişmiş halk sanatçılarının önderliğinde yaratılan ezgilerle, kulaktan kulağa, nesilden nesillere aktarılarak geçmişten günümüze bir şekilde gelebilmiş, geleneksel müziklerdir (Büyükyıldız, 2015: 108).

Halk müziği, geçmişten gelen coğrafyalar, yaşantı, ekonomik paylaşımlar ve insan etkileşimleri sebebiyle büyük bir etkiye ve zenginliğe sahiptir.

Dünya üzerindeki tüm halkların, duygu ve düşüncelerini yansıtan, sosyal yaşantısını, tarihini ve coğrafyası ile şekillenerek ortaya çıkan bir müziği vardır. Her milletin zaman içerisinde yaşanan olaylarla doğru orantılı olarak gelişim gösteren, kültürel bir yapısı mevcuttur. Yerleşik insanlar tarafından üretilip, sevdiren, söylenip çalınan, kulaktan kulağa aktarılarak bugüne ulaşan anonim müzik, halk müziğidir (Şanlı, 2007: 2).

“Bir toplumun müzik geleneğinin, o toplumun kolektif hafızasında mevcut olan ses ve söz kalıpları ile tarihsel bilginin doğal bir bileşimi olarak görülmesi doğaldır. Kolektif

hafızada mevcut olan söz konusu ses ve söz kalıpları o toplumu diğer toplumlardan ayıran, özgünleştiren bir müzik kültürünün de anahtarıdır” (Güray, 2017: 10).

“Mehmet Ali Özdemir’e göre ise Thm:

“Halk müzikleri doğdukları toplumların adları ile anılırlar. Tarihte ulus olabilmış olan toplumların halk müzikleri, o toplumun tarih sayfasına çıkışıyla birlikte var olmaktadır. Toplumsal yaşamın kendi dinamiğinden kaynaklanarak oluşan halk müzikleri, değişerek ve gelişerek yeni müzik çeşit ve türlerinin oluşmasına da kaynak olmuşlardır” (Özdemir, 1998: 1).

2.2 Türk Halk Müziği

Türk halk müziği; Türk milletinin, sevincinin, üzüntüsünün vb. duyguların barındığı, halkın içinden çıkmış, daha birçok toplumsal olayı içinde barındıran, sade ve anlaşılır şekilde ezgilerle desteklenen ortak bir halk ürünü olarak düşünülmektedir. Sanat endişesi gütmeyen halkın yaşadığı, hâkim olduğu duygu ve düşüncelerin hepsini içerisinde barındıran, o topluma ait yaşanan olayları, anlaşılır, yalın bir ifade ile sözlü veya sözsüz olarak ele alan ortak yaratımlar olarak değerlendirilebilir.

“Her ulusun kendi halkının genel folklor kuralları içinde oluşan bir sanatı vardır. Örf, adet ve gelenekler içinde doğan bu halk sanatı, ezgi ve ritimden oluşmuşsa ‘halk müziği’, söz ve şiirden oluşmuşsa ‘halk edebiyatı’, eğer bir takım ritmik hareketlerden oluşmuşsa ‘halk oyunları’ adı altında kültür varlığını gösterir” (Hoşsu,1997: 3).

Türk Halk Müziği, halkın yaşantısını, duygu ve düşüncelerini, yaşadığı olayları, yöreye ait örf, adet, gelenek ve göreneklerinin içerisinde var olduğu özellikleri ifade eden, o yöreye ait sazlarla çalınıp söylenen, halkında beğeni duygusu yaratan, anonim müzik türüdür (Karakuş, 2016: 14).

Halk müziğimiz, doğal bir anonim yapıya ve kırsal kökene yakındır. Yıllarca kulaktan kulağa gelmiş, insanların birbirleriyle olan iletişimi sayesinde aktarılmış zenginliğe sahiptir. Halk şarkılarına “türkü” denmektedir. Melodi ve ritim yönünden her eserin kendine özgü derinliği ve canlılığı vardır (Say, 2002: 223).

“Türk milletinin duygu ve düşüncelerini, gelenek ve göreneklerinin, dilini efsanelerinin, mitolojisini, inançlarını, binlerce yılını nesilden nesile, günümüze getiren sesler, fikirler, ritimler, renkler ve hareketler mecmudur. Türk’ün kültür hazinesidir” (Yener, 1983: 86).

2.3 Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Kavramı

“Türk müziği dendiğinde hem sanat müziği hem de halk müziği açısından meşk sisteminin ön plana çıktığı görülmektedir. Meşk sisteminde olan usta çırak ilişkisi modeli, seslendirici tarafından ustasını iyi izlemesi ve bununla birlikte taklit etmesiyle devam etmiş olan bir çalışmadır. Bu çalışma kendisine özgü ana ve alt tekniklere sahip değildir. Meşk sistemi yıllarca devam etmiş, sonraları açılan Türk müziği konservatuvarları ile beraber farklı bir boyut kazanmaya başlamıştır” (<https://calismagruplari.itu.edu.tr/t%C3%BCrk-musikisi-devlet-konservatuvar%C4%B1/t%C3%BCrk-m%C3%BCzi%C4%9Finde-ses-e%C4%9Fitimi02.02.2020>)

2.4 Meşk Sistemi

Meşk, yüzyıllar öncesinde oluşup bugüne dek gelmiş, farklı sanat dallarında da kullanılmakla birlikte gerek ses eğitiminde gerekse çalgı eğitiminde de uzun süre kullanılarak, usta-çırak ilişkisi adı altında karşımıza çıkan bir öğretim yöntemidir. Bu öğretim yönteminde hoca, öğrencisine eseri parça parça ve devamında bütünü defalarca tekrar ederek aslında bir nevi gösterip yaptırma yöntemini kullanmaktadır. Öğrenci hocasını iyi gözlemlemek, sabır ve istikrar göstererek hocasının beğenisini kazanmak ve taklit etmeyi de iyi öğrenmek zorundadır.

Meşk sisteminin yüz yüze alınabilen bir eğitim olduğu bilinmektedir. Öğrencilerin veya seslendiricilerin hocalarıyla beraber bulunup onları izlemeleri, davranışlarını gözlemlemeleri, yorumlamalarına ve açıklamalarına, söylerken veya okurken hareketlerini dikkatle takip altına almalarına devamında ise tekrar etmeleri gerektiğini vurgulayan bir çalışmadır. Öğrencilerin veya seslendiricilerin hoca ile baş başa veya toplu olarak etkileşim ve iletişim halinde olabilmelerinin musiki meşk etmelerinin mümkün olacağı bilinmektedir (Behar, 2019: 51-52).

Meşk sisteminin öğrencinin rol model olarak hocasını görmesi ve dinlemesi, hafızaya dayalı olması ile birlikte eserlerin öğrenilmesi boyutunda değişime açık bir hal almasına sebebiyet verebilecektir. Bu açıdan bakıldığında usta-çırak ilişkisinde öğrencinin alana hâkim

iyi yetişmiş bir hoca ile çalışması gerektiği, eğer eseri yanlış kişiden, yanlış öğrenecek olursa hafızaya farklı kaydederek, ileride değişim ve gelişim açısından sorun yaşayabileceği durumu söz konusu olabilecektir.

2.5 Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Türk Müziği Ses Eğitimi Gelişmeleri

Sanat ve bilim politikalarında Osmanlı İmparatorluğunun, uzun yıllar pek çok ulusa örnek olduğu bilinmektedir. Sarayın sanata önem vermesi birçok padişahın sanatçılarla iç içe olmasına sebebiyet vermiş böylelikle sanatla uğraşan pek çok padişah da yetişmiştir.

Türklerde var olan müziğin kültürün önemli bir parçası olduğu durumu, Osmanlı İmparatorluğu dönemine geldiğinde de devam etmiş, tabılhanelerin mehterhaneye dönüştüğü, Enderun müzik okulunun müzik ile ilgili dünyadaki ilk konservatuvar olarak ortaya çıktığı bilinmektedir. Türk müziğinde var olan sözlü müzik, kopuzcu ozanlık geleneği, sazıcı âşıklık geleneği ile devam etmiş, sonraları sarayın ileri gelenlerinin (padişah, şeyhülislam, paşalar, devlet büyükleri vb.) müziğe duyduğu ilgi ile birlikte özel dersler aldirmaları hem sanatın gelişmesine hem de müzik adamlarına verilen değerin artmasını sağlamıştır. Bununla birlikte devlet büyüklerinin de önemli eserler ortaya koydukları bilinmektedir (Uçan, 2000: 46).

Müzik eğitimi içerisinde ses eğitiminin önemli bir yeri vardır. Osmanlı İmparatorluğunda bazı kurum ve mekanlarda ses eğitimi dersleri verilmiştir. Müzik öğretimi belli okullarda verilirken (Sübyan okulları, Medreseler, Enderun okulları, Tekkeler ve Saraylar) mesleki müzik öğretimi mehterhaneler, Darü'l Huffaz ile Tekke ve medreselerin belirli bölümlerinde verilmiştir. O dönem müzik öğretimi devlet politikaları çerçevesinde dinsel ve geleneksel sisteme yakın bir şekilde yapılmıştır (Tanrıkorur, 2003: 22-32).

Güzel sesin kullanılması, kurallara bağlı kalınarak okunup söylenmesinin önemli oluşu, Sıbyan Mekteplerinde ve Medreseler'de ezan, Kur'an ve ilahilerin makamsal olarak okunması gerçekliğini oluşturmaktadır (Uçan, 2018: 48).

Enderun Mekteplerinin programlarına bakıldığında müzik derslerinin var olduğu, bu derslerin meşkhane olarak bilinen sınıflarda veya musiki odaları olarak adlandırılan yerlerde ünlü müzikçiler tarafından verildiği görülmektedir. O dönemde bütün öğrenciler müzik dersi almak durumundadır ve bu derslerde genellikle Türk Sanat Müziği eğitimi detaylı olarak verilmektedir (Uçan, 2000: 82).

Osmanlı Devleti'nin Batı müziği ile tanışması Donizetti'nin 1828'de İstanbul'a getirilişi ile başlamış ve devam etmiştir. Şan sanatının temelleri atılmaya başlanmış, 1916-1927 yılları arasında Darülelhan'da ses eğitimi ile ilgili çalışmalar birçok ana başlık altında toplanıp ders olarak okutulmuştur (Acar, 2014: 60).

Darülelhan'da birçok çalgı eğitim dersi verildiği, bunun yanı sıra ses ve solist eğitimi içinde aktif olduğu bilinmektedir. Daha sonraları 1926'da Türk Müziği Bölümü kapatılmış, onun yerine Türk Musiki Tasnif Heyeti kurulmuştur. Devamında İstanbul Belediyesi Konservatuvarına dönüştürülmüştür (Öztuna, 2006: 217).

Osmanlı dönemi Türk Müziği tarihine bakıldığında, Enderun-u Hümayun, Mehterhane-i Hümayun, Mevlevihane'ler, Muzika-yı Hümayun ve Darülelhan'ın eğitim kurumları olarak faaliyet gösterdiği bilinmektedir.

2.6 Darülelhan

Darülelhan'ın oluşmasında Darülbedayi'nin önemli katkısı olmuştur. Türk müziği eğitiminde önemli bir rol üstlenen Darülelhan, devletin sıkıntılı süreci olan 1.Dünya Savaşı sırasında kurulmuş, dönem şartları itibariyle kurumun verimliliğinin ve devamlılığının tam olarak sağlanamadığı bilinmektedir. Dört yıl olan eğitim- öğretim sürecinde Türk Musikisine öncelik verilip, bununla bağlantılı olarak birçok ders ana ve yan dal olarak verilmiştir.

Nağmeler evi adı verilen ve ilk konservatuvar olarak bilinen kurum, Maarif Nezareti (MEB) tarafından 20. Yy. başlarında 1914'te kurulmuştur. Öğretmen yetiştirmek için ayrıntılı bir eğitim görülmesi, Türk müziği ve Batı müziği de içermesi ön görülmüştür. Türk müziği bölümünün başına Rauf Yekta getirilmiş, kurumun amaçları ile ilgili de Türk müziği ve Batı müziği eserlerinin notaya alınması, tanıtılması ve araştırılması esas olarak alınmıştır (Yılmaz, 2019: 33).

Darülelhan'ın da musikinin o zamanın şartlarına uygun olarak gelişip değişmesi, özelliklerini koruması, musiki sevgisini topluma yayma isteği, bestekârların ve eserlerinin tanıtılıp, canlı tutulmak istenmesi ve bu alana hâkim öğretmenlerin yetiştirilmesi kuruluş amaçları arasında yer aldığı bilinmektedir.

Darülelhan'ın kuruluş amacı : *“Musikin bilimsel olarak eğitim ve öğretimi, klasik eserleri notaya alarak tespit etme, musiki zevkini topluma yayma, eski Türk bestekârlarına ait klasik eserlerin yeniden tanıtılarak canlandırılması ve yayınlanması, musiki tarihi ve kuramı*

ile besteciliği bilen öğretmenlerin yetiştirilmesi, Türk musikisinin zamanın zevk ve anlayışına uygun gelişmesi ve özelliklerinin korunarak devamlılığını sağlayacak sanatçıların yetiştirilmesi” olmuştur (Özşahin, 2010: 12-13).

Osmanlı imparatorluğu dönemimde besteci ve seslendirici yetişmenin farklı kurumlar içerisinde uzun ve köklü bir geçmişe sahip olduğu bilinmektedir. Bu alanda daha sistematik, düzenli ve devamlı eğitim basamağına Cumhuriyet dönemi ile geçilmiştir denebilir. Cumhuriyet dönemi müzik politikalarıyla ilgili Türk müziği bölümü kapatılarak onun yerine ilmi çalışmalar yapılması için Tespit ve tasnif heyeti kurulmuştur. Derleme çalışmaları yapılıp, eserler halka tanıtılmaya başlanmıştır.

1.Dünya savaşı boyunca çalışmalarını yapamayan kurum, 1917’ de Ziya Paşa ile beraber tekrar açılmıştır. İstanbul’un 1918’de işgal edilmesiyle erkekler bölümü kapatılmış ve Cumhuriyet’in ilanı ile 14 Eylül 1923 yılında yenilenen eğitim sistemi beraberinde faaliyetlerine devam etmiştir (Feyzi, 2015. 829-856).

“Darülelhan, 9 Aralık 1926’da Maarif vekili Mustafa Necati Bey tarafından belediyeye bağlı bir kuruluş olarak yeniden örgütlenmek üzere kapatılmış, 22 Ocak 1927’de bu sefer İstanbul Belediye Konservatuarı adıyla açılmıştır. Yeni açılan okulun bünyesinde artık Türk müziği eğitimi yer almıyordu” (Kaçar, 2018: 22)

2.6.1 Darülelhan’da Türk Halk Müziği Çalışmaları:

Darülelhan’ın eğitim öğretim programı öncelikli olarak müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlamaktaydı. Sonraları müzikle ilgili bilimsel çalışmaların yapılması, folklor araştırmalarının hedeflenmesi, müzik eserlerinin notaya alınması ve yayımlanma faaliyetleri öncelikli amaçların arasına girdiği belirtilmektedir.

Türk Halk Müziği derleme çalışmaları ile ilgili adımı atan ilk kurum olarak bilinen Darülelhan, 1920’li yılların başında bir anket çalışması düzenlemeyi uygun görmüş, 14 sorudan oluşan anket 2000 civarı fiş eşliğinde Anadolu da görev yapan müzik öğretmenlerine ve müzik ile ilgili kişilere gönderilmiştir. Anket çalışmaları üç yıl sürmüş ve 100 kadar türkü kuruma gönderilmiş, notalardan 85 tanesi 1926 yılında iki defter olarak yayınlanıp, anket usulünün istenilen sonucu vermemesi derleme gezilerini zorunlu tutmuştur (Alpyıldız, 2018: 8-9).

Anket çalışmalarının yüz yüze olmaması, bilgiye ulaşmada, veri toplama ve inceleme de sıkıntı yaşanması, anket hazırlayanların halk müziği konusunda yeterli donanım ve bilgiye sahip olmadığının görülmesi araştırmanın anlaşılması kısmını güçleştirdiği söylenebilir.

“Uzaktan gerçekleştirilen (yüz yüze olmayan) anket tekniğiyle metin merkezli derleme yönteminin kullanıldığı bu çalışmalara, halk kültürü bağlamında halk müziğine” durağan bir milli kültür varlığı” gözüyle bakıldığı ve bağlamın göz ardı edildiği eleştirisi getirebiliriz.” (Alpyıldız, 2018: 9-10).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilk resmi derleme gezileri 1925 yılında anket çalışmaları devam ederken, Seyfettin Asaf ve Mehmet Sezai Asaf tarafından gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu derleme gezisi sonrasında Yurdumuzun Nağmeleri adlı kitap 1926 yılında yayımlanmıştır. Ancak Darülelhan tarafından yapılan anket çalışması ve bakanlık tarafından yapılan ilk derleme gezisi başarısız olmuş, olumlu bir sonuç ortaya çıkmamıştır.

“1924 yılında yapılan anket çalışmalarında toplayıcıların müziği iyi bilmeleri gerektiği, ayrıca fonograf bulundurulmamasının olumsuz etkileri beraberinde, yöntem ve yetersizlik konuları da birleşince başka yollar aranmaya çalışılmıştır. 1926, 1927, 1928 ve 1929 yıllarında dört derleme gezisi yapılmış 1000 kadar halk ezgisi makineyle derlenmiş veya doğrudan notaya dökülmüş, mahalli sanatçıların sesinden plaklara kaydedilen türküler arşive alınmıştır” (Büyükyıldız, 2015: 131-132).

İlk derleme çalışmalarının olumsuz sonuçlanması ile birlikte farklı yollar aranmaya başlanmış, o dönemde Paris’te bulunan Cemal Reşit Rey aracılığıyla fonograf derleme çalışmalarında kullanılmak üzere getirilmiştir. Devamında oluşturulan bir heyetle 51gün süren bir derleme gezisine çıkılarak 1926 yılında “Anadolu Halk Şarkıları” isimli defterler oluşturulmuş, 1927 ve 1928 yıllarında kurulan heyetlerle ülkenin belirli illerini kapsayan gezilerle defter serileri oluşturulup basılmıştır.

2.7 Cumhuriyet Dönemi ve Sonrası Türk Halk Müziği Gelişmeleri

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte yeni bir rejim ve devlet idaresi söz konusu olmuş, bununla birlikte modern gelişim ve değişimler oluşmaya başlamıştır. Siyasi, hukuki, eğitim alanında her şeyin köklü bir şekilde değiştiği bir yönetim şeklinde, halkın buna adapte olması ve kabullenmesi durumunun kaçınılmaz olduğu görülmektedir. Ancak büyük bir kısmı

köylerde yaşayan halkın çoğu değişimden haberi olmadığından, kendi kültüründe yaşamını sürdürmeye devam ettiği bilinmektedir.

Atatürk liderliğinde çağdaş bir devletin kurulması, diğer bütün alanlarda olduğu gibi müzik alanında da büyük değişimleri kaçınılmaz hale getirmiştir. Osmanlı döneminde başlamış olan batılılaşma düşüncesi, Cumhuriyet ile birlikte yeni gelişmelere ev sahipliği yaptığı bilinmektedir.

“Cumhuriyet’in ilk yıllarında bilinen tek müzik okulu Darülelhan (Konservatuvar)’dı. 1924 yılında Halk ezgilerinin derlenmesi ile alakalı ilk hareketi gene Darülelhan’ın başlatmış olduğu bilinmektedir. Anket çalışmalarının yapılması gerektiği üzerinde durularak 14 sorunun yer aldığı 2000 adet fiş bastırılarak, Milli Eğitim müdürlükleri vasıtasıyla müzik öğretmenlerine ve ilgili kişilere gönderilmiştir” (Büyükyıldız, 2015: 130).

Birçok il ve bölge de eserler toplanmaya başlanmış, bunlar 12 kitap şeklinde, 200 türkü ise plaklara kaydedilmiştir. 200 türkünün plaklara kaydedildiği bunun dışında 12 kitabın yayımlandığı, derleme çalışmalarının ciddi olarak Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından yapıldığı bilinmektedir. Konservatuvar bünyesinde folklor arşivi kurulmuş, Darülelhan’ın başlatmış olduğu anket çalışmaları incelenmiştir. Anket çalışmalarının yıllarca sürmesi ile birlikte birçok eser derlenmiş ve folklor arşivi bünyesinde toplanmıştır. Arşiv sorumlusu olarak adını duyduğumuz Mustafa Sarısözen birçok eseri notaya aktararak, öğretimini sağlamış, sonradan adını duyuran Yurttan Sesler Topluluğunun ise repertuarı bu şekilde oluşturulmuştur.

Darülelhan’ın ilk resmi müzik kurumu olarak geçtiği bilinmektedir. Yapısal olarak değişiklik geçirmesine rağmen (İstanbul Belediyesi Konservatuvarı), Cumhuriyet döneminde konumu netleşmiş, müziğin farklı türlerinde eğitimci ve sanatçı yetiştirmeyi hedeflediği görülmüştür. Darülelhan 1916 yılında kurulmuş, 1928 yılında İstanbul konservatuvarı, 1932 yılında da İstanbul Belediye Konservatuvarı adını alıp, şu an ki adının İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı olduğu bilinmektedir.

2.7.1 Türk Halk Bilgisi Derneği ve Halk Evleri’nin Kurulması

Türk Halk Bilgisi Derneğinin ilk olarak Anadolu Halk Bilgisi Derneği ismi ile karşımıza çıktığı söylenebilir. Ziyaeddin Fahri’nin önderliğinde 1927 yılında kurulmuş olduğu, 1928 yılında isminin “Türk Halk Bilgisi Derneği” olarak değiştirilmesiyle yurdun

birçok ilinde şubeler açılmaya başlandığı görülmektedir. Folklor çalışmalarının daha sağlıklı yürütülmesi, kitap, mecmua gibi yayınların yapılması, araştırma gezileri ile birlikte konferansların verilmesi ve bilimsel alana daha yakın tutulması için kurulan bu kuruluş halk tarafından da mutlulukla karşılanmıştır ki, halkta dernekle birlikte faaliyetlerde bulunmuştur.

“Önemli girişimlerden biri de 1 Kasım 1927 tarihinde Ankara’da “Anadolu Halk Bilgisi Derneği”nin kurulmasıdır. Türk Halk Biliminin(folklorunun) temelini bu dernek tarafından atıldığı da söylenebilir” (Büyükyıldız, 2015: 133).

Türkiye’de kurulmuş olan bu dernek, halk biliminin oluşmasında, Türk aydınlarına ışık tutmuştur. 1929 yılı sonlarında çalışmaları İstanbul’da yürütülen dernek, sonraları bütün Anadolu’ya yayılmış, birlikte çalışmaya önyak olmuş, bununla ilgili gazete ve dergiler yazılmaya başlanmış, derneğin en önemli adımlarından biri olarak görülen 1929 yılı itibariyle “Halk Bilgisi Haberleri” adı altında bir dergi yayımlanmaya başlanmıştır.

Halk bilgisi haberleri dergisi genellikle derleme faaliyetlerini içermektedir. Haberler bölümü ülkemizdeki ve yurtdışındaki olaylara yer vermektedir. 124 sayı çıkan dergi’ de en çok yazıya sahip kişi Mehmet Halit Bayrı’dır. Dergi konusu itibariyle halk hayatını, halk musikisini, halk oyunlarını ve danslarını, halk sanatı ve zanaatını, örf, adet, gelenek ve göreneklere gibi basamakları ele almıştır, aynı zamanda halk bilimi ile ilgili yapılan birçok derleme ve inceleme yazılarına yer vererek dönemin en önemli boşluğunu doldurmayı hedeflemiş, “Halk Bilgisi Toplayıcılarına Rehber” isimli kitabı basarak Anadolu folklorunu derlemekle ilgilenen kişilere derleme esnasında fayda sağlayabilecek bilimsel yöntemleri göstermeyi amaç edinmiştir. Derneğin aynı zamanda Anadolu’ya yapmış olduğu araştırma gezileri de önemli katkılar arasında sayılmaktadır (Karabulut, 2013: 143-145).

Türk Halk Bilgisi Derneği 1932 yılı itibariyle Halkevleri himayesine girmiştir. Derneğin Halkevleri bünyesinde eski başarısını sürdürmemesi ile Mehmet Halit Bayrı ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu’nun çabalarıyla 1953 yılında dernek ismi “Türk Folklor Derneği” olarak değiştirilse de olumlu bir tutum görülemeyip kapatıldığı görülmektedir.

Halkevleri 1932 yılı itibariyle kurulup 1951 yılına kadar olumlu etkiler ortaya koyarak çeşitli faaliyetler yürüten bir nevi yaygın eğitim merkezleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk kültürünün oluşmasında, okuma-yazma çalışmalarında, aydın kesim ile halk arasındaki farklılığı gidermeyi amaçlayarak, ülke çapında gençlere spor, müzik, tiyatro gibi birçok sanat alanında aktif katılım imkânı sunan Cumhuriyet ile birlikte Atatürk ilkelerini de benimseten

bir kurum olarak nitelendirilebilir. Cumhuriyet rejiminin ilk adımının halkın eğitilmesi ile mümkün olacağı bu yüzden halk eğitimi uygulamalarının önem arz ettiği görülmektedir.

“Halkevleri, Türk sanat ve kültür yapısına katkı sağlamak, bunlarla ilgili araştırmalar yapmak, gençleri yararlı olacak bir çatı altında toplayarak bilgilendirme süreci sağlayıp yarar sağlamak için Ankara merkez olarak, tüm il, ilçe ve köylere uzanacak bir birlik beraberlik ortamı oluşturmak için, Türk Ocakları, Türk Halk Bilgisi Derneği, Muallim Birlikleri'nin uzantısı olarak 1932 yılında kurulmuştur” (Komisyon, 1992: 4978).

Mahalli sanatçıların Halkevleri ve halk müziği arasında köprü görevi görmeleri, Halk müziğinin yaygınlaştırılmasında, tanıtılmasında, sevdirilip öğretilmesinde önemli bir basamak olarak değerlendirilmesi, bağlama dersleri verilerek konserlerin düzenlenip halk müziğine işlevsellik kazandırdıkları yadsınamaz bir gerçektir (Alpyıldız, 2018: 20).

Halkevleri halkın musikiyi benimseyip öğrenmesi için ilk iş olarak koro kurmayı uygun bulmuştur. Koroların kurulması, müzik adamları tarafından konserlerin düzenlenmesi, örnek alınması, gramofon ve radyodan yararlanılması gerekliliği vurgulanmıştır.

Saygun (1940: 17). *“Koro çalışmalarının iyi bir duruma geldikten sonra halka, civar yörelere götürülmesi gerektiğini Halka verilecek konserlerde masallar, tekerlemeler, bilmeceler söylenmesi, saz şairlerinin katılımı veya memleket rakslarının oynanması ile zenginleştirilebileceğini dile getirmektedir.”*

2.7.2 Bela Bartok

1930'lu yıllarda halk müziği araştırma ve derleme çalışmaları sürerken, diğer yandan batıdan müzikologlar Türkiye'ye konferanslar yapmaya gelmekteydi. Müzikologlardan biri olan Viyana Yüksek Musiki Mektebi Müdürü Prof. Joseph Marx, İstanbul Belediye Konservatuvarının tekrar yapılandırılması ile alakalı, Alman teorici ve besteci Paul Hindemith ise Musiki Muallim Mektebi'nin konservatuvar olabilmesi için raporlar düzenlemiş, özlerinden kopmamalarının gerektiği, köylerde halk müziğinin devam etmesinin, batıya özenilmemesinin altını çizmişler, ardından 1936'da Ankara Halkevi tarafından Macar Müzikolog Bela Bartok alan araştırmalarının nasıl yapılacağına dair Ankara'ya davet edilmiştir (Alpyıldız, 2018: 21).

Bela Bartok, Türk Beşleri üyelerinin bazılarında oluşan uzman bir grup ile birlikte, eski Türk müziği özelliklerinin var olduğu il ve bölgelere gezilerde bulunmuş, derleme

çalışmaları yürütmüştür. Derleme sonuçlarında görmüştür ki, Türk ve Macar müziklerinin kökeni Türk kökenlidir. Bu konu ile ilgili yazdığı yazılarda ise kendisinden önce yapılan derleme çalışmalarının uygun kaydedilmediğini, buna bağlı olarak müziğin özünü yansıtamayacağını, derleme yapılan bölgelerdeki türkülerin o yöreye ait ağız ve çalıda olmadığı gerçeğini belirterek eleştiri de bulunmuştur. Ayrıca Bela Bartok, genç Türk müzik adamlarına saha çalışmalarının nasıl yapılması gerektiğini, kendi yaptığı çalışmalarla örneklendirmiştir.

“Bela Bartok 2 Kasım 1936 günü İstanbul’a ulaşmıştır. İstanbul Konservatuvarı (Darülelhan) müzik arşivinde o zaman kadar yapılan türkü derlemelerine bakar. Altmış beş plak üzerinde çalışır, His Master’s Voice ve Columbia plaklar teknik olarak iyidir, ancak derlemelerin eksiklikleri vardır. Önceden bir planlama yapılmamış, derlenen türküler yerinde söz ve nota olarak yazılmamış, anlaşılmayan sözcüklerin karşılıkları belirtilmemiştir. Bartok’a göre önceden neyin nereden derleneceği belirlenip öyle derlemeye çıkılmalıdır” (Ayan, 2011: 4).

2.7.3 Ankara Devlet Konservatuvarı’ nın Kurulması

Türk müziğiyle ilgili önemli bir gelişme olan Ankara Devlet Konservatuvarı’ nın kurulması 1930’lu yıllara denk gelmektedir. Atatürk’ün de nutuklarında altını çizdiği sanat konusu, halk müziği derleme çalışmalarının yapılması gerektiği, Musiki Muallim Mektebi ismi ile var olup sonrasında 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı olarak isim değiştiren kurumun yapılandırılmasının önem arz ettiği açıkça belirtilmiştir. Yapılan birinci ve ikinci derleme çalışmaları bu kurum himayesinde gerçekleştirilmiştir (Elçi, 2001: 33-44).

Ankara Devlet Konservatuvarının yaptığı çalışmalar, 1937-1953 yılları arasında yapılan derleme gezilerine göre daha yararlı olmuş, Darülelhan derlemelerinden sonra Ankara Devlet Konservatuvarının derlemeleri Halk müziğinin gelişimine ışık tutmuştur. Derlemelerden elde edilen birçok eser konservatuvarın arşivini ve sonrasında Yurttan Sesler korosunun repertuvarının oluşmasına sebep olmuştur. Darülelhan derlemeleri radyo yayıncılığından ayrı tutulmuş, Ankara radyosu, konservatuvarın derlemelerini kaynak olarak almıştır (Alpyıldız, 2018: 24).

Derleme gezilerinin birincisinde (17 Ağustos 1937) Sivas’ta bulunan Muzaffer Sarısözen, Ahmet Kutsi Tecer’in Halil Bedii Yönetken’ e tavsiyesi üzerine derleme çalışmalarına katılmış, 1938 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşiv Şefliğine

getirilmiştir. Daha sonra dördüncü derleme gezisi bitimi ile gezi başkanı olmuş, halkı yakından tanıyıp, güzel ilişkiler kurabilen, ezgiyi çabuk kavrayıp notaya alma da hızlı davranabilen müzik yönüyle, derleme çalışmalarında sağlıklı ve hızlı ürünler ortaya koyabilmiştir (Alpyıldız, 2018: 26).

2.7.4 Muzaffer Sarısözen

Darülelhan derleme heyeti yaptığı derleme gezilerinin birinde Muzaffer Sarısözen'i ilkokul öğretmenliği yaptığı sırada fark etmiş ve Darülelhan'da (İstanbul Belediye Konservatuarı) okuması için davet edildiği bilinmektedir. Aldığı müzik eğitimi ile Sivas'a dönen Sarısözen, Kurtuluş savaşı sonrası müzik öğretmenliğine başladığı bilinmektedir.

Muzaffer Sarısözen “1930 yılında, arkadaşı öğretmen okulu müzik öğretmeni Hüseyin Kaya ile Sivas'ta Türkiye'nin ilk müzik okulunu açmış, ancak o dönem müzik eğitimi verecek öğrenci bulunamaması nedeniyle, okul 1 yıl sonra kapanmıştır” (Elçi, 1997: 24).

Muzaffer Sarısözen' in, 1931 yılında içlerinde Âşık Veysel Şatıroğlu'nun da yer aldığı ilk halk şairleri bayramının düzenlenmesinde görev aldığı belirtilmektedir.

“Muzaffer Sarısözen, Maarif Vekâleti (Millî Eğitim Bakanlığı) tarafından planlanan ve 1937'de Sivas'ta gerçekleştirilen birinci derleme gezisinden başlayarak, Anadolu'daki müziksel gereçlerin derlenmesi, arşivlenmesi ve Batı notasyonu ile çeviriyazımlarının yapılmasının yanı sıra, Ankara Radyosu'nda kurulan 'Yurttan Sesler' topluluğu ile 'Türk Halk Müziği'nin inşası sürecinde 'kültürel aracılık' rolünü (aktarma, koruma, güçlendirme, dönüştürme vb.) üstlenmiş en önemli aktörlerden birisi olarak karşımıza çıkar” (Yükselsin, 2015: 3).

2.7.4.1 Yurttan Sesler' in Eğitici Rolü

Muzaffer Sarısözen'in ve Yurttan Seslerin amacı Türk halk müziği hakkında bilgi vermek, gizli kalmış, tanınmayı bekleyen halk ezgilerinin tohumlarını atarak filizlenmesini sağlamak, yurdumuzun neresinden olursak olalım, her bölgenin kendine özgü bir yaşamışlığın, kullanılan şivenin, ağzın farklı olduğu, ezgiler ile ülke insanlarına göstermek ve anlatmak olduğu bilinmektedir. Birleştirici ve bütünleştirici davranarak Türk Halk Müziğimizin gereken değeri görmesi, kulaktan kulağa aktarılarak gelecek nesillere emanet edilmesi, düzgün ve tertipli bir şekilde derlenmesi ve muhafaza edilmesinin amaçlandığı bilinmektedir.

Yurttan Sesler topluluğunun, türküleri icra kaygısı gütmeyen, restore ederek yorumlamaya çalıştığı görülmektedir. 1940'lı yılların sonu 1950'li yılların başında bu durum tepki görmeye başlamıştır. Radyo başındaki halk türküleri mahalli sanatçılardan dinlemeye alışık olduğunda yapılan kısmi değişiklikleri ve ağız özelliklerini muhtemelen fazla bulmuş, doğallığını kaybettiğini düşünmüştür (Güney, 2010: 52).

Halk türküleri ile ilgili yaşanan bazı durumlar, çalgılar için de yaşanmaya başlamış olduğu bilinmektedir. Yöreyle ait olan tavırlı çalın enstrümanlar da kendini duyurmadığı, sadece notaya bağlı kalındığı durumu, halkın o eseri o yörenin sanatçılarından ve enstrümanından dinlediğinden, bu durum tepki çekmiş, telgraf ve mektuplarla eleştiri aldığı görülmektedir.

Yurttan sesler topluluğunun alımlarında öncelik erkek seslerinde tenor, kadın seslerinde sopranoya verilmiş, alto ve bas ses renkleri az sayıda tercih edildiği görülmektedir. Topluluk özellikle telaffuz ve dil birliğine dikkat etmiş, disiplin içerisinde Türk halkının halk müziğini doğru bir şekilde tanınması için, sevilen ve daha çok talep görebilecek türkülere öncelik vererek çalışmalarını devam ettirdiği bilinmektedir.

2.7.5 Radyolarda Halk Müziği

1950'li yıllardan iletişim aracı olarak görülen tek kanal radyoydu. Etkili bir iletişim ve haberleşmenin sağlanması için radyo da çalışan her bireye farklı sorumluluklar düşmekteydi. O dönemde insanların kültürel ve sosyal açıdan gelişim ve değişim sağlanması, bilinçlenmesi amacıyla radyo yayınlarının önem kazandığı bilinmektedir. Yapılan yayınlarda Türk Halk Müziği ile halkın radyo başında kaliteli ve iyi vakit geçirmesi, türkülerimizden keyif almalarının sağlanması için nitelikli yayınların yapılması gerekliliği amacıyla disiplin ve özenle hareket edildiği görülmektedir.

“Cumhuriyet döneminin önemli gelişmelerinden bir diğeri Türk Halk Müziğinin “Türkiye Radyolarında yayınlarına başlamış olmasıdır. Cumhuriyetin ilan edilmesi ile birlikte İstanbul’da 1927 ‘de yayına başlayan radyo öncesinde Türk halk ezgilerinin ve türkülerinin derlenmesi, arşiv edilmesi, kitap ve dergiler yoluyla yayınlar yapılması büyük yolların kat edildiğini göstermektedir. Halk müziği zenginliğimizin toplumun her kesimi tarafından duyulması ve müzik kültürümüzün yaygınlaştırılması önemli bir misyon olarak görülmekteydi” (Altınay, 2000: 184-185).

“İstanbul’da 1927 yılında yayına başlayan Radyo, 1964 yılındaki yeni yapılanmasıyla Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Türk Halk Müziği’ne önemli hizmetlerde bulunmuştur. Türkiye’de ilk radyo yayınlarının İstanbul’da 6 Mayıs 1927’de, Ankara’da ise kesin olmamakla birlikte, Kasım 1927’de başladığı kabul edilir” (Büyükyıldız, 2015: 139).

2.7.5.1 Ankara Radyosu

Ankara Radyosunda canlı olarak Türk Halk müziğini açıklamalı anlatan ilk kişinin Sadi Yaver Ataman olduğu bilinmektedir. Sadi Yaver Ataman’ın Ankara Radyosundan ayrıldıktan sonra yerine 1938 yılında Ankara Devlet Konservatuarı Folklor Arşivi Şefi olan Muzaffer Sarısözen’in görevlendirildiği, ayrıca 1937’den 1952 yılına kadar yapılan derleme gezilerinin hepsinde görev aldığı bilinmektedir. Muzaffer Sarısözen önderliğinde adını duyuran çalışma grubu Yurttan Sesler ismi ile anılmakta, Yurttan sesler isimli bu grubun 1947 yılında kurulduğu bilinmektedir. O dönemde yayınlar canlı olarak yapılır ve türküler daha çok Mustafa Sarısözen tarafından seslendirilip, devamında halk müziği eserleri koro anlayışı içerisinde kendini göstermektedir.

“Cumhuriyet Dönemi sonrası yapılan çalışmalar neticesinde Ankara Devlet Konservatuarında bir arşiv oluşturuldu. Bu arşivden derlenen ezgiler mum plaklarda saklanıyor, bir yandan da o dönemde bu arşivin başına getirilen Muzaffer Sarısözen tarafından notaya alınıyordu. Bu işlemlerden sonra, artık bütün mesele bu ezgilerin seslendirilmesi, aynı zamanda halka duyurulmasıydı. Bu düşünceden yola çıkılarak ilk defa radyo yayınları düşüncesi geliştirildi ve Ankara Radyosunda TSM sanatçılarında Muzaffer Sarısözen tarafından Thm dersleri verilmeye ve icra edilmeye başlandı” (Ersoy, 1993: 22).

Türk halk müziğinin büyük kentlerde nerede sahnelendiği, Ankara Radyosunun yürüttüğü çalışmalar, halk türkülerinin öğrenilmesi gibi başlıklar adı altında yayınlanan “Radyo Mecmuası” isimli dergi 1941 yılında yayına sunulduğu bilinmektedir.

“1950”li yıllarda Ankara Radyosu Yurttan Sesler Topluluğu, halkın beğenilerini ve tenkitlerini dikkate almış, halkın müzik zevkine hitap edecek icralar yapmaya özen göstermiştir. Topluluğun seslendireceği türkü repertuarı, genellikle özellikli hançere yapısı istemeyen, dinleyiciyi radyo başında sıkımayacak, neşeli eserlerden seçilmeye gayret gösterilmiştir” (Güney, 2010: 53-54).

2.7.5.2 İstanbul Radyosu:

Türkiye’de radyo, 1927 yılının ikinci çeyreğinde toplumun hayatına girmeye başlamış, bunun öncesinde 1923 yılında öğretmen okulu kimya öğretmeni Rüştü Uzel ile radyo denemesini kendisinin rehberliğinde birkaç öğrencisi ile birlikte yaptığı bilinmektedir. Cumhuriyet’in ilanının ardından ülkede değişim ve gelişim boy göstermiş, bu değişimler ile alakalı halkın bilgilendirilmesinin sağlanması amacıyla radyonun önemi gündeme gelmiş, gazete ve mecmualardan daha hızlı ve etkin olduğu görülmüştür.

“Ülkemizde de ilk radyo yayını denemeleri 1920 yılında yapılmıştır. İstanbul Muallim Mektebinde görev yapan Rüştü Bey (Uzel) kendi yaptığı radyo vericisiyle, okulundaki bir müzik konserini, üniversitedeki konferans salonunda dinletebilmiştir” (Çankaya, 2015: 16-17).

1927 yılı itibariyle programlı ilk yayınların başlaması ile farklı türlerde müzik yayınları ön plana çıkmış olduğu görülmektedir. Halk müziği yayınlarına bakıldığında oranların düşük olduğu, bunun sebebinin derleme çalışmalarına yeni başlanmış olması, Halk müziği ile alakalı repertuarın henüz yetersiz oluşu, Anadolu’dan gelecek eserlerin düzenlenerek radyo yayınlarına uygun bir hale getirilmesi için zaman gerektirdiği düşünülebilir. Yayın içeriklerinde zamanla çeşitlilik sağlanıp, konferanslar, dersler, şiir gibi temalarında işlendiği görülmektedir. İstanbul radyosu Avrupa ve Türkiye halkına hitap etmeyi tercih etmiş, bununla birlikte batı müziği ve Türk müziği programlarına da yer verdiği, radyo yayınlarının Türk müziğine ağırlık vermesi dışında halkın batı müziğini de benimsemesi açısından öncelikler arasına girdiği söylenebilir.

Atatürk’ün iletişim ve haberleşmeye verdiği önem, Anadolu Ajansı’nın 6 Nisan 1920’de çalışmalara başlamasına sebep olmuştur. 1920’li yıllarda en önemli ve hızlı iletişim, haberleşme araçları, telgraf ve telefondur. *“Dolayısıyla bu üç İstanbul Radyosu’nun İlk Dönemindeki (1927) Müzik Yayınları 67 haberleşme aracına ait altyapının güçlendirilmesi, aktif bir şekilde işletilmesi ve olabildiğince yaygınlaştırılması öncelikli hedef olmuştur. Bu üç aracın altyapısına ilişkin çalışmalar Türkiye’de radyoya giden yolun da kapısını aralamıştır”* (Avras, 2018: 412).

İstanbul Radyosu’nun ilk yayın akışının müzik programları üzerine oluşu, halkın müziğe bakış açısı sebebiyle takdirini toplamış ve müziksel beğenisini ortaya çıkarmada önemli rol oynadığı görülmüştür.

2.7.6 Köy Enstitüleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı ilk yıllarda ülkenin sağlam bir çatıya ihtiyacı olduğu hem devlet olarak ayakta kalabilmek hem de devlet kurum ve kuruluşları yoluyla eğitimi halka ulaştırarak güçlenmek temelin sağlanmasında yadsınamaz bir gerçek olarak görülmüştür. 1940 yılında 21 bölgede kurulan köy enstitülerinin amacı her açıdan donanımlı ilkokul öğretmenleri yetiştirmek olduğu, derslerin bir kısmının temel eğitim, diğer bir kısmının ise uygulamalı eğitim olduğu bilinmektedir. Devlet bünyesinde açılan eğitim kurumları ile birlikte radyolarında varlığı etkili bir eğitim ve iletişim için önemli görülmüştür.

Radyo yayınları öncelikle halkın bilgilendirmek ve iletişim sağlamak amacıyla kullanılmış olsa da sonraları yapılan müzik yayınlarıyla köy enstitülerinin müzik eğitimi boyutunda yararlandığı bir kaynak haline dönüşmüştür. Buradan öğrenilen birçok eser, öğrencilere aktarılmış, böylece halk müziğinin her öğrencinin evine, köyüne ve yurdun her köşesine iletimi sağlanmış olmuştur.

“Radyonun özellikle “Bir Türkü Öğreniyoruz” adlı programı sayesinde türküleri öğrenen köy enstitüsü öğrencileri öğrendikleri türküleri öğreten ve memleketin her köşesine dağılmasına sağlayan neferler olmuşlardır” (Uçan, A. 2016: 210).

Köy enstitülerinin 1943'teki öğretim programında 5. sınıfta köy türkülerinin, oyun havalarının öğretilmesi ve notaya alınması etkilerinin var olduğu görülmektedir. Türkülerin ve oyun havalarının öğretilmesi dışında, birçok öğrenci derleme yapmış ve sonrasında bu çalışmalar yayınlanmıştır (Uçan, A. 2016: 175). Köy enstitüleri eğitim ve öğretimde yerini koruduğu süre itibarıyla halk müziğine çalgı eğitimi ile ve âşıkların müzik öğretim desteği ile devam ettiği görülmektedir. Âşık Veysel Şatıroğlu ve Âşık Ali İzzet Özkan bu amaç çerçevesinde görevde bulunmuşlardır.

Âşık Veysel Şatıroğlu ismi 1931 yılında Sivas'ta gerçekleştirilen 1.Sivas Halk Şairleri Bayramı ile duyulmuştur. Bu bayram sonrasında Âşık Veysel, o dönem Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde olan Ahmet Kutsi Tecer ve İsmail Hakkı Tonguç tarafından belirlenen yıllar arasında köy enstitülerinde usta öğretici kadrosundan bağlama derslerini yürütmekle görevlendirildiği, aynı zamanda Âşık Veysel'in birçok şiirini köy enstitüleri döneminde yazdığı da bilinmektedir.

Resim 1. Âşık Veysel'in 1947 yılında Lâdik Köy Enstitüsünde Çorum'lu Öğrencilerle birlikteyken

“Veysel'in ömrünün belli bir bölümünü köy Enstitülerinde yaptığı öğretmenlik işgal eder. Her sene bir enstitü olmak üzere Adapazarı Arıfiye Köy Enstitüsü, Hasanoğlan Köy Enstitüsü, Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü, Kastamonu Gölköy Köy Enstitüsü, Yıldızeli Pamukpınar Köy Enstitüsü ve Samsun Lâdik Akpınar Köy Enstitüsünde çalışmıştır. Bu arada Çifteler Köy Enstitüsünde iken meşhur 'Kara Toprak' şiirini yazmıştır.”
(<http://www.sivas.gov.tr/asik-veysel>) 11.11.2020

Resim 2. Âşık Ali İzzet Özkan Bağlama/Saz Çalarken

Âşık Ali İzzet Özkan'ın 1902 yılında ozanlar diyarı ismi ile anılan Emlek Hüyük köyünde doğduğu bilinmektedir. Kendi köyünün ozanı olarak bilinen Âşık Garip Ali'den saz çalıp, şiir yazmak üzere dersler alıp, yöre ustaları ile birlikte (Sarıkayalı Hüseyin Gürsoy, Sivrialanlı Âşık Veysel Şatıroğlu, Ortaköylü Aziz Üstün gibi) köy, kent dolanarak halk meclislerinde özellikle Alevi cemlerinde çalıp söylediği, semah çaldığı ve cem yürüttüğü bilinmektedir. 1930'lu yıllarda Sivas'ta 2. Âşıklar Bayramına katılarak Âşık Hüseyin Gürsoy ile birlikte Ankara'ya gelir. Halkevlerinde konserler verdikleri ve devamında uzun yıllar Köy Enstitülerinde saz çalıp türkü söyleyerek eğitime hizmet verdiği görülmektedir (<https://www.huyuk.com/%C3%A2%C5%9Fiklarimiz/%C3%A2%C5%9Fik-ali-izzet-%C3%B6zkan/>) 17.11.2020

2.7.7 TRT (Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu)

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu 1 Mayıs 1964 yılında kurulmuş, 1990 dönemlere kadar kamuya ait tek radyo olarak varlığını sürdürmüştür. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak hizmet veren devlet radyoları himayesinde kurulmuş Türk Halk Müziği koroları, mesleki müzik icrası yaptığı bilinmektedir. Bu korolar;

- TRT Ankara Radyosu Türk Halk Müziği Yurttan Sesler Topluluğu,
- TRT İstanbul Radyosu Türk Halk Müziği Yurttan Sesler Topluluğu
- TRT İzmir Radyosu Türk Halk Müziği Yurttan Sesler Topluluğu
- TRT Erzurum Radyosu Türk Halk Müziği Yurttan Sesler Topluluğu'dur.

Türk Halk Müziği icraları ve çalışmaları yapan kurumların bünyelerinde, Türk Halk Müziği gençlik koroları kurulmuş ve çalışmalarına halen devam etmektedir.

Thm'nin yayılması ile ilgili yapılan çalışmalar ve araştırmalar yıllarca devam etmiş, TRT Thm alanının gelişiminde yaptığı çalışmalar ve yayınlardan sonra eğitim çalışmalarını konservatuvarlara bırakma karara almıştır. İstanbul TMDK'nin 1976 yılında kurulması Thm çalışmalarının farklı bir boyut kazanmasına öncelik etmiş, Thm'nin bilimsel bir ivmede olması önemli bir basamak olarak görülmüştür. İstanbul'dan sonra peşi sıra İzmir ve Gaziantep'te konservatuvarlar açılmaya başlanmıştır.

2.7.8 Kültür Bakanlığı Devlet Koroları ve Toplulukları

1971 yılında Kültür Bakanlığı kurulmuş ve Kültür Müsteşarlığı ile ilgili görevler bu Bakanlığa devredilmiş, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü de bu Bakanlık içerisinde yer almıştır. (<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-43034/tarihce.html>) 22.04.2020

Türkiye’de mesleki açıdan Türk halk müziğini icra eden kurumlarımız, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan, ses sanatçıları ve saz sanatçıları olarak profesyonel anlamda mesleki müzik icra eden Devlet Türk Halk Müziği koroları bulunmaktadır.

2.7.8.1 Kültür Bakanlığı, Türk Halk Müziği Koroları

1. Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korusu
2. İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korusu
3. Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korusu
4. Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Korusu

2.7.8.1.1 Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korusu

1 Ekim 1986 yılında Kültür Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü bünyesinde şef Mehmet Özbek yönetiminde çalışmalarına başlamıştır. Koronun kuruluş amaçları arasında Türk halk müziği ezgilerini gerek yurtiçi gerekse yurt dışında tanıtmak ve büyük kitlelere ulaştırmak olmuştur. Halk müziğinin iyi örneklerini, sanatçı ve enstrümanistler ile birlikte iyi yorumlayıp, aktarabilmek kültürel işleyiş açısından önemli görülmüş, aynı zamanda, halk çalgılarının orkestra sistemi içerisinde varlığını sürdürmeleri ilkeleri arasında yer almıştır. Yurtiçi ve yurtdışında yıl boyunca koro ve solo konserler verilerek, huzurevleri, üniversiteler ve cezaevlerine de Türk halk müziği konserlerinin taşınması sağlanarak hizmet sunmak önemli görülmüştür ([Tarihçe \(ktb.gov.tr\)](http://Tarihçe(ktb.gov.tr))) 27.04.2020

2.7.8.1.2 İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korusu

Koro 1993 yılında kurulmuş ancak faaliyetlerine Ekim 2008’de Üsküdar’da başlamıştır. 2008 yılından itibaren Türk Halk Müziğine önemli yararlar sağlayacak periyodik konserler verilmekle birlikte halkın, sanatseverlerin beğenisi kazanılmaya çalışılmaktadır. Yurtiçi ve yurtdışında da konserler verilmiş, Divanlar, Klasik Uzun Havalar ile Bar Havaları, Ağırlamalı Halaylar ve Zeybekler adlı iki adet Proje CD çalışmalarında bulunulmuştur. 2011-

2012 sanat sezonu ile birlikte Türk Halk Müziği konserleri proje kapsamında devam etmiş, “Türkü Haritası” çıkartılarak her yöreye, her bölgeye özgü konserler planlanmıştır (<https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2208/tarihce.html>) 27.04.2020

2.7.8.1.3 Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu

15.11.1990 tarihinde faaliyet geçmiştir. Türk Halk Müziğini yozlaştırıcı müzik türlerinin etkisinden korumak, sanat değeri taşıyan Türk Halk Müziği eserlerini sunmak ve icra etmek, yurtiçi ve yurtdışı konserleri ile Türk Halk Müziğinin tanıtılmasını sağlamak amaçları arasındadır (<https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2220/tarihce.html>) 27.04.2020

2.7.8.1.4 Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Korosu

20 Aralık 1990 tarihinde kurulan koro, konser programlarını yurtiçi ve yurtdışında yürütmeye devam etmektedir. Türk Halk Müziğini koro konserleri, solo konser ve eğitim konserleri düzenleyerek geniş kitlelere sunmayı esasları arasına koymuştur. Halk ezgilerinin asli karakterini koruması ve yaşatılarak devam ettirilmesi çağdaş bir anlayışla yorumlar geliştirip, insanlara ulaştırılması amaçları arasındadır (<https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2229/tarihce.html>) 27.04.2020

2.7.9 Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Bulunan Üniversiteler ve Tarihçeleri

Türk Halk Müziği alanındaki çalışmalar Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte birçok gelişime ve değişime maruz kalmış, eğitim-öğretim açısından da Türk Halk Müziği ses eğitimi ile ilgili olumlu ivmeler yaşanmıştır. Bu gelişmelerin en önemlilerinden birisi Devlet Konservatuvarlarının bünyelerinde Türk Halk Müziği ses eğitimi bölümlerinin kurulması olmuştur. Ülkemizde Türk Halk Müziği ses eğitimi bölümlerinin olduğu ve ele aldığımız devlet konservatuvarları;

- İTÜ
- EGE
- DİCLE
- AFYON
- GAZİANTEP
- KARS

2.7.9.1 İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi

“Kurulduğu 1975 yılında Çalgı Eğitimi, Ses Eğitimi ve Temel Bilimler olmak üzere 3 bölüm ile eğitim-öğretime başlayan İTÜ TMDK, daha sonraki yıllarda kurulan ilave bölüm ve birimleriyle daha da büyümüştür. Konservatuvar yönetim kurullarının aldığı kararlar neticesinde Enstrüman Yapım Bölümü San. Öğr Gör. Cafer Açın, Türk Halk Oyunları Bölümü Prof. Fikret Değerli, Kompozisyon Bölümü Prof. Selahattin İçli ve Müzikoloji Bölümü Prof. Yalçın Tura gibi duayen hocaların başkanlıklarında eğitime başladı ve zamanla büyüyerek köklendi. Günümüzde Anasanat ve Anabilim Dalları kapsamında 7 bölüm ile hizmet vermektedir. Çalgı Bölümü Ses Eğitimi Bölümü, Türk halk Oyunları Bölümü ve Kompozisyon Bölümü Anasanat Dalı, Müzikoloji Bölümü, Müzik Teknolojileri Bölümü ve Müzik Teorisi Bölümü ise Anabilim Dalları programları ile eğitim-öğretimi sürdürülmektedir. 1986 yılında İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü’ne bağlı olarak başlayan Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği Yüksek Lisans Programlarına 1988 yılında aynı enstitüye bağlı sanatta yeterlik programlarının eklenmesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı’nın akademik kadronun yetiştirilmesine olanak sağlamıştır. Bugün birçok kurumda yardımcı doçent, doçent ve profesör olarak görev yapan akademisyenler bu programlardan yetişmiştir” Günümüzde lisans ve lisansüstü eğitimi verilmektedir. Lisans eğitim bölümleri; Çalgı Eğitimi, Bestecilik, Müzik Teknolojisi, Müzik Teorisi, Müzikoloji, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunlarıdır. Lisansüstü eğitimde ise; Yüksek Lisans Eğitimi ve Doktora Eğitimi bulunmaktadır. (<http://www.tmdk.itu.edu.tr/hakk%C4%B1m%C4%B1zda-grup/tarihce>) 05.01.2020

2.7.9.2 Ege Üniversitesi, Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi

“Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü 1989-1990 akademik yılında ilk kez öğretime başlamış olup Türk sanat müziği ve Türk halk müziği alanlarında ses icracısı yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Bölümde sözlü eserler repertuarının, çağlara, bestecilik ve seslendirme tekniklerine, yöre bağlamında yerel ağız, söyleyiş ve seslendirme tavrına göre müzik dağarcığımızdan seçilmiş örneklerinin lisans öğrenimi süresince genç kuşak müzisyenlere tanıtılması, aktarılması amaç olarak benimsenmektedir. 21. yüzyılda yaşanan küresel çağın getirilerinin yanı sıra; geleneksel kültürlerin değişime ve orijinaliteden uzaklaştırılmasına açık olduğu bir çağda, geleneksel müzik kültürümüzün genç kuşak müzisyenlere sağlıklı olarak aktarılması, yaşatılması ve

uluslararası alanda tanıtılması, Ses Eğitimi Bölümü'nün başlıca amaçları arasındadır” Halihazırda var olan lisans eğitimi bölümleri; Türk Müziği Bölümü, Ses Eğitimi Bölümü, Türk Halk Oyunları Bölümü ve Çalgı Yapımı ve Onarımı Bölümüdür (https://konservatuvar.ege.edu.tr/tr-5308/ses_egitimi_bolumu.html 05.01.2020).

2.7.9.3 Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi

“1987 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ege Üniversitelerinden sonra kurulan Türkiye'nin 3. Türk Müziği Konservatuvardır. Türk musikisinin evrensel musikideki yerini alabilmesi ve sosyo-kültürel yaşam içerisindeki varlığını devam ettirebilmesi temel amaçları doğrultusunda 27.06.1987 tarih ve 19500 sayılı kanunla kurulmuştur. 1988 yılında Temel Bilimler, Ses Eğitimi ve Türk Halk Oyunları bölümlerinde toplam 15 öğrenciyle eğitim hayatına başlayan konservatuvarımız bugün 4 bölüm ve 575 öğrenci sayısı ile bölgenin en önemli Türkiye'nin de sayılı konservatuvarlarından biridir. I. ve II. öğretim programlarında dört yıllık lisans eğitime dayalı teorik ve uygulamalı olarak Türk Müziği ve Türk Halk Oyunları eğitimi verilmektedir” Lisans eğitimi boyutunda Ses Eğitimi Bölümü, Türk Müziği Bölümü, Türk Halk Oyunları Bölümü ve Müzikoloji bölümü, Lisansüstü eğitiminde ise Müzik Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programı aktif olarak devam etmektedir ([TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUVARI \(gantep.edu.tr\)](http://TÜRK_MUSİKİSİ_DEVLET_KONSERVATUVARI(gantep.edu.tr))) 05.01.2020

2.7.9.4 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Türk Halk Müziği Bölümü Tarihçesi

“2004 yılında kurulan ve 2004-2005 Eğitim Öğretim yılında eğitim-öğretime başlayan Türk Halk Müziği Bölümü, Türkiye’de bu alanda branşlaşan ilk bölümdür. Türk Halk Müziği Bölümü'nün amacı, Türkiye'nin geleneksel halk müziği sanatına ait birikimini süreklilik açısından değerlendirebilecek, bakış açısını kökten kopmadan geleceğe doğru değiştirip geliştirebilecek ses ve saz icracıları yetiştirmektir. Türk halk müziği alanında ses icracısı yetiştirmek amacıyla kurulan ana sanat dalında, sözlü eserler repertuarının yöre bağlamında yerel ağız, söyleyiş ve seslendirme tekniklerine göre geleneksel müzik kültürümüzün dağarcığından seçilmiş örneklerinin işlenmesi hedeflenmiştir” Lisans programlarında Türk Sanat Müziği Bölümü, Türk Halk Müziği Bölümü ve Sahne Sanatları Bölümü, Lisansüstü ise, 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren sanatta yeterlik programına öğrenci almaya başlayan Müzik Anasanat dalı, bölüm ve dal ayırımı yapmaksızın

öğrenci kabul etmektedir (<https://konservatuvar.aku.edu.tr/turk-halk-muzigi-bolumu/>)
05.01.2020

2.7.9.5 Dicle Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Ses Eğitimi Bölümü Tarihçesi

“Devlet Konservatuvarımız, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 22.09.2000 tarih ve 1976 sayılı kararıyla kurulmuştur. Ancak Öğretim Elemanı temininden sonra, 2002-2003 Eğitim-Öğretim yılında Temel Bilimler Bölümü ile eğitim öğretime açılmıştır. Öğretim Elemanı alt yapısı tamamlandıkça ilave bölümler açılmıştır. Bölümlerimizden Ses Eğitimi Bölümü 2005-2006, Türk Halk Oyunları Bölümü 2008-2009 Eğitim-Öğretim yıllarında açılmıştır. Halen bu üç bölüm ile eğitim faaliyeti yürütülmektedir” Lisans eğitim programlarında Türk Müziği Bölümü, Ses Eğitimi Bölümü, Türk Halk Oyunları bölümleri bulunmaktadır (<https://www.dicle.edu.tr/tr/birimler/devlet-konservatuvari/sayfalar/tarihce-14163-6132>) 05.01.2020

2.7.9.6 Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Tarihçesi

“Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 26.09.2003 tarihinde kurulmuştur. Kuruluşunda bünyesinde Müzik, Müzikoloji ve Sahne Sanatları bölümleri bulunan Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümüne 2006-2007 eğitim- öğretim yılında Piyano-Gitar, Yaylı Çalgılar (Keman), Üflemeli ve Vurmalı çalgılar (Yan Flüt) Anasanat Dallarına toplam 18 öğrenci, 16.02.2011 tarihinde kurulan Geleneksel Türk Müziği Bölümüne ise (Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Halk Oyunları Anasanat Dallarına) 2012-2013 eğitim- öğretim yılında 16 öğrenci alınarak eğitim-öğretime başlamıştır” Lisans eğitim programlarında Müzik Bölümü, Geleneksel Türk Müziği Bölümü, Sahne Sanatları Bölümü ve Müzikoloji bölümleri bulunmaktadır (<https://www.kafkas.edu.tr/kons/tr/sayfa760>) 13.05.202

2.8 İlgili Araştırmalar

Gültekin (2019), “Türk Müziği Eğitimi Veren Konservatuvarlardaki Ses Eğitimi Derslerinin Öğretim Programları ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi” yüksek lisans tezinde Türkiye’deki konservatuvarlarda Türk müziği ses eğitimi veren üniversitelerin ses eğitimi derslerine katkı sunması amaçlanarak, Türk müziği ses eğitimi derslerinin bölümü bulunan konservatuvarlarda ortak bir payda da yürütülmesi gerekliliği üzerinde

durulmaktadır. Araştırma da Türk müziği ses eğitimi bölümlerindeki, bu derslere girmekte olan öğretim elemanlarının görüşlerine başvurulmaktadır. Türk müziği ses eğitimi derslerinin öğretim programlarının ve ders açısından uygulanabilirliği boyutunda değerlendirilmelerinin yapılması amacıyla görüşme formu uygulanmıştır. Ses eğitimi derslerinin öğretim programına bağlı kalınarak gitmediği, farklı türde konservatuvarlardan mezun öğretim elemanlarının, Türk müziği ses eğitimi derslerini yürüttüğü, dersi yürüten öğretim elemanının planına göre seyir izlediği, öğretim programının ve ders uygulamalarının gene öğretim elemanına göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Yılmaz (2019), *“Lisans Düzeyinde Yürütülen Türk Sanat Müziği Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının İncelenmesi”* yüksek lisans tezinde Türk sanat müziği ses eğitimi bölümlerinin öğretim programlarının durumunun ortaya konulması, programların genel yapısı ve dersin işleniş boyutunda ne derece faydalandığının tespit edilerek, farklılıkların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında 13 üniversiteden 10’u katılım göstermiş ve görüşme yöntemi ile uzman görüşleri alınmıştır. Araştırma, Türk sanat müziği ses eğitimi bölümlerinin haftalık ders saatlerinde farklılıklar olduğu, dersin işlenişinin öğretim elemanının bakış açısı dâhilinde ilerlediği, batı müziği ses eğitimi sisteminin, Türk sanat müziği ses eğitiminde yer alması gerektiği, bölümler arasında müfredat farklılıklarının olduğu, kaynak açısından yetersizlik ve ortak bir payda da buluşulamaması sonucuna varılmıştır.

İtil (2011), *“Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında Okutulan TSM Ses Eğitimi Dersine Yönelik Bir Öğretim Modeli Önerisi”* yüksek lisans tezinde, Türk müziği ses eğitimi derslerinin uygulama yöntemlerine dikkat çekilerek, sesin doğru kullanımı ile ilgili aşamaları ve uygulama boyutunda yapılan çalışmalara değinilerek, üslup ve tavır gelişimine öneriler sunmak amaçlanmıştır. Uzman görüşlerinden faydalanılarak ortaya bazı farklılıkların çıktığı ve “şarkı” formunda Nihavend bir eserle öğretim modeli önerisi oluşturulmuştur.

BÖLÜM 3

3 YÖNTEM

Bu bölüm içerisinde, araştırma modeli, evren ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, veri toplama teknikleri ve veri analizlerinin nasıl yapıldığı ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada, Türkiye'deki Konservatuvarlarda Türk Halk Müziği ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin öğretim programlarının incelenmesine yönelik tarama modelli betimsel bir çalışma yürütülmüştür.

Tarama modelleri geçmişte veya hala var olan bir durumu olduğu gibi, değiştirmeden betimlemeyi amaç edinmiş araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırma konusu her neyse, içerisinde bulunan nesnelere, olaylar, bireyler kendi durumları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır, hiçbir durumda değişiklik yapma çabası söz konusu olmamıştır (Karasar, 2002: 77).

Araştırma da veri toplama aracı olarak doküman inceleme ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemleri yer almıştır.

Nitel araştırma, doküman analizi, gözlem ve görüşme gibi nitel verilerin toplanıp kullanıldığı, durumun ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütünü ele alacak şekilde ortaya konulmasına yönelik bir sürecin takip edildiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2004: 35).

3.2 Evren-Örneklem

Bu bölümde Türkiye’de konservatuvar bulunan üniversitelerde yer alan Bölüm/Anasanat dalı bilgileri tablo 1’de gösterilmiştir. Evren 23 Üniversite konservatuvarından, örneklem ise 6 Devlet konservatuvarından oluşmaktadır.

Tablo 1. Türkiye’de Konservatuvar Bulunan Üniversiteler

	Üniversite Adı	Konservatuvar Adı	Aktif-Pasif Durumu	THM Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile İlgili Bölüm veya Anasanat Dalı	Açıklama
1.	Ankara Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
2.	Gaziantep Üniversitesi	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Aktif	Ses Eğitimi Bölümü/Türk Halk Müziği Anasanat Dalı	
3.	Hacettepe Üniversitesi	Ankara Devlet Konservatuvarı	Aktif		
4.	İstanbul Teknik Üniversitesi	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Aktif	Ses Eğitimi Bölümü	
5.	Mimar Sinan Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
6.	Selçuk Üniversitesi	Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü	Pasif		Türk Halk Müziği Anasanat Dalı’nda kuruluş çalışmaları sürdürülmektedir.
7.	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Antakya Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Anasanat Dalı	Aktif		
8.	Uludağ Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Anasanat Dalı	Aktif		
9.	Bilkent Üniversitesi	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	Aktif		

10.	Sakarya Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü	Aktif		Çalgı eğitimi bölümünde Türk Halk Müziği repertuar dersi verilmektedir.
11.	İstanbul Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
12.	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif	Türk Halk Müziği Bölümü Ses Eğitimi Anasanat Dalı	
13.	Anadolu Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı (Türk Müziği Bölümü)	Aktif		
14.	Ege Üniversitesi	Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı	Aktif	Ses Eğitimi Bölümü	
15.	Çukurova Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
16.	Dokuz Eylül Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
17.	Dicle Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif	Ses Eğitimi Bölümü	
18.	Akdeniz Üniversitesi	Antalya Devlet Konservatuvarı	Aktif		Türk Halk Müziği Anasanat Dalı repertuar dersleri verilmektedir.
19.	Trakya Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
20.	Fırat Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı Repertuar dersleri verilmektedir.
21.	Bülent Ecevit Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
22.	Kars Kafkas Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif	Türk Halk Müziği Anasanat Dalı	
23.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		

24.	Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Aktif		
25.	Trabzon Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
26.	Onsekiz Mart Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
27.	Giresun Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
28.	Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		Türk Müziği Bölümü, Türk Müziği Anabilim dalı Türk Halk Müziği Repertuvar dersi bulunmaktadır.
29.	Haliç Üniversitesi	Türk Musikisi Konservatuvarı	Aktif		
30.	Kocaeli Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		Geleneksel Türk Müziği Anasanat Dalı adı altında Thm Üslup ve Repertuvar, Ses eğitimi dersleri bulunmaktadır
31.	Adıyaman Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
32.	Başkent Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
33.	İnönü Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif	Türk Halk Müziği Anasanat Dalı	Thm Ses Eğitimi dersi verilmektedir.
34.	Mardin Artuklu Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Aktif		
35.	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	Pasif	Türk Halk Müziği Anasanat Dalı	
36.	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Aktif		

37.	Harran Üniversitesi	Devlet Konservatuarı	Aktif		
38.	İstanbul Okan Üniversitesi	Okan Üniversitesi Konservatuarı	Aktif		
39.	İskenderun Teknik Üniversitesi	Mustafa Yazıcı Konservatuarı	Aktif		
40.	Mersin Üniversitesi	Devlet Konservatuarı	Aktif		
41.	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türk Müziği Devlet Konservatuarı	Pasif		
42.	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Türk Müziği Devlet Konservatuarı	Aktif		
43.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türk Müziği Devlet Konservatuarı	Aktif		

Tablo 1'e göre; Türkiye'de, devlet ve özel üniversiteler olmak üzere 43 konservatuarın aktif olarak eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu konservatuarlardan 13'ü Türk müziği bölümü veya Türk halk müziği Anasanat dalı adı altında Thm ses eğitimi ile ilgili eğitim aşamalarında oldukları, diğer 2 konservatuarın da eğitim-öğretim aşamasına geçecekleri tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre konservatuar isimlerinde çeşitli farklılıklar olmasının yanında, Thm ile ilgili konservatuarların sayıca az olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumun Thm ses eğitimi ile ilgili eğitim-öğretim faaliyetlerini yaygınlık ve nicelik bakımından olumsuz etkileyeceği düşünülebilir. Müzik bölümleri ve konservatuarlarda Thm ses eğitimi bölümlerinin sayıca çoğalması ve ülkenin çeşitli bölgelerinde yer alması halk müziği geleneğini korunması, yaşatılması ve aktarılması açısından önemli bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye’de 2020 yılı itibariyle 206 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerin 129’u devlet üniversitesi, 77’si vakıf üniversitesidir. Araştırmanın evreninin Türk Müziği Bölümü bulunan 23 konservatuvar, örneklemi ise Thm bölümü bulunan 6 konservatuvar oluşturmaktadır. Bunlar;

Türk Müziği Bölümü Olan Devlet Konservatuvarları

1. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
2. Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı
3. Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
4. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Devlet Konservatuvarı
5. Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
6. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
7. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
8. Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
9. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı
10. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
11. Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
12. Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
13. Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı
14. Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
15. Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
16. Gazi Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
17. Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
18. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
19. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
20. İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
21. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
22. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
23. Burdur Mehmet Akif Ersoy Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

Araştırmanın örneklemini ise Türkiye'deki Devlet üniversitelerine bağlı Thm ses eğitimi bölümü bulunan 6 Devlet Konservatuvarı oluşturmaktadır. Bunlar;

1. İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
2. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı
3. Dicle Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı
4. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı
5. Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
6. Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

3.3 Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada verilerin toplanması, nitel araştırma yöntemlerinde var olan literatür taraması ve görüşme teknikleri ile yapılmıştır.

Literatür taraması, araştırılan konuya dair bilgilerin bulunduğu, araştırmaya kuramsal bir taban kazandıran ve araştırılan konuya benzer çalışmaların sonuçlarının görülmesini sağlayan yöntemdir. Araştırılan konuya ilişkin önceki çalışmalarında incelenerek, problemin daha önce araştırıldığında cevap bulup bulmadığına rastlanabilir. (Büyüköztürk vd., 2016: 153).

Araştırma için literatür taraması yapılarak dokümanlar incelenmiş, Devlet Üniversitelerindeki Devlet konservatuvarlarının Türk Halk Müziği ses eğitimi, yorumlama ve repertuvar ile ilgili derslerin öğretim programları ile ilgili yazılı kaynaklara ulaşılmıştır. Araştırma konusu ile ilgili aynı veya benzer problemlerin var olduğu yüksek lisans ve doktora tezleri, makaleler, internet siteleri ve uygun kitaplar incelenerek gerekli veriler elde edilmiştir.

Görüşme, *“sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Görüşme, çoğu zaman yüz yüze yapılıyor olsa da telefon ve televizyonlu telefon gibi anında ses ve görüntü ileticileri ile de yapılabilmektedir. Görüşme, bireylerin, çeşitli konulardaki bilgi düşünce, tutum ve davranışları ile bunların olası nedenlerinin öğrenilmesinde en kestirme yol olarak kullanıla gelmiştir”* (Karasar, 2016: 210).

Glesne (2013: 156), *“e-posta görüşmelerinin, görüşmelerin dökümü için harcanacak zaman ve parayı azaltmak gibi bir yarara sahip olduğunu; ulaşılması zor, yüz yüze konuşmaktan kaçınan, utangaç, görüşmede kullanılan dili ikinci dil olarak öğrenmiş ve bazı özel nitelikli (felç geçirmiş, konuşma zorluğu çeken v.b.) kişilerle konuşmaya olanak sağladığını”* ifade etmiştir (Aktaran: Yiğit, 2014, s. 46).

Görüşme formu danışman öğretim üyesi rehberliğinde oluşturulduktan sonra, uzman eğitimci ve akademisyenler ile değerlendirilerek sorular tespit edilmiştir. Sonuç olarak 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuş, görüşme formu soruları açık uçlu sorular olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın örneklem kısmında belirtilen konservatuvarlardaki Thm Ses eğitimi, yorumlama, repertuvar ile ilgili dersleri yürüten öğretim elemanları tespit edilerek, kendileri ile telefon ve sosyal medya aracılığıyla irtibata geçilmiştir. Hazırlanan görüşme soruları

ülkemizde yaşanan pandemi durumundan dolayı öğretim elemanlarına e-posta yoluyla gönderilmiştir. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler sonucunda görüşme sorularına verilen cevaplardan elde edilen verilerin betimlenmesi ile yanıtlardaki değişkenler çizelgelerle birlikte yorumlanıp, bulgular bölümünde yer verilmiştir.

3.3.1 Uzmanlara Uygulanan Görüşme Formu Soruları

Sayın Öğretim Elemanı,

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı bünyesinde “Türkiye’deki Konservatuvarlarda Türk Halk Müziği Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar İle İlgili Derslerin İncelenmesine Yönelik Bir Çalışma” adlı Yüksek Lisans tez çalışması kapsamında ilgili derslerin isimleri, müfredatları, öğretim yöntemleri ve diğer üniversiteler arası benzerlik ve farklılıklar bakımından durum değerlendirmesi yapılacaktır. Aşağıdaki soruların tarafınızca cevaplanması yapılan bu çalışmaya son derece değerli katkılar sunacaktır. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırmacı tarafından okunacak ve kimlik bilgileriniz saklı kalacak şekilde tez çalışması kapsamında değerlendirilecektir.

Hazal ŞİK

Müzik Öğretmeni

NEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Müzik Eğitimi YL Öğrencisi

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Adınız ve Soy İsminiz:

Cinsiyetiniz:

Yaşınız:

O: 18-25 arası

O: 26-35 arası

O: 36-45 arası

O: 46-55 arası

O: 56 ve üstü

Eğitim Durumunuz:

O: Ön lisans

O: Lisans

O: Yüksek Lisans

O: Doktora/Sanatta Yeterlilik

Mezun Olduğunuz Fakülte/Bölüm:

Mesleğiniz:

Mesleki Deneyiminiz:

O: 1-5 yıl

O: 6-10 yıl

O: 11-15 yıl

O: 16-20 yıl

O: 20 yıl ve üstü

Çalıştığınız kurum ismi:

Bu kurumdaki görev süreniz:

Ünvanınız:

Yüksek Lisans Tez Konunuz:

Doktora Tez Konunuz:

Görüşme Soruları

1. Biriminizde Türk Halk Müziği ses eğitimi ile ilgili (ses eğitimi, yorumlama, repertuvar) yürütmekte olduğunuz dersin öğretim programındaki tam adı nedir?
2. Biriminizde yürütmekte olduğunuz dersin haftalık ders saati bakımından kaç saat verilmektedir? Bu sürenin yeterliliği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
3. Biriminizde yürütmekte olduğunuz ders, toplam kaç yarıyıl devam etmektedir? Bu sürenin yeterliliği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

4. Dersin yürütülmesi ile ilgili uygulanan öğretim yöntem ve kazanımları hakkında (aşamalı olarak) bilgi veriniz?
5. Dersin yürütülmesi ile ilgili hangi çalgı ya da çalgıları kullanıyorsunuz? Neden bu çalgı veya çalgıları kullandığınız hakkında bilgi veriniz?
6. Dersin yürütülmesi sürecinde dersliğin fiziki şartları ve yeterliliği hakkında bilgi veriniz?
7. Dersin yürütülmesi ile ilgili (varsa) kullanılan araç gereçler hakkında bilgi veriniz?
8. Yürütmekte olduğunuz dersin öğretim programındaki tanımını nasıldır? Bu tanım ile kendi kullanmış olduğunuz yöntemlerin örtüşüp örtüşmediği hakkında bilgi veriniz?
9. Yürütmekte olduğunuz ders ile ilgili kullanılan kaynaklar hakkında bilgi veriniz?
10. Yürütmekte olduğunuz Ses Eğitimi, Yorumlama ve Repertuar derslerinin sonucunda herhangi bir (dinleti, konser v.b) etkinlik düzenliyor musunuz?

3.4 Uzman Grubundaki Eğitimcilerin Demografik Bilgileri, Eğitim Durumları ve Lisansüstü Tez Çalışmaları ile İlgili Bilgiler

Tablo 2. Uzmanların demografik bilgilerini gösteren veriler tablosu

	Cinsiyet		Yaş Aralığı	Eğitim Durumu				Mesleki Deneyimi				Unvanı
	Kadın	Erkek		Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora/Sanatta Yeterlilik	1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	20 yıl ve üstü	
1			46-55 arası				X				X	Doç. Dr.
2	X		36-45 arası				X		X			Dr. Öğretim Üyesi
3	X		56 ve üstü				X				X	San. Öğretim Üyesi Dr.
4		X	36-45 arası				X			X		Dr. Öğretim Üyesi
5		X	46-55 arası				X				X	San. Öğretim Üyesi Dr.
6		X	36-45 arası				X		X			Öğretim Üyesi
7	X		26-35 arası				X			X		Öğretim Üyesi
8		X	36-45 arası			X				X		Öğretim Üyesi
9		X	26-35 arası				X		X			Dr. Öğretim Üyesi
10	X		36-45 arası				X			X		Dr. Öğretim Üyesi
11	X		36-45 arası				X			X		Öğretim Üyesi
12		X	36-45 arası			X				X		Öğretim Üyesi

Elde edilen bulgulara göre 6 kadın uzman ve 6 erkek uzman bulunmaktadır. 2 uzmanın 26-35 yaş aralığında 7 uzmanın 36-45 yaş aralığında 2 uzmanın ise 46-55 yaş aralığında oldukları görülmektedir. 2 uzman yüksek lisans, 10 uzman doktora/sanatta yeterlilik mezunudur. 3 uzmanın mesleki deneyimi 6-10 yıl arası, 6 uzmanın 11-15 yıl arası ve 3 uzmanın 20 yıl ve üzeri aralığındadır. 5 uzman öğretim üyesi, 4 uzman doktor öğretim üyesi, 2 uzman doktor sanatçı öğretim üyesi ve 1 uzman ise doçent doktor unvanına sahiptir.

Bu bulgulara göre; Thm ses eğitimi uzmanlarının cinsiyet dağılımının eşit olduğu, yaş aralıklarına bakıldığında 36-45 aralığının yoğun oluşu genç uzmanların eğitim-öğretim de aktif olarak yer aldığı, mezuniyet durumlarının doktora/sanatta yeterlilik oluşu, alanına hâkim gerekli donanıma sahip uzmanların dersleri yürüttüğü, genç uzman grubunun yoğunluğu hem öğrenen hem de öğreten konumda olmalarından kaynaklı bilgi ve becerilerini aktarmada olumlu bir durum olacağı ve alan ile ilgili akademik çalışmaların yapıldığı ve devam etmekte olduğu söylenebilir. Aynı zamanda yaş ortalamasının uzmanların yaş ortalamalarının düşük olması bu alanda yetişmiş akademisyen sayısının ancak son yıllarda oluşabildiği ile ilişkili düşünülebilir.

Tablo 3. Uzmanların Mezun Oldukları Fakülte/Bölüm, Yüksek Lisans Tez Konusu, Doktora Tez Konusu, Çalıştıkları Kurum İsimleri

	Mezun Olunan Fakülte/Bölüm	Yüksek Lisans Tez Konusu	Doktora Tez Konusu	Çalıştıkları Kurum İsimleri
U1	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı	Türk Halk Müziğinde Yer Alan Kadın Ağzı Türkülerin Müzikal ve Edebi Açısından İncelenmesi	Türk Halk Müziğindeki Bozlakların Ses Tekniği	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü
U2	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı	Arguvan Yöresinde İcra Edilen Semahların Müzikal Analizi	Bağlama Çalıp Söyleyen Kadınların Müzik Performansının Toplumsal Açısından İncelenmesi	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü
U3	İTÜ TMDK Temel Bilimler Bölümü	Köy Düğünleri Havaları	Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Çocuk Oyunları	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü
U4	İTÜ TMDK Çalgı Eğitimi Bölümü	Haliç Üniversitesi Türk Musiki Anasanat Dalı (TEZSİZ YL)	Tokat Yöresi Alevi-Bektaşî İnançında Zakirlik Geleneği	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü
U5	İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı	Niğde Yöresi Halk Türkülerinin Melodik Yönden İncelenmesi	Karacaoğlan'ın Âşık Havaları	Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

U6	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Koro Bölümü	Cumhuriyet Döneminde Yazılan Nota Okuma Kitaplarının Öğretim İlkeleri ve İçerikleri Açısından İncelenmesi	Yatay ve Dikey Çoksesli Koro Eserlerine Dayalı Uygulamaların Öğrencilerin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Başarılarına Etkisi	Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
U7	Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü	Muharrem Ertaş İcrasında Bozlakların İncelenmesi	Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Yerel Müziklere İlişkin Görüşleri ve Çok Kültürlü Algı ve Değerlerinin İncelenmesi (Devam Ediyor)	Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü
U8	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü THM Ana Sanat Dalı	Harput musikisinde kullanılan çalgıların yöre ağızıyla etkileşimleri	----	Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü
U9	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	TRT Türk Halk Müziği Repertuarında bulunan koma türkülerinin Makam Dizileri, usul ve güfte yönünden analizi	Bağlama Eğitiminde Kullanılan Notasyonların Öğrencilerin Deşifre Başarısına Etkisi	Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü THM Ana Sanat Dalı
U10	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	İlköğretim müzik derslerindeki ses eğitimi uygulamalarının incelenmesi	Ses Eğitiminin Temel Öğelerinin ve Çeşitli Söyleme Tekniklerinin Kazandırılmasında Makamsal Ezgilere Dayalı Egzersizlerin Kullanılabilirliği	Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü THM Ana Sanat Dalı
U11	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü THM Ana Sanat Dalı	Bursa Köy Güvendeleri Üzerine Bir Araştırma	---	Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü Ses Eğitimi Ana Sanat Dalı
U12	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü	Aydın-Germencik'te Halk Oyunları ve Halk Müziği Geleneği	Ege Bölgesinde Yaşayan Abdallarda Kültürel Kimlik ve Profesyonel Müzisyenlik (Devam Ediyor...)	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü THM Ana Sanat Dalı

Elde edilen bulgulara göre 3 öğretim elemanının Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Thm Ana Sanat Dalı bölümünden, 2 öğretim elemanının

İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı bölümünden, 2 öğretim elemanının Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünden, 1 öğretim elemanının Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümünden, 1 öğretim elemanının Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Koro Bölümünden, 1 öğretim elemanının İTÜ TMDK Çalgı Eğitimi Bölümünden ve 1 öğretim elemanının İTÜ TMDK Temel Bilimler Bölümünden mezun olduğu görülmektedir.

Uzmanların çalıştıkları kurum isimleri ile ilgili elde edilen bulgulara göre; 4 öğretim elemanının İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümünde, 2 öğretim elemanının Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, 2 öğretim elemanının Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümünde, 2 öğretim elemanının Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü bölümünde, 1 öğretim elemanının Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü Ses Eğitimi Ana Sanat Dalı bölümünde ve 1 öğretim elemanının Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Thm Ana Sanat Dalı bölümünde çalışmakta oldukları anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre; 7 uzmanın Thm ses eğitimi ile ilgili konservatuvarlardan mezun olduğu, 2 uzmanın müzik eğitimi, 1 uzmanın koro bölümü, 1 uzmanın çalgı eğitimi bölümü ve 1 uzmanın ise temel bilimler bölümünden mezun olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bazı uzmanların alan ile ilgili konservatuvarlardan mezun olduğu, bazı uzmanların ise alana paralel bölümlerden mezun olduğu söylenebilir. Bazı uzmanların şu an görev yaptıkları alan/bölüm ile mezun oldukları alan/bölüm arasında farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM 4

4 BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Birinci Alt Probleme Dayalı Bulgular ve Yorumlar

“THM ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin bulunduğu ve öğretimi devam eden bölüm veya anasanat dallarının öğretim programları nasıldır?”

Araştırmanın bu aşamasında konservatuvarlardaki Thm ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin bulunduğu ve öğretimi devam eden bölüm veya anasanat dallarının öğretim programları tablo 2’de gösterilmiştir. Elde edilen bulgular analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

4.1.1 İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
1.Yarıyıl	SES 111	THM Repertuvarı I	4	2	4
	SES 113	Ses Eğitimi I	1	1	0
	MTR 131	Makam Teorisi I	3	2	2
	MTR 133	Müzik Teorisi I	3	2	2
	SES 105	Korrepetisyon I	0.5	0	1
	CAB 177	Piyano I	1	0	2
	ING 105	English I	3	3	0
	TUR 101	Türk Dili I	2	2	0
	BIL 109	Bilgisayar	0.5	1	1
			Çalgı I (MT)	1	
2.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	MTR 132	Makam Teorisi II	3	2	2
	MTR 134	Müzik Teorisi II	3	2	2
	SES 112	THM Repertuvarı II	4	2	0
	SES 114	Ses Eğitimi I	1	1	0
	SES 106	Korrepetisyon I	0.5	0	1
	CAB 178	Piyano II	1	0	2
	ING 106	English II	3	3	0
	TUR 102	Türk Dili II	2	2	0
			Çalgı II(MT)	1	

3. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	MTR 233	Müzik Teorisi III	3	2	3
	MTR 231	Makam Teorisi III	3	2	2
	SES 211	THM Repertuarı III	4	2	4
	SES 203	Ağız ve Hançere Teknikleri I	3	2	2
	SES 213	Ses Eğitimi III	1	1	0
	SES 209	Korrepetisyon III	0.5	0	1
	CAB 277	Piyano III	1	0	2
	SES 221	Koro I (Kredisiz)	0	0	4
	ING 205	English III	3	3	0
	Çalgı	1			
4.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	MTR 234	Müzik Teorisi IV	3	2	3
	MTR 232	Makam Teorisi IV	3	2	2
	SES 212	THM Repertuarı IV	4	2	4
	SES 204	Ağız ve Hançere Teknikleri II	3	2	2
	SES 214	Ses Eğitimi IV	1	1	0
	SES 210	Korrepetisyon IV	0.5	0	1
	CAB 277	Piyano IV	1	0	2
	SES 221	Koro II(Kredisiz)	0	0	4
	ING 205	English IV	3	3	0
	Çalgı	1			
5.yarıyıl	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama	
	SES 311	THM Repertuarı V	4	2	4
	SES 307	Yöre Ağızları I	2	0	4
	MTR 431	Dikte Deşifre I	1	0	2
	MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0
	MTR 317	Müzik Metin Çözümlenmeleri I	2	2	0
	SES 305	Resital I	0.5	0	1
	SES 321	Koro III (Kredisiz)	0	0	4
		5.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1		
		5.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT)	2		
	5.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)				
6. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SES 312	THM Repertuarı VI	4	2	4
	SES 308	Yöre Ağızları II	2	0	4
	MTR 432	Dikte Deşifre II	1	0	2
	MUZ 122	Müzik Tarihi II	2	2	0
	MTR 318	Müzik Metin Çözümlenmeleri II	2	2	0
	SES 306	Resital II	0.5	0	1
	SES 321	Koro IV(Kredisiz)	0	0	4
		6.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1		
		6.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT)	2		
	6.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3			

7. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SES 411	THM Repertuarı VII	4	2	4
	SES 407	Yöre Ağızları III	2	0	4
	SES 423	Yrd. Repertuar I (TSM)	1	0	2
	ATA 103	Atatürk İlke ve İnk.Tarihi	4	4	0
	SES 427	Sahne Bilgisi ve Jest Mimik	0.5	1	1
	SES 405	Resital III	0.5	0	1
	SES 421	Koro V(Kredisiz)	0	0	4
		7.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1		
		7.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3		
	7.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT)	2			
8. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SES 412	THM Repertuarı VIII	4	2	4
	SES 408	Yöre Ağızları IV	2	0	4
	SES 424	Yrd. Repertuar II (TSM)	1	0	2
	MUZ 446	Dünya Vokal Kültürleri	2	2	0
	SES 406	Resital IV	0.5	0	1
	SES 492	Bitirme Çalışması	3	0	6
		8.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1		
		8.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3		
		8.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT)	2		

Yukarıda İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Ses Eğitimi Bölümü öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1.yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı I: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ses Eğitimi I: Ses eğitimi hakkında genel bilgi: İnsan sesinin anatomisi, sesin oluşum sistemi ve sesin koruma yolları. Nefes tekniği, rezonans sistemi ve artikülasyon hakkında bilgiler. Nefes, artikülasyon, hançere ve rejister bölge gelişimine yönelik melodik etüt çalışmaları. Eserler üzerinde teknik uygulamalar.

Korrepetisyon I: Korrepetisyon kavramı ve uygulamaları hakkında bilgiler. Temel Meslek 1 dersi paralelinde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk müziği Repertuarı derslerinde öğrenilen eserlerinin korrepetisyonuna yönelik çalışma. Eserler hakkında Metin analizi ve stil bilgisi çalışmaları. Ses eğitiminde uygulanan teknik çalışmaların icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik nefes, dramatizasyon ve icra çalışmaları.

2. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı II: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ses Eğitimi II: Nefes tekniğini geliştirme çalışmaları. Etüt çalışmaları. Nefes, artikülasyonlar, hançere, rejister bölge etüt çalışmaları ve eserler üzerinde uygulamalar.

Korrepetisyon II: Temel Meslek 2 dersi paralelinde Türk Sanat Müziği Repertuarı 1 ve Türk Halk Müziği Repertuarı 1 derslerinde öğrenilen eserlerinin korrepetisyonuna yönelik çalışma. Eserler üzerinde metin analizi ve stil bilgisi çalışmaları. Ses eğitimi teknik çalışmalarının icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik nefes, dramatisasyon, icra çalışmaları.

3. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı III: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ağız ve Hançere Teknikleri I: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ses Eğitimi III: Rejister bölge, artikülasyon, nüans, fonemik ve hançere kullanımını destekleyici etüt çalışmaları. Eserlerin sunumuna yönelik icra çalışmaları.

Korrepetisyon III: Temel Meslek 3 dersi paralelinde işlenen Türk sanat müziği ve Türk Halk müziği repertuar eserlerinin korrepetisyonuna yönelik çalışmalar. Çalışılan eserler üzerinde, metin analizi ve stil bilgisi çalışmaları. Ses eğitiminde uygulanan teknik çalışmaların icraya yansıtılması ve sahne üzerinde icraya yönelik nefes, dramatisasyon ve performans çalışmaları.

Koro I: Koral icrada temel yaklaşım, davranış ve disiplin anlayışı. Koro üyelerinin dil ve müzik mantığı açısından iletişimleri. Yarıyıl müzik repertuarının belirlenmesi ve uygulamalara geçiş. Çoksesli müzik dalı için; İstiklal Marşı, İTÜ Mühendisler Marşı, Konservatuvar Marşı, On Kasım, Öğretmen Marşı, Bayrağım ve Başaklar İçinde adlı eserlerin icraları. Türk Halk Müziği dalı için; Deyiş ve Halay Formunda, Güvende, Barana Havası ve Güzelleme Türünde eser icraları. Türk Sanat Müziği dalı için; Rast ve Uşşak Makamında-

Şarkı formunda, Bayati ve Hüseyini Makamında- Yürük Semai ve Şarkı formunda, Karcığar ve Suzinak Makamında- Şarkı ve Köçekçe formunda, Hicaz Makamında- Şarkı formunda eser icraları.

4. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı IV: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ağız ve Hançere Teknikleri II: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Ses Eğitimi IV: Ses kategorileri ve renkleri hakkında bilgiler. İlgili müzik türüne yönelik artikülasyon, nüans ve hançere çalışmaları. Rejister bölge çalışmaları. Eserlerin sunumuna yönelik icra çalışmaları.

Korrepetisyon IV: Temel Meslek 4 dersi paralelinde Türk Sanat Müziği Repertuarı 4 ve Türk Halk Müziği Repertuarı 4 eserlerinin korrepetisyonuna yönelik çalışmalar. Türk Sanat Müziği Repertuarı 4 ve Türk Halk Müziği Repertuarı derslerinde icra edilen, uzmanlık alanına göre seçilmiş eserler üzerinde, metin analizi ve stil bilgisi çalışmalarının yapılması. Ses eğitiminde uygulanan teknik çalışmaların icraya yansıtılması ve sahne üzerinde icraya yönelik nefes, dramatizasyon ve performans çalışmaları.

Koro II: Hicaz, Muhayyer, Hüseyini, Uşşak, Rast, Karcığar, Suznâk, Kürdilihicazkâr, Hicazkâr, Nihavend, Segâh, Hüzzam, Mahur, Eviç makamlarında Kar, Beste, Ağır Semai, Yürük Semai, Şarkı veya Türkü formlarından seçilen eserlerin koral icrası.

5. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı V: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Yöre Ağzıları I: Maya, Tatyân, Çamşılı Ağzı, Arguvan Ağzı, Gurbet Havası, Yol Havası, Yayla Havası türü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları.

Koro III: Yarıyıl müzik repertuarının belirlenmesi ve uygulamalara geçiş. Çoksesli müzik dalı için; Yaşa Atatürk, Bekleyiş, Pınar, Sen Sanmadığın Yerde adlı eserlerin icraları. Türk Halk Müziği dalı için; Azerî Ağzı, Efilo, Fingil ve Kol Havası, Karşılama ve Sözlü

Oyun Havaları (Trakya) türlerinde eserlerin çalışılması. Türk Sanat Müziği dalı için; Suzinak, Beyatiaraban, Hisar, Hisarbuselik, Suzidil, Şehnaz, Şehnaz Buselik, Tahir Buselik, Eviç, Ferahnak Makamlarında Kâr/ Beste/ Ağır Semai/Yürük Semai/ Şarkı formlarında eslerin icrası.

Resital I: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

5.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT):

Zeybek Repertuarı: Zeybek hakkında bilgi. Ağır Zeybek, Kıvrak Zeybek, Kadın Ağzı Zeybek, Erkek Ağzı Zeybek, Dağ Zeybekleri, Ova Zeybekleri, Kıyı Zeybekleri, Karma Hava formunda Zeybekler ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Karadeniz Ağzı Repertuarı: Karadeniz Ağzı hakkında bilgi. Yayla Havası, Yol Havası, Horon, Sallama, Karşılama, Gelin Ağlatma, Gelin Alma / Güvey Atma Havası, Sürmeli Çeşitlemeleri, Kol Havası ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Değiş Repertuarı: Değiş hakkında bilgi. Doğu Anadolu, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Akdeniz, Karadeniz ve Ege Bölgesi Değişleri ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

6. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı VI: Türk Halk Müziğinde üslup ve yorum kavramları hakkında genel bilgiler. Varsağı. Bengi. Zeybek. Kuzeydoğu Anadolu/ Azerbaycan âşık tarzı ölçülü ezgiler. Kuzeydoğu Anadolu/ Azerbaycan âşık tarzı uzun havalar. Mahnı. Şehir halk müziği tavrı ölçülü ezgiler. Şehir halk müziği tavrı uzun havalar. Tür sınıflaması dışında kalan eserler. Öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve uzmanlık alanına yönelik eserler.

Yöre Ağzları II: Yörük ağzı, Abdal ağzı, Azeri ağzı, Şehir halk müziği ağzı ve Âşık ağzına özgü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları.

Resital II: Temel meslek 6 dersi paralelinde Türk sanat müziği ve Türk Halk müziği repertuar eserlerinin sunumuna yönelik çalışma; çeşitli formlarda seçilmiş eserler üzerinde, metin analizi, stil bilgisi çalışmaları. Ses tekniği unsurlarının icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik nefes, dramatizasyon, icra çalışmaları.

Koro IV: Hicaz, Muhayyer, Hüseyini, Uşşak, Rast, Karcıgar, Suznâk, Kürdilihicazkâr, Hicazkâr, Nihavend, Segâh, Hüz zam, Mahur, Eviç makamlarında Kar, Beste, Ağır Semai, Yürük Semai, Şarkı veya Türkü formlarından seçilen eserlerin koral icrası.

6.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT):

Hoyrat Repertuarı: Hoyrat hakkında bilgi. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, Kerkük Yöresi Hoyratları ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Semah Repertuarı: Semah hakkında bilgi. Doğu Anadolu, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz, Ege, Marmara Bölgesi Semahları ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Gurbet Havası Repertuarı: Gurbet Havası hakkında bilgiler. Batı Akdeniz Bölgesi Gurbet Havaları, Teke Yöresi Gurbet Havaları ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Sözlü Oyun Havaları Repertuarı: Sözlü oyun havaları hakkında bilgi. İç Anadolu Bölgesi, İçel yöresi sözlü oyun havaları ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

7. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı VII: Aşıklama. Nefes. Mengi. Semah. Hoyrat. Müstezat. Divan. Tür sınıflaması dışında kalan eserler. Öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve yatkınlık alanına yönelik eserler.

Yöre Ağzları III: Divan, Müstezat, Gazel, Tecnis, Elezber, Hoyrat türü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları.

Resital III: Dersin tanımı henüz Bölüm Başkanlığı tarafından girilmemiştir.

Koro V: Yarıyıl müzik repertuarının belirlenmesi ve uygulamalara geçiş. Çoksesli müzik dalı için; İnci Avcıları, Mevsim Sonu, Eğer Aşkı Seversen adlı eserlerin icrası. Türk Halk Müziği; Nefes, Mengi, Sürmeli Çeşitlemesi, Sözlü Oyun Havaları (İçel) türleri ve Semah formunda eserlerin çalışılması.

7.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT):

Barak Ağzı Repertuarı: Barak Ağzı hakkında bilgi, Gaziantep (Oğuzeli, Karkamış, Nizip) Yöresi ve Gaziantep dışındaki yörelerde (Çukurova, Kahramanmaraş, Hatay v.b) Barak Ağzı ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Âşık Repertuarı: Âşıklık Geleneği hakkında bilgi. Şiir- müzik ilişkisi. Âşıklık Geleneğinde Makam Kavramı. Âşık tarzı ezgilerde yöresel ağız ve tavır özellikleri. Âşık Ağzı Divan, Tecnis, Güzelleme, Kahramanî ve Tür sınıflaması dışında kalan eserler ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Harput Ağzı Repertuarı: Harput Ağzı hakkında bilgi. Harput Ağzı Gazel, Harput Ağzı Divan, Harput Ağzı Tecnis, Harput Ağzı Müstezat, Makam anlayışına dayalı eserler, Harput Ağzı Hoyrat, Elezber, Şıkıltım Havası, Tür sınıflaması dışında kalan eserler ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

8. yarıyıl ders tanımları:

THM Repertuarı VIII: Sürmeli çeşitlemeleri. Sözlü oyun Havaları. Barak. Bozlak. Mugam. Tür sınıflaması dışında kalan eserler. Öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve uzmanlık alanına yönelik eserler

Yöre Ağzıları IV: Bozlak, Barak, Mugam ağzına özgü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları.

Resital IV: Temel Meslek 8 dersi paralelinde Repertuar eserlerinin sunumuna yönelik çalışma; Dersin İçeriği Çeşitli formlarda eserler üzerinde, metin analizi, stil bilgisi çalışmaları. Ses tekniği unsurlarının icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik nefes, drammatizasyon, icra çalışmaları.

8.yy. Seçime Bağlı Ders II (MT):

Divan Repertuarı: Divan hakkında bilgi. Güneydoğu Anadolu, Kerkük, Doğu Anadolu Divanları, Âşık Tarzı Divanlar ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Azeri Ağzı Repertuarı: Azerî Ağzı hakkında bilgi, Mahnı, Tesnif, Mugam, Şikeste, Tür sınıflaması dışında kalan eserler ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Gazel Repertuarı (Thm): Gazel hakkında bilgi. Doğu Anadolu Bölgesi Gazelleri. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Gazelleri. Azerbaycan Bölgesi Gazelleri (Mugamlar). Genel Sınıflama Dışında Kalan Gazelleri.

Bozlak Ağzı Repertuarı: Bozlak Ağzı hakkında bilgi. Türkmeni Bozlak, Teber Ağzı (Abdal Ağzı), Çukurova Ağzı, Aydos, genel sınıflama dışında kalan Bozlaklar ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Elde edilen bulgulara göre;

1. yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı I, ses eğitimi I ve korrepetisyon I, Thm repertuarı I dersinin tanımının yapılmamış olduğu, ses eğitimi I dersinin ses ve nefes teknikleri üzerine çalışmalar içerdiği, korrepetisyon dersinin ise ses eğitimi teknik çalışmalarının icraya yöneltilerek sahnelenmesi, eser üzerinde metin ve stil analizleri çalışmalarının yapıldığı görülmektedir.

2. yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı II, ses eğitimi II ve korrepetisyon II, Thm repertuarı II ders tanımının yapılmamış olduğu, ses eğitimi II dersinin daha çok nefes teknikleri üzerine ilerlediği, korrepetisyon II ders içeriğinin 1.yarıyıl ile aynı devam ettiği görülmektedir.

3.yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı III, ses eğitimi III ve korrepetisyon III derslerine ilave olarak Ağız ve hançere teknikleri I ve koro I derslerinin eklenmiş olduğu, Thm repertuarı III, Ağız ve hançere teknikleri I derslerinin, ders tanımının yapılmadığı, ses eğitimi III dersinin Rejister bölge, artikülator, nüans, fonemik ve hançere kullanımını üzerine ilerlediği, korrepetisyon II ders içeriğinin 2.yarıyıl ile aynı devam ettiği, koro I dersinin bazı formlarda ve türlerde eser icraları üzerine devam ettiği anlaşılmaktadır.

4.yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı IV, ses eğitimi IV, korrepetisyon IV, Ağız ve hançere teknikleri II ve koro II derslerinin olduğu, Thm Repertuarı IV, Ağız ve hançere teknikleri II derslerinin ders tanımının yapılmamış olduğu, ses eğitimi IV dersinin ses renkleri, artikülasyon, nüans ve hançere çalışmaları üzerine ilerlediği, korrepetisyon II ders içeriğinin 3.yarıyıl ile aynı devam ettiği, koro II dersinin bazı makam ve türlerde eser icraları üzerine devam ettiği anlaşılmaktadır.

5.yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı V, yöre ağızları I, koro III, resital I derslerinin olduğu, seçmeli olarak zeybek repertuarı, Karadeniz ağzı repertuarı ve deyiş repertuarı

derslerinin olduğu görölmektedir. Thm Repertuarı V ve resital I ders tanımlarının yapılmamış olduğu, yöre ağızları I ders tanımının belli ağız ve havalarda eser dinletilmesi ve icrası üzerine olduğu, koro III dersinin bazı ağız ve havaların icra edilmesine yönelik ilerlemekte olduğu görölmektedir.

6.yarıyıl derslerinde; Thm Repertuarı VI, yöre ağızları II, koro IV, resital II derslerinin olduğu, seçmeli olarak hoyrat repertuarı, semah repertuarı, gurbet havası repertuarı ve sözlü oyun havaları repertuarı dersleri görölmektedir. Thm repertuarı VI ders tanımının Thm üslup ve yorum kavramları hakkında genel bilgiler üzerine olduğu, yöre ağızları II ders tanımının bazı ağızlara özgü eserler ve icra uygulamaları üzerine devam ettiği, resital II dersinin ses tekniği unsurları icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik ve koro IV dersinin bazı ağız ve makamların icra edilmesine yönelik ilerlemekte olduğu görölmektedir.

7.yarıyıl derslerinde; Thm repertuarı VII, yöre ağızları III, resital III, koro V derslerinin olduğu, seçmeli olarak barak ağızı repertuarı, âşık repertuarı, Harput ağızı repertuarı derslerinin olduğu görölmektedir. Thm repertuarı VII dersinin öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve yatkınlık alanına yönelik eserler olduğu, yöre ağızları III dersinin belli türdeki eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları üzerine ilerlediği, resital III dersinin tanımının yapılmamış ve Koro V dersinin belli türlerde ve formlarda eserlerin çalışılması üzerine olduğu görölmektedir.

8.yarıyıl derslerinde; Thm repertuarı VIII, yöre ağızları IV, resital IV derslerinin olduğu, seçmeli olarak divan repertuarı, Azeri ağızı repertuarı, gazel repertuarı, bozlak ağızı repertuarı dersleri görölmektedir. Thm repertuarı VIII ders tanımının öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve yatkınlık alanına yönelik eserler olduğu, yöre ağızları IV dersinin belli türdeki eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları üzerine devam ettiği, resital IV dersi tanımının ses tekniği unsurlarının icraya yansıtılıp sahnelenmesi üzerine yapıldığı anlaşılmaktadır.

Öğretim programı değerlendirildiğinde, Thm repertuar dersinin 1. yarıyıldan 8. yarıyıla kadar devam ediyor olması, Thm konservatuvar mezunlarının zengin bir dağarcığa sahip olacağı, öğrencilerin türkü söyleme becerilerini arttırmalarına katkı sağlayacağı, şeklinde değerlendirilebilir. Ancak Bologna öğrenci bilgi sistemine bakıldığında ders tanımı ve ders içeriği ile ilgili kısmın açıklanmamış oluşu ders gidişatı ile ilgili kararın uzman kişiye bırakılmış olabileceği durumunu düşündürmektedir. Ses eğitimi dersi ve korrepitasyon

dersinin 4 yarıyıl devam ediyor olması sürecin tamamlanması açısından eksik değerlendirilebilir. Ancak ses eğitimi ve korrepitasyon derslerinin ders tanımlarına bakıldığında derslerin detaylı ve verimli şekilde ilerlemesi, öğrenciye bölüm ile alakalı katkı sağlaması açısından önemli görülebilir. Ağız ve Hançere Teknikleri dersinin öğrenci bireysel farklılıklarına göre şekillendiği, Yöre Ağızları dersinin belli türdeki eserlerin dinletilip öğretilmesi üzerine olduğu, Koro ve Resital derslerinin ses tekniği unsurlarına dikkat edilerek icrayı ön plana alması açısından önemlidir. Belirtilen derslerin aynı veya birbirlerini takip eden yarıyılarda var oluşu Thm repertuar dersini desteklemesi açısından da olumlu bir sonuç olarak yorumlanabilir. Seçmeli derslerin 5. Yarıyılıda başlayarak 8. Yarıyıla kadar devam etmesi ve aynı zamanda çeşitli Thm repertuar derslerini bünyesinde bulundurması, öğrencinin istediği dersi seçme hakkına sahip olmasından dolayı öğrencinin kişisel gelişimi ve değişimi açısından olumlu bir durum olarak düşünülebilir.

4.1.2 Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
1. Yarıyıl	131	Türk Müziği Solfeji ve Teorisi I	2	1	2.50
	133	Temel Müzik Solfeji ve Teorisi I	2	0	2
	137	Türk Halk Müziği Repertuarı I	1	1	1.50
	139	Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi I	1	1	2
	141	Türk Dili I	2	0	2
	155	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) I	1	1	1.50
	SG101	Seçmeli Ders Grubu: 1.Sınıf Güz Dönemi			
	SG102	Seçmeli Ders Grubu: 1.Sınıf Güz Dönemi			
	SG104	Seçmeli Ders Grubu: 1.Sınıf Güz Dönemi			
	2. Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders
130		Türk Müziği Solfeji ve Teorisi II	2	1	2.50
132		Temel Müzik Solfeji ve Teorisi II	2	0	2
136		Türk Halk Müziği Repertuarı II	1	1	1.50
140		Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
142		Türk Dili II	2	0	2
168		Ses Eğitimi (Ses Tekniği) II	1	1	1.50
138		Bilgisayar ve Müzik	2	0	2
SG103		Seçmeli Ders Grubu: 1.Sınıf Bahar Dönemi			
SG105		Seçmeli Ders Grubu: 1.Sınıf Bahar Dönemi			
3. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	221	Türk Müziği Solfeji ve Teorisi III	3	1	3.50
	ALN901	Alan Dışı Seçmeli Ders II	2	0	2
	227	Türk Halk Müziği Repertuarı III	1	1	1.50

	223	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) III	1	1	1.50
	229	THM Bilgileri I	3	1	3.50
	SG106	Seçmeli Ders Grubu: 2.Sınıf Güz Dönemi			
4.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	228	Türk Müziği Solfeji ve Teorisi IV	4	2	4
	ALN902	Alan Dışı Seçmeli Ders III	2	0	1
	234	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	1	1	1.50
	230	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) IV	1	1	1.50
	236	THM Bilgileri I	3	1	3.50
	SG107	Seçmeli Ders Grubu: 2.Sınıf Bahar Dönemi			
5.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	327	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) V	1	1	1.50
	329	THM Bilgileri III	3	1	3
	331	Türk Halk Müziği Repertuarı V	3	1	3.50
	333	THM Derleme ve Notalama Teknikleri I	2	0	2
	335	Tür ve Biçim Bilgisi I (Seçmeli)	2	0	2
	337	Piyano I (Seçmeli)	2	0	2
	SG108	Seçmeli Ders Grubu: 3.Sınıf Güz Dönemi			
6. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	326	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) VI	1	1	1.50
	328	THM Bilgileri IV	3	1	3.50
	332	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	3	1	3.50
	330	THM Derleme ve Notalama Teknikleri II	2	0	2
	334	Tür ve Biçim Bilgisi II (Seçmeli)	2	0	2
	336	Piyano II (Seçmeli)	2	0	2
	338	Türk Halk Oyunları II (Seçmeli)	2	0	2
	SG108	Seçmeli Ders Grubu: 3.Sınıf Bahar Dönemi			
7. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	431	THM Repertuarı VII	3	1	3.50
	433	THM Derleme ve Notalama Teknikleri III	2	0	2
	435	Armoni I	3	1	3.50
	SG110	Seçmeli Ders Grubu: 4.Sınıf Güz Dönemi			
	SG301	Seçmeli Ders Grubu: 4.Sınıf Güz Dönemi			
8. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	430	THM Repertuarı VIII	4	2	4
	432	THM Derleme ve Notalama Teknikleri IV	2	0	2
	434	Armoni II	3	1	3.50
	436	Tür ve Biçim Bilgisi IV (Seçmeli)	2	0	2
	438	Piyano IV (Seçmeli)	2	0	2
	440	Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri II (Seçmeli)	2	0	2
	446	Müzik Pedagojisi II (Seçmeli)	2	0	2
	SG111	Seçmeli Ders Grubu: 4.Sınıf Bahar Dönemi			
	SG302	Seçmeli Ders Grubu: 4.Sınıf Bahar Dönemi			

Yukarıda Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu

belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı I: Türk Halk Müziği öğrencilerinin seslerinin, yapılan ses egzersizleriyle ısınması, diyafram kullanımı ve seslerin önde tınlaması için gerekenlerin uygulanması amaçlanır.

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) I: Türk Halk Müziği öğrencilerinin seslerinin, yapılan ses egzersizleriyle ısınması, diyafram kullanımı ve seslerin önde tınlaması için gerekenlerin uygulanması amaçlanır.

2.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı II: Öğrenciler üzerinde ses alıştırmaları yaparak ses tellerinin gelişmesini sağlamak

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) II: Öğrenciler üzerinde ses alıştırmaları yaparak ses tellerinin gelişmesini sağlamak

3.yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı III: Birinci yarıyıda, öğrenciye doğru diyafram ve ses tekniklerinin öğretilmesini, repertuarda öğretilen türkülerde yörenin özelliklerinin doğru yorumlanmasını ve kavranmasını sağlamak

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) III: Birinci yarıyıda Türk Halk Müziği öğrencilerinin seslerinde, yapılan ses egzersizleriyle tiz ses ulaşımını sağlamak, sesi doğru yerden ve forse ettirmeden tiz sesleri tutabilmek ayrıca verilen parçalarda istenilen müzikalitenin yapılabilmesi için gerekenlerin uygulanması amaçlanır.

4.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı IV: İkinci yarıyıda, repertuarda öğretilen türkülerde yörenin özelliklerinin doğru yorumlanmasını ve kavranmasını sağlamak.

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) IV: İkinci yarıyıda Türk Halk Müziği öğrencilerinde, legato egzersizlerine başlanması. Ses hastalıklarının ne olduğu, ses sağlığının nasıl korunması gerektiği hakkında bilgi sağlanması amaçlanır.

5.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) V: Birinci yarıyıda Türk Halk Müziği öğrencilerine, Lirik diksiyon (şarkı diksiyonu), artikülasyon (söyleyiş), diksiyon, fonetik, Türkçenin temel özellikleri ile uluslararası fonetik sembollerinin öğretilmesi amaçlanır.

Türk Halk Müziği Repertuarı V: III. yarıyıda, repertuarda öğretilen türkülerde yörenin özelliklerinin doğru yorumlanmasını ve kavranmasını sağlamak

6.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı IV: III. Yarıyıda, repertuarda öğretilen türkülerde yörenin özelliklerinin doğru yorumlanmasını ve kavranmasını sağlamak

Ses Eğitimi (Ses Tekniği) VI: İkinci yarıyıda Türk Halk Müziği öğrencilerine, Legato-staccato ve ajiliteli tüm egzersizlerin uygulanması. Rezonans çalışmaları. Teknik gücü arttıran çalışmalar (nefes-ses, nefes-söz bağlantısı). Ses sanatçıları için yasaklar ve yapılacaklar hakkında bilgi. Tek sestən çok sese geçiş çalışmalarının yaptırılması amaçlanır.

7.Yarıyıl Ders Tanımları:

THM Repertuarı VII: IV. Yarıyıda, repertuarda öğretilen türkülerde yörenin özelliklerinin doğru yorumlanmasını ve kavranmasını sağlamak

8.Yarıyıl Ders Tanımları:

THM Repertuarı VIII: IV. yarıyıda, Türk Halk Müziği 'de yer alan diğer tür özelliklerinin incelenmesi ve yorumlama tekniklerinin belirlenmesi

Türk Halk Müziğinde Açık Seslendirme Teknikleri II (Seçmeli): Halk Bilimi ve Halk Bilimi Ürünlerini Öğretir.

Elde edilen bulgulara göre; 1.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı I ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) I derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı I

ders tanımının seslerin tanınması, egzersizler ve diyafram kullanımı olduğu, Ses Eğitimi (Ses Tekniği) I, ders tanımının Türk Halk Müziği Repertuarı I dersi ile aynı olduğu görülmektedir.

2.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı II ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) II derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı II ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) II ders tanımlarının, ses tellerini geliştirmek ve ses alıştırmaları yapmak üzerine olduğu anlaşılmaktadır.

3.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı III ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) III derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı III ders tanımının repertuardaki türkülerin yöre özelliklerinin doğru anlaşılması, Ses Eğitimi (Ses Tekniği) III ders tanımının ise tiz sesleri kullanabilmeyi sağlayarak, gerekli müzikalitenin ortaya çıkması amaçlanmıştır.

4.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı IV ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) IV derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı IV ders tanımının repertuardaki türkülerin yöre özelliklerinin doğru anlaşılması, Ses Eğitimi (Ses Tekniği) IV ders tanımının ise ses egzersizleri, ses hastalıkları ve ses sağlığı konuları olduğu görülmektedir.

5.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı V ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) V derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı V ders tanımının repertuardaki türkülerin yöre özelliklerinin doğru anlaşılıp yorumlanması, Ses Eğitimi (Ses Tekniği) V ders tanımı, Thm öğrencilerine Türkçenin temel özelliklerinin öğretilmesi amaçlanmıştır.

6.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı VI ve Ses Eğitimi (Ses Tekniği) VI derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı VI ders tanımının repertuardaki türkülerin yöre özelliklerinin doğru anlaşılıp yorumlanması, Ses Eğitimi (Ses Tekniği) VI ders tanımı ise, nefes-söz, nefes-ses bağlantısının kazandırılması, legato, staccato, ajiliteli tüm çalışmaların yapılması amaçlanmıştır.

7.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı VII dersinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı VII ders tanımının repertuardaki türkülerin yöre özelliklerinin doğru anlaşılıp yorumlanması olduğu görülmektedir.

8.yarıyıl derslerinde; Türk Halk Müziği Repertuarı VIII ve Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri II (Seçmeli) derslerinin olduğu görülmektedir. Türk Halk Müziği Repertuarı VIII ders tanımının Thm'nin tür özelliklerinin incelenip, yorumlanması, Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri II (Seçmeli) ders tanımı Halk biliminin öğretimi olduğu görülmektedir.

Öğretim programının değerlendirildiğinde, Thm repertuar dersinin 1.yarıyıldan 8.yarıyla kadar devam ediyor oluşu ve ders tanımında türkülerin yöre özelliklerine dikkat edilerek öğretiliyor olması olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bu durum öğrencinin zengin bir türkü arşivine sahip olmasına ve türkü söyleme becerisine katkı sağlayacağı detaylı bir işlenişin mümkün olabildiği şekilde yorumlanabilir. Ses Eğitimi dersinin 1.yarıyıldan başlayarak 6 yarıyıl devam etmesi ders süreci açısından eksik olarak yorumlanabilir. Bölüm ismi itibariyle repertuar dersi ile birlikte devam etmesi öğrenci için olumlu değerlendirilebilir. Ders tanımlarına bakıldığında ise ses ögesi etrafında var olan birçok kavramı ve terimi öğretme niteliğinde oluşu öğrenci açısından yararlı bir durum olarak düşünülebilir. Son yarıyıl da yer alan Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri (Seçmeli) dersinin halk müziğine katkı sağlaması beklenebilir.

4.1.3 Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 6. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
1.Yarıyıl	ATA101	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	
	SEH101	Çalgı Eğitimi I	2	2	
	SEO105	Piyano I	1	1	
	THMSEÇMELİ 1.YY	Seçmeli Ders Grubu 1.yy			
	SEH105	Ses Tekniği I	1	1	
	SEO113	Temel Müzik Solfej ve Kuramı I	2	2	
	TUR101	Türk Dili I	2	0	
	SEO111	Türk Müziği Solfej ve Kuramı I	2	2	
	YDI101	Yabancı Dil I	4	0	
2.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	ATA102	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	
	SEH102	Çalgı Eğitimi II	2	2	
	SEO106	Piyano II	1	1	
	THMSEÇMELİ 2.YY	Seçmeli Ders Grubu 2.yy			
	SEH106	Ses Tekniği II	1	1	
	SEO114	Temel Müzik Solfej ve Kuramı II	2	2	

	TUR102	Türk Dili II	2	0	
	SEO112	Türk Müziği Solfej ve Kuramı II	2	2	
	YDI102	Yabancı Dil II	4	0	
3. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEH203	Çalgı Eğitimi III	2	2	
	SEH207	Piyano III	1	1	
	THMSEÇMELİ 3.YY	Seçmeli Ders Grubu 3.yy			
	SEH201	Ses Tekniği III	1	1	
	SEO209	Temel Müzik Solfej ve Kuramı III	2	2	
	SEH211	Toplu Uygulama I	1	1	
	SEO219	Türk Müziği Solfej ve Kuramı III	2	2	
	SEH209	Üslup ve Repertuar I	2	2	
4.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEH204	Çalgı Eğitimi IV	2	2	
	SEH208	Piyano IV	1	1	
	THMSEÇMELİ 4.YY	Seçmeli Ders Grubu 4.yy			
	SEH202	Ses Tekniği IV	1	1	
	SEO210	Temel Müzik Solfej ve Kuramı IV	2	2	
	SEH212	Toplu Uygulama II	1	1	
	SEO220	Türk Müziği Solfej ve Kuramı IV	2	2	
	SEH210	Üslup ve Repertuar II	2	2	
5.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	ARM301	Armoni I	1	1	
	SEH313	Çalgı Eğitimi V	1	1	
	S.E.(a). THM. SEÇ. I	S.E.(a) THM Seçmeli I			
	SEH317	Toplu Uygulama III	1	1	
	SEO323	Türk Halk Müziği Bilgileri I	2	0	
	SEO319	Türk Müziği Solfej ve Kuramı V	2	2	
	SEO321	Türk Müziği Türleri ve Analizleri I	2	0	
	SEH315	Üslup ve Repertuar III	2	2	
6. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	ARM302	Armoni II	1	1	
	SEH314	Çalgı Eğitimi VI	1	1	
	S.E.(a). THM. SEÇ. II	S.E.(a) THM Seçmeli II			
	SEH318	Toplu Uygulama IV	1	1	
	SEO324	Türk Halk Müziği Bilgileri II	2	0	
	SEO320	Türk Müziği Solfej ve Kuramı VI	2	2	
	SEO322	Türk Müziği Türleri ve Analizleri II	2	0	
	SEH316	Üslup ve Repertuar IV	2	2	
7. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEH413	Çalgı Eğitimi VII	1	1	
	SEO401	Müzik Tarihi I	2	0	
	S.E.(a). THM. SEÇ. III	S.E.(a) THM Seçmeli III			
	SEH417	Toplu Uygulama V	1	1	
	SEH423	Türk Halk Müziği Dikte ve Deşifre I	2	2	

	SEO421	Türk Müziği Türleri ve Analizleri III	2	0	
	SEH415	Üslup ve Repertuar V	3	3	
8. yarıyıl	Ders Kod	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEH414	Çalgı Eğitimi VIII	1	1	
	SEO402	Müzik Tarihi II	2	0	
	S.E.(a). THM. SEÇ. IV	S.E.(a) THM Seçmeli IV			
	SEH418	Toplu Uygulama VI	1	1	
	SEH432	Türk Halk Müziği Dikte ve Deşifre II	2	2	
	SEO422	Türk Müziği Türleri ve Analizleri IV	2	0	
	SEH416	Üslup ve Repertuar VI	3	3	

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Tekniği I: Bu dersin amacı öğrencilerin şarkı söylerken seslerini ve nefeslerini doğru şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

2.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Tekniği II: Bu Dersin Amacı, Öğrencilerin Şarkı Söylerken Seslerini ve Nefeslerini Doğru Şekilde Kullanmalarını Sağlamaktır.

3.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Tekniği III: Bu Dersin Amacı, Öğrencilerin Şarkı Söylerken Seslerini ve Nefeslerini Doğru Şekilde Kullanmalarını Sağlamaktır.

Toplu Uygulama I: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçemlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yaptırılması.

Üslup ve Repertuar I: Anadolu’da Söylenilen Thm Ezgilerinin Farklı Yörelere Göre Seslendirme Biçimlerini Öğrenerek Bunların Seslendirilmesi. Söyleyiş Biçimini Kavrama.

4.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Tekniği IV: Bu Dersin Amacı, Öğrencilerin Şarkı Söylerken Seslerini ve Nefeslerini Doğru Şekilde Kullanmalarını Sağlamaktır.

Üslup ve Repertuar II: Anadolu'da Söylenilen Thm Ezgilerinin Farklı Yörelere Göre Seslendirme Biçimlerini Öğrenerek Bunların Seslendirilmesi. Söyleyiş Biçimini Kavrama

Toplu Uygulama II: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçimlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yaptırılması.

5.Yarıyıl Ders Tanımları:

Toplu Uygulama III: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçimlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yaptırılması.

Üslup ve Repertuar III: Öğrencinin Türkü Dağarının Artmasının Sağlanması, Yörelere Üslup, Tavır ve Ezgisel Özelliklerinin Benimsetilmesi.

6.Yarıyıl Ders Tanımları:

Toplu Uygulama IV: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçimlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yaptırılması.

Üslup ve Repertuar IV: Öğrencinin Türkü Dağarının Artmasının Sağlanması, Yörelere Üslup, Tavır ve Ezgisel Özelliklerinin Benimsetilmesi.

7.Yarıyıl Ders Tanımları:

Toplu Uygulama V: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçimlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yaptırılması.

Üslup ve Repertuar V: Öğrencinin Türkü Dağarının Artmasının Sağlanması, Yörelere Üslup, Tavır ve Ezgisel Özelliklerinin Benimsetilmesi.

8.Yarıyıl Ders Tanımları:

Toplu Uygulama VI: Türk Halk Müziği Ürünlerinin Geleneksel – Yerel Seslendirilme Biçemlerinin Tanıtılması ve Müzik Kültürümüzdeki Birlikte Çalıp Söyleme Geleneğine İlişkin Örnek Çalışmaların Yapıtırılması.

Üslup ve Repertuar VI: Öğrencinin Türkü Dağarının Artmasının Sağlanması, Yörelere Üslup, Tavrı ve Ezgisel Özelliklerinin Benimsetilmesi.

Elde edilen bulgulara göre;

1.yarıyıl derslerinde; Ses Tekniği I dersinin olduğu görülmektedir. Ses Tekniği I ders tanımının şarkı söylerken sesleri ve nefes yerlerini düzgün kullanmak olduğu görülmektedir.

2.yarıyıl derslerinde; Ses Tekniği II dersinin olduğu görülmektedir. Ses Tekniği II ders tanımının şarkı söylerken sesleri ve nefes yerlerini düzgün kullanmak olduğu görülmektedir.

3.yarıyıl derslerinde; Ses Tekniği III, Toplu Uygulama I, Üslup ve Repertuar I derslerinin olduğu görülmektedir. Ses Tekniği III ders tanımının şarkı söylerken sesleri ve nefes yerlerini düzgün kullanmak olduğu, Toplu Uygulama I ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar I ders tanımının ise, farklı yörelere söyleyiş biçimlerinin kavratılması olduğu görülmektedir.

4.yarıyıl derslerinde; Ses Tekniği IV, Toplu Uygulama II, Üslup ve Repertuar II derslerinin olduğu görülmektedir. Ses Tekniği IV ders tanımının şarkı söylerken sesleri ve nefes yerlerini düzgün kullanmak olduğu, Toplu Uygulama II ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar II ders tanımının ise, farklı yörelere söyleyiş biçimlerinin kavratılması olduğu görülmektedir.

5.yarıyıl derslerinde; Toplu Uygulama III, Üslup ve Repertuar III derslerinin olduğu görülmektedir. Toplu Uygulama III ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar III ders tanımının ise, üslup, tavrı ve ezgisel özelliklerin kavratılması olduğu görülmektedir.

6.yarıyıl derslerinde; Toplu Uygulama IV, Üslup ve Repertuar IV derslerinin olduğu görülmektedir. Toplu Uygulama IV ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar IV ders tanımının ise, üslup, tavır ve ezgisel özelliklerin kavratılması olduğu görülmektedir.

7.yarıyıl derslerinde; Toplu Uygulama V, Üslup ve Repertuar V derslerinin olduğu görülmektedir. Toplu Uygulama V ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar V ders tanımının ise, üslup, tavır ve ezgisel özelliklerin kavratılması olduğu görülmektedir.

8.yarıyıl derslerinde; Toplu Uygulama VI, Üslup ve Repertuar VI derslerinin olduğu görülmektedir. Toplu Uygulama VI ders tanımının geleneksel ve yerel seslendirmenin tanıtılması, birlikte çalıp söyleme geleneğinin benimsetilmesi, Üslup ve Repertuar VI ders tanımının ise, üslup, tavır ve ezgisel özelliklerin kavratılması olduğu görülmektedir.

Öğretim programı değerlendirildiğinde, Ses Tekniği dersinin ilk 4 yarıyıl devam ediyor oluşu detaylı bir öğrenim için sürecin eksik olduğu, öğrencinin ders ile alakalı bütün potansiyelini kullanamayışı yorumu yapılabilir. Ders tanımına bakıldığında ders süreci az dahi olsa, ses ögesi etrafındaki kavramların verilmesi öğrenci eğitimi açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Thm repertuar dersinin diğer konservatuvarlara göre daha geç başlaması 3.yarıyıldan, 8.yarıyla kadar devam edip farklı isimlerle anılması göze çarpmaktadır. Ders tanımı ve ders içeriğinin geleneksel ve yerel seslerin icrasının sağlanıyor olması, ders içeriği ve öğrenci eğitimi için kaynakların çoğaltılarak, farklı öğretim yöntem ve tekniklerle dersin desteklenmesinin olumlu katkı sağlayabileceği yorumu yapılabilir.

4.1.4 Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 7. Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
1.Yarıyıl	SEB1010	Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı 1	4	2	5
	SEB1030	Temel Müzik Teorisi ve Solfeji 1	4	2	5
	SEB1070	Ses Eğitimi 1	2	2	3
	SEB1090	Piyano 1	2	0	2
	SEB1130	Ritim Bilgisi 1	2	0	2
	SEB1150	Atatürk İlk. Ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2
	SEB1170	Türk Dili 1	2	0	2

	SEB1190	İngilizce 1	2	0	2
	SEB1050	Çalgı 1 (seçmeli)			
2.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB1020	Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı 2	4	2	5
	SEB1040	Temel Müzik Teorisi ve Solfeji 2	4	2	5
	SEB1080	Ses Eğitimi 2	2	2	3
	SEB1100	Piyano 2	2	0	2
	SEB1140	Ritim Bilgisi 2	2	0	2
	SEB1160	Atatürk İlk. Ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2
	SEB1180	Türk Dili 2	2	0	2
	SEB1200	İngilizce 2	2	0	2
	SEB1060	Çalgı 2 (seçmeli)			
	3.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders
SEB2010		Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı 3	2	2	3
SEB2030		Temel Müzik Teorisi ve Solfeji 3	2	2	3
SEB2070		Ses Eğitimi 3	0	2	1
SEB2090		Piyano 3	2	0	2
SEB2110		T.H.M Solfej ve Nazariyatı 1	2	2	3
SEB2130		Türk Sanat Müziği Repertuarı 1	2	2	3
SEB2150		Türk Halk Müziği Repertuarı 1	2	2	3
SEB2170		Bilimsel Araştırma Teknikleri	2	0	2
SEB2050		Çalgı 3 (seçmeli)			
SEB2190		Seçmeli Dersler			
SEB2210	Seçmeli Dersler				
4. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB2020	Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı 4	2	2	3
	SEB2040	Temel Müzik Teorisi ve Solfeji 4	2	2	3
	SEB2080	Ses Eğitimi 4	0	2	1
	SEB2100	Piyano 4	2	0	2
	SEB2120	T.H.M Solfej ve Nazariyatı 2	2	2	3
	SEB2140	Türk Sanat Müziği Repertuarı 2	2	2	3
	SEB2160	Türk Halk Müziği Repertuarı 2	2	2	3
	SEB2180	Alan Araştırma ve Derleme	2	0	2
	SEB2060	Çalgı 4 (seçmeli)			
	SEB2200	Seçmeli Dersler			
SEB2220	Seçmeli Dersler				
5.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB3070	Ses Eğitimi 5	2	0	2
	SEB3091	Piyano 5	2	0	2
	SEB3111	Armoni 1	2	0	2
	SEB3010	Solfej ve Nazariyatı (seçmeli)			
	SEB3030	Repertuar 1 (seçmeli)			
	SEB3050	Çalgı 5 (seçmeli)			
	SEB3150	Seçmeli Dersler			
SEB3170	Seçmeli Dersler				

6.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB3080	Ses Eğitimi 6	2	0	2
	SEB3102	Piyano 6	2	0	2
	SEB3122	Armoni 2	2	0	2
	SEB3020	Solfej ve Nazariyatı 2 (seçmeli)			
	SEB3040	Repertuar 2 (seçmeli)			
	SEB3060	Çalgı 6 (seçmeli)			
	SEB3160	Seçmeli Dersler			
	SEB3180	Seçmeli Dersler			
7.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB4070	Ses Eğitimi 7	2	0	2
	SEB4091	Türk Halk Bilimi	2	0	2
	SEB4111	Armoni 3	2	0	2
	SEB4010	Solfej ve Nazariyatı (seçmeli)			
	SEB4030	Repertuar 3 (seçmeli)			
	SEB4050	Çalgı 7 (seçmeli)			
	SEB4150	Seçmeli Dersler			
	SEB4170	Seçmeli Dersler			
8.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	SEB4080	Ses Eğitimi 8	2	0	2
	SEB4120	Armoni 4	2	0	2
	SEB4020	Solfej ve Nazariyatı (seçmeli)			
	SEB4040	Repertuar 4 (seçmeli)			
	SEB4060	Çalgı 8 (seçmeli)			
	SEB4100	Bitirme Ödevi			
	SEB4160	Seçmeli Dersler			
	SEB4180	Seçmeli Dersler			

Yukarıda Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 1: Ses eğitimi ile ilgili temel kavram ve becerileri uygulamalı olarak kazandırmaktır.

2.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 2: Ses eğitimi ile ilgili temel kavram ve becerileri uygulamalı olarak kazandırmaktır.

3.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 3: Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak

Türk Halk Müziği Repertuarı 1: Tavır özelliklerine uygun repertuar kazanımı ve doğru türkü söyleme yeteneği kazanma.

4.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 4: Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak

Türk Halk Müziği Repertuarı 2: Tavır özelliklerine uygun repertuar kazanımı ve doğru türkü söyleme yeteneği kazanma

5.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 5: Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak

Repertuar 1 (seçmeli): Türk Halk Müziği hakkında geniş bilgiler vererek, öğrencileri eğitmek ve bilgilendirmek. Türk Halk Müziğinde dikte ve deşifre çalışmaları yaparak öğrencinin duyduğu eseri notaya alma yetisinin kazanılması ve pekiştirilmesi

6.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 6: Ses eğitimi ile ilgili temel kavram ve becerileri uygulamalı olarak kazandırmaktır

Repertuar 2 (seçmeli): Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak.

7.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 7: Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak

Repertuar 3 (seçmeli): Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak

8.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi 8: Sözlü müzik eserlerinde prozodi kurallarını öğrenciye aktarılması ve uygulanmasını sağlamak.

Elde edilen bulgulara göre;

1.yarıyıl derslerinde; Ses Eğitimi 1 dersinin olduğu görülmektedir. Ses Eğitimi 1 ders tanımının ses eğitimi temel kavram ve becerileri üzerine olduğu görülmektedir.

2.yarıyıl derslerinde; Ses Eğitimi 2 dersinin olduğu görülmektedir. Ses Eğitimi 2 ders tanımının ses eğitimi temel kavram ve becerileri üzerine olduğu görülmektedir.

3.yarıyıl derslerinde; Ses Eğitimi 3 ve Türk Halk Müziği 1 derslerinin olduğu görülmektedir. Ses Eğitimi 3 ders tanımının prozodi kurallarının aktarımına, Türk Halk Müziği 1 dersinin ise uygun repertuar çalışmalarının yapılmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

4.yarıyıl derslerinde; Ses Eğitimi 4 ve Türk Halk Müziği 2 derslerinin olduğu görülmektedir. Ses Eğitimi 4 ders tanımının prozodi kurallarının aktarımına, Türk Halk Müziği 2 dersinin ise uygun repertuar çalışmalarının yapılmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

5.yarıyıl derslerinde; Ses Eğitimi 5 ve Repertuar 1(seçmeli) derslerinin olduğu görülmektedir. Ses Eğitimi 5 ders tanımının prozodi kurallarının aktarımına, Repertuar 1 (seçmeli) dersinin ise Thm ile ilgili öğrenci gelişimine katkı sağlayacak bilgilendirmelerin yapılıp, dikte deşifre çalışmalarıyla desteklenmesine uygun olduğu görülmektedir.

6.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi 6 ve Repertuar 2 (seçmeli) derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi 6 ders tanımının ses ile ilgili temel kavramların kazandırılması, Repertuar 2 (seçmeli) dersinin ise prozodi kurallarının aktarılması üzerine olduğu görülmektedir.

7.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi 7 ve Repertuar 3 (seçmeli) derslerinin olduğu görülmektedir. İki ders tanımında da prozodi kurallarının öğrenciye aktarılması durumunun ele alındığı tespit edilmiştir.

8.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi 8 dersinin olduğu görülmektedir. Ders tanımında prozodi kurallarından bahsedildiği anlaşılmaktadır.

Öğretim programı değerlendirildiğinde, Ses Eğitimi dersinin 1.yarıyıldan 8.yarıyla kadar devam etmesi olumlu bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ders tanımının ses eğitiminin temel kavram ve becerileri üzerine ilerlemesi bakımından öğrenci gelişimi ve değişimine katkı sağlayacağı, dersin her yarıyılta verilmesi derse hakimiyet ve verimlilik açısından da getiriler sağlayabileceği söylenebilir. Thm Repertuar dersinin 3. ve 4. Yarıyılta zorunlu olarak sonrasında 7.yarıyla kadar seçmeli olarak yer aldığı görülmektedir. Bölüm itibariyle Thm dağarcığının geliştirilmesi, zorunlu bir ders kavramı olarak görülmelidir ki, kazanımlar bu doğrultu da kesintisiz bir şekilde oluşturularak verilmesi yorumu yapılabilir.

4.1.5 Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 8. Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama	
1.Yarıyıl	TB 101	Türk Müziği Solfeji-HM	8	8	0	
	TB 119	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0	
	TB 115	Batı Müziği Solfeji	4	4	0	
	TB 121	Bilgisayarlı Nota Yazımı	2	2	0	
	SES 103	Ses Eğitimi	4	3	2	
	SES 121	Temel Piyano	2	2	0	
		ORTAK ZORUNLU DERSLER				
	YBDİ 101	İngilizce	2	2	0	
	TÜRK 100	Türkçe	2	2	0	
	TDP 101	Toplumsal Duyarlılık Projesi	1	1	0	
		ORTAK SEÇMELİ DERSLER				
	GOS 100	Seçmeli Ders	0	1	1	
2.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama	
	TB 102	Türk Müziği Solfeji-HM	8	8	0	
	TB 120	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0	
	TB 116	Batı Müziği Solfeji	4	4	0	
	TB 122	Bilgisayarlı Nota Yazımı	2	2	0	
	SES 104	Ses Eğitimi	4	3	2	
	SES 122	Temel Piyano	2	2	0	
		ORTAK ZORUNLU DERSLER				
	YBDİ 102	İngilizce	2	2	0	
	TÜRK 100	Türkçe	2	2	0	
	TDP 102	Toplumsal Duyarlılık Projesi	2	1	2	

3. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 201	Türk Müziği Solfeji-HM	6	6	0
	TB 219	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0
	TB 115	Batı Müziği Solfeji	3	2	2
	TB 227	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	2	0
	TB 203	Ses Eğitimi	3	2	2
	SES 221	Temel Piyano	2	2	0
	TB 223	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	2	0
	SES 215	Repertuar HM	2	2	0
		ORTAK ZORUNLU DERSLER			
	AİTT 100	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tar.	2	2	0
4.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 202	Türk Müziği Solfeji-HM	6	6	0
	TB 220	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0
	TB 116	Batı Müziği Solfeji	3	2	2
	TB 228	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	2	0
	TB 204	Ses Eğitimi	3	2	2
	SES 222	Temel Piyano	2	2	0
	TB 224	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	2	0
	SES 216	Repertuar HM	2	2	0
		ORTAK ZORUNLU DERSLER			
AİTT 200	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tar.	2	2	0	
5.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 301	Türk Müziği Solfeji-HM	2	3	2
	TB 315	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0
	TB 323	Araştırma Teknikleri	2	2	0
	TB 327	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	2	0
	TB 329	Ses Fiziği	2	2	0
	SES 303	Armoni	2	2	0
	TB 333	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	2	0
	SES 3	Repertuar HM	3	2	2
	SES 307	Repertuar SM	2	2	0
TB 309	Türk Halk Bilimi	2	2	0	
6. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 302	Türk Müziği Solfeji-HM	3	2	2
	TB 316	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	2	0
	TB 324	Araştırma Teknikleri	2	2	0
	TB 327	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	2	0
	TB 308	Çalgı Bilgisi ve Bakım	2	2	0
	SES 304	Armoni	2	2	0
	TB 334	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	2	0
	SES 312	Repertuar HM	3	2	2
	SES 308	Repertuar SM	2	2	0
TB 310	Türk Halk Bilimi	2	2	0	

7. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 401	Türk Müziği Solfeji-HM	1	2	0
	TB 411	Yardımcı Meslek Çalgısı	1	2	0
	TB 427	Genel Müzik Tarihi	2	2	0
	TB 429	Türk Müziği Edebiyatı	2	2	0
	TB 425	Sanat Felsefesi ve Estetiği	2	2	0
	TB 421	Müzik Biçimleri	2	2	0
	TB 417	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	3	2	2
	SES 409	Repertuar HM	5	4	2
	SES 415	Bitirme Ödevi	1	0	2
	SES 403	Kontrpuan	2	2	0
	SES 401	Koro ve Yönetimi	1	0	2
8. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	TB 402	Türk Müziği Solfeji-HM	1	0	2
	TB 412	Yardımcı Meslek Çalgısı	1	0	2
	TB 428	Türk Müzik Tarihi	2	2	0
	TB 430	Türk Müziği Edebiyatı	2	2	0
	TB 426	Sanat Felsefesi ve Estetiği	2	2	0
	TB 422	Müzik Formları	2	2	0
	TB 418	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	3	2	2
	SES 410	Repertuar HM	5	4	2
	SES 416	Bitirme Ödevi	1	0	2
	SES 404	Kontrpuan	2	2	0
	SES 402	Koro ve Yönetimi	1	0	2

Yukarıda Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi: Heceleme yöntemi ile çeşitli diziler üzerinde diyafram kullanarak ses ve nefes kullanım teknikleri.

2.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi: Ses ve nefes tekniklerine göre örnek parçalar.

3.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi: Şan tekniğini geliştirici çalışmalar

Repertuar HM: Müstezat dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi.

4.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi: Koro için gerekli formasyon egzersizleri

Repertuar HM: Kerem dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi

5.Yarıyıl Ders Tanımları:

Repertuar HM: Kalenderi ve Garip dizilerinde eser analizi.

6.Yarıyıl Ders Tanımları:

Repertuar HM: Yörük ve Hisarlıgarip eser analizi

7.Yarıyıl Ders Tanımları:

Repertuar HM: Misket dizilerinde ve karma usullerde örnek eser analizi ve uygulaması. Kalenderi, Garip, Yörük dizilerinde eser analizi ve uygulaması

İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM: Bireysel veya grup çalışmalarında dikkat edilecek unsurlar, yörelere ve tavırlara göre sahnelemeye yönelik çalışmalar.

8.Yarıyıl Ders Tanımları:

Repertuar HM: Hisarlıgarip ve misket dizilerinde eser analizi ve uygulaması. Bütün dizilerde eser analizi ve uygulaması. Uzun havalar.

İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM: Yöre ve tavırlara göre icra çalışmaları ve buna bağlı orkestrasyon çalışmaları ve yapılan çalışmaların sahnelenmesi.

Elde edilen bulgulara göre;

1.Yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi dersinin olduğu, ders tanımının diyafram kullanımı ile birlikte ses ve nefes tekniklerinden oluştuğu anlaşılmaktadır.

2.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi dersinin olduğu, ders tanımının ses ve nefes teknikleriyle parça çalışması olduğu görülmektedir.

3.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi ve Repertuar HM derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi ders tanımı şan tekniği, Repertuar HM ders tanımı ise belli dizi ve usullerle eser incelemeleri üzerine olduğu tespit edilmiştir.

4.yarıyıl derslerinde; Ses eğitimi ve Repertuar HM derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi ders tanımı koroya uygun egzersizler, Repertuar HM ders tanımı ise belli dizi ve usullerle eser incelemeleri üzerine olduğu tespit edilmiştir.

5.yarıyıl,6.yarıyıl,7.yarıyıl derslerinde; Repertuar HM dersi olup, belli dizi ve eser incelemeleri yapıldığı anlaşılmaktadır.

8.yarıyıl derslerinde; Repertuar HM, İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM derslerinin olduğu görülmektedir. Repertuar HM ders tanımında belli dizi ve eser incelemelerinin yapıldığı, İcra ve sahneleme teknikleri-HM ders tanımında ise yöre ve tavırlara göre icra çalışmalarının sahnelenmesi üzerine olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretim programı değerlendirildiğinde, Ses eğitimi dersinin 1. Yarıyıldan 4.yarıyla kadar devam ettiği, dersin diğer 4 yarıyıl itibariyle olmaması süreç açısından eksik olarak değerlendirilebilir. Ders tanımının ses eğitimi temel kavramları ve becerileri üzerine devam ettiği olumlu bir durum olarak görülse de bölüm itibariyle ses eğitimi derslerinin kesintisiz olarak devam etmesi gerektiği yorumu yapılabilir. Repertuar dersinin 3.yarıyıldan başlayarak 8.yarıyla kadar sürmesi dersin kavranması ve verimliliği açısından olumlu şekilde yorumlanabilir. Ders tanımına bakıldığında belirli dizi ve eser incelemeleri üzerine oluşu gene dağarcık gelişimi açısından olumlu bir tutum olarak değerlendirilebilir. İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM dersinin repertuar dersinin bir uzantısı olarak düşünülmesi derse verim katacağı şeklinde yorumlanabilir

4.1.6 Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Öğretim Programlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 9. Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Thm Ana Sanat Dalı 8 yarıyıl öğretim programı

	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
1.Yarıyıl	GTM-Y-110	Türk Dili I	2	0	2
	GTM-Y-111	İngilizce I	2	0	2
	GTM-Y-112	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
	GTM-101	Türk Müziği Solfej ve Kuramı I	2	2	3
	GTM-104	Batı Müziği Solfej ve Kuramı I	2	2	3

	GTM-106	Temel Piyano I	0	1	1
	GTM-107	Ses Eğitimi I	0	2	1
	GTM-108	Nota Yazım Bilgisi	1	0	1
	THM-102	Türk Halk Müziği Bilgileri I	2	0	2
	THM-103	Türk Halk Müziği Repertuarı I	2	2	3
	THM-105	Çalgı Eğitimi I	2	2	3
2.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-Y-210	Türk Dili II	2	0	2
	GTM-Y-211	İngilizce II	2	0	2
	GTM-Y-212	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
	GTM-201	Türk Müziği Solfeji ve Kuramı II	2	2	3
	GTM-204	Batı Müziği Solfej ve Kuramı II	2	2	3
	GTM-206	Temel Piyano II	0	1	1
	GTM-207	Ses Eğitimi II	0	2	1
	GTM-209	Diksiyon	2	0	2
	THM-202	Türk Halk Müziği Bilgileri II	2	0	2
	THM-203	Türk Halk Müziği Repertuarı II	2	2	3
	THM-205	Çalgı Eğitimi II	2	2	3
3. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-301	Türk Müziği Solfeji ve Kuramı III	2	2	3
	GTM-304	Batı Müziği Solfej ve Kuramı III	2	0	2
	GTM-306	Temel Piyano III	0	1	1
	GTM-307	Ses Eğitimi III	0	2	1
	GTM-314	Türk Müziği Tarihi I	2	0	2
	GTM-315	Bilgisayarda Notasyon I	0	1	1
	THM-303	Türk Halk Müziği Repertuarı III	2	2	3
	THM-305	Çalgı Eğitimi III	2	2	3
	THM-313	Türk Halk Müziği Solfeji Kuramı I	2	2	3
4.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-401	Türk Müziği Solfeji ve Kuramı IV	2	2	3
	GTM-404	Batı Müziği Solfej ve Kuramı IV	2	0	2
	GTM-406	Temel Piyano IV	0	1	1
	GTM-407	Ses Eğitimi IV	0	2	1
	GTM-414	Türk Müziği Tarihi II	2	0	2
	GTM-415	Bilgisayarda Notasyon II	0	1	1
	THM-403	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	2	2	3
	THM-405	Çalgı Eğitimi IV	2	2	3
	THM-413	Türk Halk Müziği Solfeji Kuramı II	2	2	3
5.yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-507	Müzikte Bilimsel Araştırma Yöntemleri I	2	0	2
	GTM-534	Osmanlıca I	1	0	1
	THM-503	Türk Halk Müziği Repertuarı V	2	2	3
	THM-505	Çalgı Eğitimi V	2	2	3
	THM-513	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı III	2	2	3
	THM-516	Türk Halk Müziği Toplu İcra I	0	4	2

	THM-517	Türk Halk Müziği Dikte Deşifre I	2	0	2
	THM-518	Türk Halk Edebiyatı I	1	0	1
	THM-539	Koro I	0	4	2
6. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-607	Müzikte Bilimsel Araştırma Yöntemleri II	2	0	2
	GTM-634	Osmanlıca II	1	0	1
	THM-603	Türk Halk Müziği Repertuarı VI	2	2	3
	THM-605	Çalgı Eğitimi VI	2	2	3
	THM-613	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı IV	2	2	3
	THM-616	Türk Halk Müziği Toplu İcra II	0	4	2
	THM-617	Türk Halk Müziği Dikte Deşifre II	2	0	2
	THM-618	Türk Halk Edebiyatı II	1	0	1
	THM-639	Koro II	0	4	2
	7. yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders
GTM-719		Armoni I	0	2	1
THM-703		Türk Halk Müziği Repertuarı VII	2	2	3
THM-705		Çalgı Eğitimi VII	2	2	3
THM-713		Türk Halk Müziği Solfej Kuramı V	2	2	3
THM-716		Türk Halk Müziği Toplu İcra III	0	4	2
THM-717		Türk Halk Müziği Dikte Deşifre III	2	0	2
THM-720		Bitirme Ödevi I	1	0	1
THM-739		Koro III	0	4	2
THM-SEÇ. 1.Grup		THM-SEÇMELİ (4.sınıf)			
8.Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uygulama
	GTM-819	Armoni II	0	2	1
	THM-803	Türk Halk Müziği Repertuarı VIII	2	2	3
	THM-805	Çalgı Eğitimi VIII	2	2	3
	THM-813	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı VI	2	2	3
	THM-816	Türk Halk Müziği Toplu İcra IV	0	4	2
	THM-817	Türk Halk Müziği Dikte Deşifre IV	2	0	2
	THM-820	Bitirme Ödevi II	1	0	1
	THM-839	Koro IV	0	4	2
	THM-SEÇ. 2.Grup	THM-SEÇMELİ (4.sınıf)			

Yukarıda Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü Thm Anasanat Dalı öğretim programı 8 yarıyıl olarak ele alınmıştır. Araştırmanın konusunu belirleyen müfredat ve ders tanımları üniversitenin öğrenci bilgilendirme sisteminden alınarak aşağıda verilmiştir.

1. Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi I: Bu dersin amacı, öğrencilerin şarkı söylerken seslerini ve nefeslerini doğru şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

Türk Halk Müziği Repertuarı I: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

2.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi II: Bu dersin amacı, öğrencilerin şarkı söylerken seslerini ve nefeslerini doğru şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

Türk Halk Müziği Repertuarı II: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

3.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi III: Bu dersin amacı, öğrencilerin şarkı söylerken seslerini ve nefeslerini doğru şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

Türk Halk Müziği Repertuarı III: Geleneksel Türk Müziği Ses ve Perde Dizgelerini öğrenip yine bu dizgelerden oluşan aralık, dörtlü, beşli kavramları ışığında makam bilgisini öğrenip seslendirmede kullanabilme ve bu makamları tanımayı amaçlamaktadır.

4.Yarıyıl Ders Tanımları:

Ses Eğitimi IV: Bu dersin amacı, öğrencilerin şarkı söylerken seslerini ve nefeslerini doğru şekilde kullanmalarını sağlamaktır.

Türk Halk Müziği Repertuarı IV: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

5.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı V: Geleneksel Türk Müziği Ses ve Perde Dizgelerini Öğrenip Yine Bu Dizgelerden oluşan Aralık, Dörtlü, Beşli Kavramları ışığında Makam Bilgisini Öğrenip Seslendirmede Kullanabilme ve Bu Makamları Tanımayı Amaçlamaktadır.

Türk Halk Müziği Toplu İcra I: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

Koro I: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

6.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı VI: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

Türk Halk Müziği Toplu İcra II: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek

Koro II: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

7.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı VII: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

Türk Halk Müziği Toplu İcra III: Eserlerin deşifresi ve icra edilmesi

Koro III: Belirtilmemiş.

8.Yarıyıl Ders Tanımları:

Türk Halk Müziği Repertuarı VIII: TRT Repertuarındaki Eserleri Deşifre Etmek ve Seslendirmek.

Türk Halk Müziği Toplu İcra IV: Eserlerin Deşifre Edilmesi ve İcra Edilmesi

Koro IV: Belirtilmemiş.

Elde edilen bulgulara göre;

1.yarıyıl derslerinde Ses Eğitimi I ve Türk Halk Müziği Repertuarı I derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi I ders tanımı, doğru ses ve nefes kullanımının sağlanması, Türk Halk Müziği I ders tanımının TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu anlaşılmaktadır.

2.yarıyıl derslerinde Ses eğitimi II ve Türk Halk Müziği Repertuarı II derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi II ders tanımı, doğru ses ve nefes kullanımının sağlanması, Türk Halk Müziği II ders tanımının TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu anlaşılmaktadır.

3.yarıyıl derslerinde Ses eğitimi III ve Türk Halk Müziği Repertuarı III derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi III ders tanımı, doğru ses ve nefes kullanımının sağlanması, Türk Halk Müziği III ders tanımının makam bilgisi üzerine olduğu tespit edilmiştir.

4.yarıyıl derslerinde Ses eğitimi IV ve Türk Halk Müziği Repertuarı IV derslerinin olduğu görülmektedir. Ses eğitimi IV ders tanımı, doğru ses ve nefes kullanımının sağlanması, Türk Halk Müziği IV ders tanımının TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu anlaşılmaktadır.

5.yarıyıl derslerinde Türk Halk Müziği Repertuarı V, Türk Halk Müziği Toplu İcra I ve Koro I derslerinin olduğu anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği Repertuarı V ders tanımının makam bilgisi, Türk Halk Müziği Toplu İcra I ve Koro I ders tanımlarının ise, TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu anlaşılmaktadır.

6.yarıyıl derslerinde Türk Halk Müziği Repertuarı VI, Türk Halk Müziği Toplu İcra II ve Koro II derslerinin olduğu anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği Repertuarı VI, Türk Halk Müziği Toplu İcra II ve Koro I ders tanımlarının, TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu tespit edilmiştir.

7.yarıyıl derslerinde Türk Halk Müziği Repertuarı VII, Türk Halk Müziği Toplu İcra III ve Koro III derslerinin olduğu anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği Repertuarı VI, Türk Halk Müziği Toplu İcra III tanımlarının, TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu tespit edilmiştir. Koro III ders tanımının belirtilmemiş olduğu görülmektedir.

8.yarıyıl derslerinde Türk Halk Müziği Repertuarı VIII, Türk Halk Müziği Toplu İcra IV ve Koro IV derslerinin olduğu anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği Repertuarı VIII, Türk Halk Müziği Toplu İcra IV tanımlarının, TRT eserlerinin öğretilmesi olduğu tespit edilmiştir. Koro IV ders tanımının belirtilmemiş olduğu görülmektedir.

Öğretim programının değerlendirildiğinde, Ses eğitimi dersinin 1. Yarıyıldan 4.yarıyıla kadar devam ettiği, ders tanımının ses eğitiminde temel kavramlar ve kazanımlar üzerine ilerlediği, süre açısından yetersiz olan dersin, içerik açısından zengin olduğu, dersin diğer 4 yarıyıldan olmaması sürecin eksik olarak tamamlanacağı şeklinde düşünülebilir. Türk

Halk Müziği Repertuvar dersinin 1.yarıyıldan 8.yarıyla kadar devam etmesi olumlu bir gelişme olarak değerlendirilip, TRT eserlerinin öğretimi üzerine oluşu öğrenciye gerekli Thm dağarcığını aşılacak açısından güzel bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Toplu İcra I ve Koro I derslerinin 5. Yarıyıldan 8.yarıyla kadar devam etmesi Türk Halk Müziği repertuvar dersini desteklemesi açısından olumsuz bir durum oluşturduğu söylenebilir.

4.1.7 THM Ses Eğitimi Bölümü-Yorumlama-Repertuvar ile İlgili Öğretimi Devam Eden Konservatuvarların Öğretim Programları

Tablo 10. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı-Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı-Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı-Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı- Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı-Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

Konservatuvar İsimleri	İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı			Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı			Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı			Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı			Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı			Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı		
	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
1.YARIYIL	THM Repertuvarı I	2	4	Ses Tekniği I	1	1	Türk Halk Müziği Repertuvarı I	2	2	Ses Eğitimi 1	2	2	Ses Eğitimi	3	2	Türk Halk Müziği Repertuarı I	1	1
	Ses Eğitimi I	1	0				Ses Eğitimi I	0	2							Ses Eğitimi (Ses Tekniği) I	1	1
	Korrepetisyon I	0	1															
	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
2.YARIYIL	THM Repertuvarı II	2	2	Ses Tekniği II	1	1	Türk Halk Müziği Repertuvarı II	2	2	Ses Eğitimi 2	2	2	Ses Eğitimi	3	2	Türk Halk Müziği Repertuarı II	1	1
	Ses Eğitimi II	1	0				Ses Eğitimi II	0	2							Ses Eğitimi (Ses Tekniği) II	1	1
	Korrepetisyon II	0	1															
	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
3.YARIYIL	THM Repertuvarı III	2	4	Toplu Uygulama I	1	1	Türk Halk Müziği Repertuvarı III	2	2	Türk Halk Müziği Repertuvarı 1	2	2	Repertuar HM	2	0	Türk Halk Müziği Repertuarı III	1	1
	Ses Eğitimi III	1	0	Ses Tekniği III	1	1	Ses Eğitimi III	0	2	Ses Eğitimi 4	0	2	Ses Eğitimi	2	2	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) III	1	1
	Korrepetisyon III	0	1	Üslup ve Repertuar I	2	2												
	Ağız ve Hançere Teknikleri I	2	2															
	Koro I (Kredisiz)	0	4															
	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U

4.YARIYIL	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
	THM Repertuarı IV	2	4	Toplu Uygulama II	1	1	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	2	2	Türk Halk Müziği Repertuarı 2	2	2	Ses Eğitimi	2	2	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	1	1
	Ses Eğitimi IV	1	0	Ses Tekniği IV	1	1	Ses Eğitimi IV	0	2	Ses Eğitimi 4	0	2	Repertuar HM	2	0	Ses Eğitimi (Ses Tekniği) IV	1	1
	Korrepetisyon IV	0	1	Üslup ve Repertuar II	2	2												
	Ağız ve Hançere Teknikleri II	2	2															
	Koro II(Kredisiz)	0	4															
5.YARIYIL	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
	THM Repertuarı V	2	4	Toplu Uygulama III	1	1	Türk Halk Müziği Repertuarı V	2	2	Repertuar 1 (seçmeli)	2	2	Repertuar HM	2	2	Türk Halk Müziği Repertuarı V	3	1
	Yöre Ağızları I	0	4	Üslup ve Repertuar III	2	2	Türk Halk Müziği Toplu İcra I	0	4	Ses Eğitimi 5	2	0			Ses Eğitimi (Ses Tekniği) V	1	1	
	Koro III (Kredisiz)	0	4			Koro I	0	4										
	Resital I	0	1															
	Zeybek Repertuarı	-																
	Karadeniz Ağzı Repertuarı	-																
	Değiş Repertuarı	-																
6.YARIYIL	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
	THM Repertuarı VI	2	2	Toplu Uygulama IV	1	1	Türk Halk Müziği Repertuarı VI	2	2	Repertuar 2 (seçmeli)	2	2	Repertuar HM	2	2	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	3	1
	Yöre Ağızları II	0	4	Üslup ve Repertuar IV	2	2	Türk Halk Müziği Toplu İcra II	0	4	Ses Eğitimi 6	2	0			Ses Eğitimi (Ses Tekniği) VI	1	1	
	Resital II	0	1			Koro II	0	4										
	KORO IV	0	4															
	Hoyrat Repertuarı	-																
	Semah Repertuarı	-																
	Gurbet Havası Repertuarı	-																
7.YARIYIL	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U
	THM Repertuarı VII	2	4	Toplu Uygulama V	1	1	Türk Halk Müziği Repertuarı VII	2	2	Repertuar 3 (seçmeli)	2	2	Repertuar HM	4	2	THM Repertuarı VII	3	1
	Yöre Ağızları III	0	4	Üslup ve Repertuar V	3	3	Türk Halk Müziği Toplu İcra III	0	4	Ses Eğitimi 7	2	0	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	2	2			
	Resital III	0	1			Koro III	0	4										
	Koro V	0	4															
	Barak Ağzı Repertuarı	-																
	Aşık Repertuarı	-																
	Harput Ağzı Repertuarı	-																

8.YARIYIL	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U	Ders Adı	T	U			
	Thm Repertuarı VIII	2	4	Toplu Uygulama VI	1	1	Türk Halk Müziği Repertuarı VIII	2	2	Repertuar 4 (seçmeli)	2	2	Repertuar HM	4	2	THM Repertuarı VIII	4	2
	Yöre Ağzları IV	0	4	Üslup ve Repertuar VI	3	3	Türk Halk Müziği Toplu İcra IV	2	0	Ses Eğitimi 8	2	0	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	2	2	Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri	2	0
	Resital IV	0	1				Koro IV	0	4									
	Divan Repertuarı	-																
	Azeri Ağzı Repertuarı	-																
	Gazel Repertuarı (Thm)	-																
	Bozlak Ağzı Repertuarı	-																

Tablo 8'e göre;

1.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi I, THM Repertuarı I ve Korrepetisyon I derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı konservatuvarda Ses Eğitimi I dersinin üç konservatuvarda ise THM Repertuarı I dersinin olduğu tespit edilmiştir. Korrepetisyon I dersinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.2.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi II, THM Repertuarı II ve Korrepetisyon II derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı konservatuvarda Ses Eğitimi II dersinin üç konservatuvarda ise THM Repertuarı II dersinin olduğu tespit edilmiştir. Korrepetisyon II dersinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

3.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi III, THM Repertuarı III, Korrepetisyon III, Toplu Uygulama I, Üslup ve Repertuar I, Ağız ve Hançere Teknikleri I ve Koro I (Kredisiz) derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de Ses Eğitimi III ve THM Repertuarı III derslerinin olduğu tespit edilmiştir. Korrepetisyon III, Ağız ve Hançere Teknikleri I ve Koro I (Kredisiz) derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

4.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi IV, THM Repertuarı IV, Korrepetisyon IV, Toplu Uygulama II, Üslup ve Repertuar II, Ağız ve Hançere Teknikleri II ve Koro II (Kredisiz) derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de Ses Eğitimi IV ve THM Repertuarı

IV dersinin bu isimle veya benzer bir isimle yer aldığı tespit edilmiştir. Korrepetisyon IV, Ağız ve Hançere Teknikleri II ve Koro II (Kredisiz) derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

5.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi V, THM Repertuarı V, Toplu Uygulama III, Üslup ve Repertuar III, Türk Halk Müziği Toplu İcra I, Koro I, Resital I, Zeybek Repertuarı, Karadeniz Ağızı Repertuarı, Değiş Repertuarı, Yöre Ağızları I ve Koro III (Kredisiz) derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de THM Repertuarı V dersinin bu isimle veya benzer bir isimle yer aldığı tespit edilmiştir. Resital I, Zeybek Repertuarı, Karadeniz Ağızı Repertuarı, Değiş Repertuarı, Koro III (Kredisiz) ve Yöre Ağızları I derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, Ses Eğitimi V dersinin ise Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

6.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi VI, THM Repertuarı VI, Toplu Uygulama IV, Üslup ve Repertuar IV, Türk Halk Müziği Toplu İcra II, Koro II, Resital II, Hoyrat Repertuarı, Semah Repertuarı, Gurbet Havası Repertuarı, Yöre Ağızları II ve Koro IV (Kredisiz) derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de THM Repertuarı VI dersinin bu isimle veya benzer bir isimle yer aldığı tespit edilmiştir. Resital II, Hoyrat Repertuarı, Semah Repertuarı, Gurbet Havası Repertuarı, Koro IV (Kredisiz) ve Yöre Ağızları II derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, Ses Eğitimi 6 dersinin ise Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

7.yarıyıl incelendiğinde, Ses Eğitimi 7, THM Repertuarı VII, Toplu Uygulama V, Üslup ve Repertuar V, Türk Halk Müziği Toplu İcra III, Koro III, İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM, Resital III, Barak Ağızı Repertuarı, Âşık Repertuarı, Harput Ağızı Repertuarı, Yöre Ağızları III ve Koro V (Kredisiz) derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de THM Repertuarı VII dersinin bu isimle veya benzer bir isimle yer aldığı, Resital III, Barak Ağızı Repertuarı, Âşık Repertuarı, Harput Ağızı Repertuarı ve Yöre Ağızları III derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, Ses Eğitimi 7 dersinin Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarında ve İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM dersinin de Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı olduğu anlaşılmaktadır.

8.yarıyıl incelendiğinde; Ses Eğitimi 8, THM Repertuarı VIII, Toplu Uygulama VI, Üslup ve Repertuar VI, Türk Halk Müziği Toplu İcra IV, Koro IV, İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM, Resital IV, Divan Repertuarı, Azeri Ağzı Repertuarı, Gazel Repertuarı (Thm), Bozlak Ağzı Repertuarı, Yöre Ağzıları IV ve Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri derslerinin olduğu görülmektedir. Ele alınan altı üniversitede de THM Repertuarı VIII dersinin bu isimle veya benzer bir isimle yer aldığı, Resital IV, Divan Repertuarı, Azeri Ağzı Repertuarı, Gazel Repertuarı (Thm), Bozlak Ağzı Repertuarı ve Yöre Ağzıları IV derslerinin sadece İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, Ses Eğitimi 8 dersinin Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarında, İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM dersinin Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri dersinin de Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında olduğu anlaşılmaktadır.

Elde edilen bulgulara göre, incelenen altı konservatuvarın toplam 8 yarıyıl öğretim programlarına bakıldığında; Ses eğitimi, THM Repertuar ve Yorumlama ile ilgili derslerin her yarıyıldaki olması olumlu bir durum olarak görülmektedir.

Repertuar Dersinin, diğer üniversitelere kıyasla İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında repertuar adı altında seçmeli ders olarak çeşitlendirilmesi (Zeybek Repertuarı, Karadeniz Ağzı Repertuarı, Deyiş Repertuarı, Hoyrat Repertuarı, Semah Repertuarı, Gurbet Havası Repertuarı, Barak Ağzı Repertuarı, Âşık Repertuarı, Harput Ağzı Repertuarı, Divan Repertuarı, Azeri Ağzı Repertuarı, Gazel Repertuarı ve Bozlak Ağzı Repertuarı) olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bu bilgi ışığında diğer beş konservatuvarda repertuar dersi, repertuar dersleri adı altında çeşitlendirilmeyip bir bütün olarak ele alınmıştır.

Örnekleme olarak belirlenen 6 devlet konservatuvarının öğretim programlarına bakıldığında dersler açısından benzerlikler, teori ve uygulama açısından farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Derslerin aynı veya benzer isimlerle yer alması ve her konservatuvarda dersin var olması durumu öğrenci açısından olumlu bir durum olarak nitelendirilebilir. Bu demektir ki bölüm coğrafi olarak farklı bir yerde olsa dahi, avantajlar ve dezavantajlar düşünülerek öğrenci derse aktif olarak dahil olmaktadır. Ancak teori ve uygulama açısından farklılıkların oluşu her öğrenci için ders saati ve uygulaması ile alakalı bir eşitsizliğin olduğunu, ele alınan derslerin konservatuvarlar bazında yer aldığı yarıyıllar düşünüldüğünde de farklılıkların olduğu göze çarpmaktadır. Elbette ki bölgesel farklılıkların oluşu, öğretim

elemanlarının sayısı, öğretim elemanlarının niteliği, idari yapılanma gibi hususlar düşünüldüğünde benzerliklerin ve farklılıkların ortaya çıkabileceği kaçınılmaz bir gerçek olarak düşünülebilir.

4.2 İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

“THM ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili dersleri yürüten öğretim elemanlarının bu dersler ile ilgili görüşleri nelerdir?”

Araştırmanın bu aşamasında konservatuvarlardaki Thm ses eğitimi-yorumlama-repertuvar ile ilgili derslerin bulunduğu ve öğretimi devam eden bölüm veya anasanat dalları uzmanlarının görüşlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

4.2.1 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda THM Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile İlgili Derslerin Adı, Tanımı ve Bu Tanımın Kullanılan Yöntemle Uyumu Nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

U1. Ses Eğitimi dersini yürütmekteyim. Ders, Nefes tekniğini geliştirme çalışmaları, etüt çalışmaları, nefes, artikülatörler, hançere, rejister bölge etüt çalışmaları ve eserler üzerinde uygulamalar, ses kategorileri ve renkleri hakkında bilgiler, ilgili müzik türüne yönelik artikülasyon, nüans ve hançere çalışmaları, rejister bölge çalışmaları ve eserlerin sunumuna yönelik icra çalışmaları olarak tanımlanır. Tanımlama kendi kullandığım yöntemle örtüşmektedir.

U2. THM Repertuarı II, Semah Repertuarı, Yrd. Repertuar II, Korrepetisyon II derslerini yürütmekteyim. Bölümümüzde repertuar hocaları 8 yarıyıl THM Repertuarı derslerinden, Ağız-Hançere Teknikleri, Yöre Ağızları ve Seçmeli Halk Müziği Repertuarı (Barak, Bozlak, Zeybek, Deyiş, Hoyrat, Divan vb. derslerin eğitimini de ver) derslerinden de sorumludurlar ve bu dersleri de yürütmektedirler. Ders tanımları şu şekildedir;

THM Repertuarı II: Türk Halk Müziğinde yörelere göre değişen tavrı özellikleri ve Türk Halk Müziği formları hakkında genel bilgiler. Güneydoğu Anadolu, Kerkük, Azerbaycan, Orta Anadolu, Akdeniz ve Çukurova yörelerine ait anonim karakterli ölçülü eserler. Şehir halk müziği tavrı anonim eserler. Uzun havalar. Semah Repertuarı: Semah

hakkında bilgi. Doğu Anadolu, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz, Ege, Marmara Bölgesi Semahları ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Korrepetisyon II: Temel Meslek 2 dersi paralelinde Türk Sanat Müziği Repertuarı I ve Türk Halk Müziği Repertuarı I derslerinde öğrenilen eserlerinin korrepetisyonuna yönelik çalışma. Eserler üzerinde metin analizi ve stil bilgisi çalışmaları. Ses eğitimi teknik çalışmalarının icraya yansıtılması ve sahnelemeye yönelik nefes, dramatizasyon, icra çalışmaları.

Yrd. Repertuar II: Ana, Birleşik ve Karma usullerde anonim eser örnekleri. Makamsal yapıya göre anonim eser örnekleri. Doğu, Güneydoğu, Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgesi ritimli ya da serbest ritimli eser örnekleri. Değiş türü anonim eser örnekleri. Karadeniz Ağzı anonim eser örneği. Zeybek formunda anonim eser örnekleri.

Derslerin tanımı ile yöntemim konusunda herhangi bir problem yaşamadım. Problemlili olduğunu düşündüğüm tek konu dönem içinde çok sayıda eser geçiyor olmamızdır. Ayrıca, her dönemin ve seçmeli dersin ağırlığı farklıdır. Örneğin, Zorunlu ve seçmeli repertuar derslerinin tümünde eserlerin icralarının olgunlaşması için süreye ihtiyaç duyulmaktadır. Sıkıştırılmış bir programda bunu sağlayamıyoruz. Bu sebeple, müfredatların yeniden düzenlenmesi ve eser sayılarının azaltılması gerekmektedir. Çünkü önemli olan çok sayıda eser geçmek değildir, eserlerdeki sanatsal nüvelerin farkında olmak, detaylarını keşfetmek ve bunu bilimsel bilgiyle harmanlayarak uygulayabilmektir.

U3. THM Repertuarı, Korrepetisyon ve Yöre Ağzları derslerini yürütmekteyim.

Ders tanımları Repertuar dersi için;

-Türk Halk Müziği'ne ait yapısal özellikler hakkında bilgiler öğretmek.

-Mahalli sanatçılar tarafından seslendirilmiş yöresel örneklere dayalı uygulamalar ile solo okuma becerisi kazandırmak.

-Türk Halk Müziğine ait örnek eserlerle repertuar geliştirmek.

Korrepetisyon dersi için;

-Türk Halk Müziği Repertuarı ve Ses Eğitimi derslerinde çalışılmakta olan eserlerin metin ve icra analizlerini yapabilmeye yönelik bilgi ve beceri kazandırmak.

-Vokal tekniklerin icrada kullanımı ve eşlikli okuma hakkında bilgi ve beceri kazandırmak.

-Türk Halk müziği eserleri üzerinde drammatizasyon ve stil bilgisine uygun icra becerisi geliştirmek.

-Eşlikli uygulamalar ile vokal gelişim açısından ilerleme sağlamak. -Sahneleme hakkında bilgi ve deneyim sağlamak.

Yöre Ağızları dersi için;

-Türk Halk Müziği'nde kültürel farklılıklara dayalı yöresel ağızlara özgü solo okuma becerisi kazandırmak,

-Yöresel ağızlara ait örnek eserlerle repertuvar geliştirmek. Mümkün olduğunca bu tanımlara uygun bir şekilde derslerimi yapıyorum.

U4. THM Repertuarı, Yöre Ağızları ve Ağız Hançere Teknikleri derslerini yürütmekteyim. Bunun dışında da seçmeli bazı paket programlar var. Bunlardan da Barak Repertuarı, Divan Repertuarı, Semah Repertuarı, Deyiş Repertuarı derslerini yürütmekteyim.

Ders tanımları Yöre Ağızları için; Yörük ağzı, Abdal ağzı, Azeri ağzı, Şehir halk müziği ağzı ve Âşık ağzına özgü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları, Maya, Tatyana, Çamşılı Ağzı, Arguvan Ağzı, Gurbet Havası, Yol Havası, Yayla Havası türü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları, Divan, Müstezat, Gazel, Tecnis, Elezber, Hoyrat türü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamaları, Bozlak, Barak, Mugam ağzına özgü eserlerin dinletilmesi ve icra uygulamalarıdır.

THM Repertuar dersi için; Aşıklama. Nefes. Mengi. Semah. Hoyrat. Müstezat. Divan. Tür sınıflaması dışında kalan eserler, Öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve yatkınlık alanına yönelik eserler, Sürmeli çeşitlemeleri. Sözlü oyun Havaları. Barak. Bozlak. Mugam. Tür sınıflaması dışında kalan eserler. Öğrencinin bireysel vokal özellikleri ve uzmanlık alanına yönelik eserlerin öğretilmesidir.

Ağız Hançere Teknikleri dersi için; Şehir halk müziğine özgü ağız- hançere teknikleri. Divan. Müstezat. Gazel. Tecnis. Elezber. Hoyrat. Bozlak. Barak. Mugam şeklindedir. Divan

Repertuarı için; Divan hakkında bilgi. Güneydoğu Anadolu, Kerkük, Doğu Anadolu Divanları, Âşık Tarzı Divanlar ile ilgili bilgi ve uygulamalar.

Semah Repertuarı için; Semah hakkında bilgi. Doğu Anadolu, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz, Ege, Marmara Bölgesi Semahları ile ilgili bilgi ve uygulamalar. Ders yürütme uygulamalarım, tanımlarla örtüşmektedir.

U5. Türk Halk Müziği Repertuarı dersini yürütmekteyim. Ders tanımları dönemlere göre sırasıyla; Müstezat dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi, Kerem dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi, Fa diyez, La, Si, Misket dizilerinde eser analizi ve uygulaması, Yörük ve Hisarlı Garip dizilerinde eser analizi, Uzun hava biçimlerine örnekler, bütün dizilerde eser analizi ve uygulaması, Yöresel tavırlar, uzun havalar, Bütün dizilerde eser analizi ve uygulaması olarak açıklanmıştır. Ders tanımlarına uygun bir şekilde işleyiş devam etmektedir.

U6. Ses eğitimi ve Repertuar HM derslerini yürütmekteyim.

Ders tanımları Ses Eğitimi için sırasıyla; Heceleme yöntemi ile çeşitli diziler üzerinde diyafram kullanarak ses ve nefes kullanım teknikleri. Diksiyon ve ses bütünlüğü, Ses guruplarına göre şan tekniklerini geliştiren egzersizler, Şan tekniğinin grup halinde icrası. Koro için gerekli formasyon. İki sesli koro yapıtları, Piyano eşlikli üç veya dört sesli koro yapıtları. Yorumlama ve nüans. Konuşma çalışmalarının koro yapıtlarına uyarlanması şeklindedir.

Repertuar HM için; Müstezat dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi, Kerem dizilerinde ve basit usullerde örnek eser analizi, Fa diyez, La, Si, Misket dizilerinde eser analizi ve uygulaması, Yörük ve Hisarlı Garip dizilerinde eser analizi, Uzun hava biçimlerine örnekler, bütün dizilerde eser analizi ve uygulaması, Yöresel tavırlar, uzun havalar, Bütün dizilerde eser analizi ve uygulaması olarak açıklanmıştır. Sesin oluşum aşamalarından itibaren yaptığım uygulamaların neredeyse tamamı program tanımıyla örtüşmektedir. Toplu ses uygulamaları ise dersi alan öğrenci sayısı ve sınıf imkanları doğrultusunda oluşturulmuştur.

U7. Ses Eğitimi dersi adı altında bu dersi yürütmekteyim. Dersin adı Ses Eğitimidir. Bölümün Eğitim içeriği Türk Müziği fakat bölümün adından kaynaklı Batı Müziği eğitimi de

verilmektedir. 4 yıl boyunca; Batı içerikli Ses Eğitimi dersi yapıyoruz. Ders AKTS'lerinde de uyumaktadır.

U8. *Türk Halk müziği Repertuarı dersini yürütmekteyim. Tanım; Türk Halk Müziğine ait yöre repertuarlarının nota okuma tekniği (solfej) ile doğru ve yörelere uygun olarak öğrencinin dağarcığına kazandırmak. Yürütmüş olduğum derslerimde aynı hedefi esas alarak yürütmekteyim.*

U9. *Türk Halk Müziği Repertuarı dersini yürütmekteyim. Tanım; Türk Halk Müziği sözlü ve sözsüz repertuarından belirlenmiş eserlerin basitten karmaşığa doğru ilkesiyle icra çalışmaları ve yöresel ağızları kavrayabilme çalışmaları. Ders tanımı ile ders işleyişi örtüşmektedir.*

U10. *“Ses Eğitimi” dersi adı ile öğretim programında yer almaktadır. Tanım; Bireyin ses gelişimine katkı sağlayacak temel öğelerin ve davranışların kazandırılmasını sağlamak hedefidir.*

U11. *Ses Eğitimi dersini yürütmekteyim. Tanım; Ses eğitimi dersinin amacı THM bölümündeki öğrencilerin seslerinin yapılan ses eğitimi alıştırmalarıyla ısınmasını, diyafram kullanımını, seslerin doğru tınlatılmasını ve halk müziği üslup özelliklerini de kullanarak daha doğru bir icrâ becerisinin geliştirilmesini sağlamaktır.*

U12. *Türk Halk Müziği Repertuarı ve Bölgesel Repertuar (Seçmeli) derslerini yürütmekteyim. Ders Tanımı; Geleneksel Türk Halk Müziği vokal repertuarından belirlenmiş eserlerin basitten karmaşığa doğru icra çalışmaları, İcra edilecek türkülerin kaynak kişi ya da yerel sanatçı kayıtlarının (cd, kaset, vb.) dinletilmesi ve yöresel ağızları kavrayabilme çalışmaları olarak tanımlanmakta ve kendi kullandığım yöntemlerle örtüşmektedir.*

Tablo 11. Uzmanların Yürütmekte Olduğu Dersler

	Ses Eğitimi	THM Repertuar	Korrepetisyon	Yöre Ağzları	Ağız ve Hançere Teknikleri	Yardımcı Repertuar	Divan Repertuarı	Semah Repertuarı	Barak Repertuarı	Deyiş Repertuarı	Ders Tanımın Kullanılan Yöntem ile Uyumu	
											Uyuşmaktadır	Uyuşmamaktadır
U1	X										X	
U2		X	X			X		X			X	
U3		X	X	X							X	
U4		X		X	X		X	X	X	X	X	
U5		X									X	
U6	X	X									X	
U7	X										X	
U8		X									X	
U9		X									X	
U10	X										X	
U11	X										X	
U12		X									X	

Tablo 11'e göre;

(U1), (U7), (U10), (U11) sadece ses eğitimi dersini, (U2) THM Repertuar, Korrepetisyon, Yardımcı Repertuar ve Semah Repertuarı derslerini, (U3) THM Repertuar, Korrepetisyon ve Yöre Ağzları derslerini, (U4) THM Repertuar, Yöre Ağzları, Ağız ve Hançere Teknikleri, Divan Repertuarı, Semah Repertuarı, Barak Repertuarı ve Deyiş Repertuarı derslerini, (U5), (U8), (U9) ve (U12) sadece THM Repertuar dersini, (U6) Ses Eğitimi ve THM Repertuar derslerini yürütmekte olduğu anlaşılmaktadır. Uzman görüşlerinden elde edilen verilere göre Bologna öğrenci bilgilendirme sistemlerinde var olan ders içerik ve tanımları öğretim elemanlarının kendi uyguladıkları yöntemle uyum içerisinde olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgulara göre 8 uzmanın 1 dersi, 1 uzmanın 2 dersi, 1 uzmanın 3 dersi, 1 uzmanın 4 dersi ve 1 uzmanında 7 dersi yürüttüğü dolayısıyla uzmanların ders saatlerinde farklılıklar olduğu söylenebilir. Bir konservatuvarda var olan derslerin çeşitliliği ve o ders ile

ilgili alanında uzmanlaşmış kişi-lerin var olması, diğer konservatuvarlardaki ders çeşitliliğinin ve alanında uzmanlaşmış kişi-lerin yetersiz olması akademik açıdan öğrencilere eşit imkan ve olanakların sağlanamadığı sonucuna varılabilir.

4.2.2 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuar ile ilgili derslerin sürelerinin yeterliliği konusunda uzmanların görüşleri nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

U1. Yürütmekte olduğum ses eğitimi dersi, haftada 1 saat bire bir verilmektedir. Dersin iki saat olması daha verimli olur diye düşünüyorum. Ancak kredi ve derslerin oluşumu anlamında biraz zor gözükmektedir. Ses eğitimi dersi 8 yarıyıl devam etmektedir.

U2. THM Repertuarı: 4 saat Semah Repertuarı: 3 saat. Korrepetisyon: Her bir öğrenciye 30 dakika (12 öğrenciye 6 saat). Yrd. Repertuar: 2 saat. Bu derslerin haftalık süreleri kanımca yeterlidir. Hatta Korrepetisyon derslerine şu anda gerek duyulmadığı kanaatindeyim. THM Repertuarı: 8 yarıyıl Semah Repertuarı: 1 yy (Seçmeli dersler içerisindedir. Bir sonraki yarıyıl farklı bir seçmeli ders alınır) Korrepetisyon: 8 yy. Yrd. Repertuar: 4 yy. 4 yarıyıl Yrd. Repertuar dersine kanımca gerek yoktur. 2 yarıyıl yeterlidir. Korrepetisyon dersleri ise yeterli öğretim üyesinin olmaması ve öğrencilerin ders yüklerinin ağırlığı nedeniyle hem öğrenciyi hem de öğretim elemanları/üyelerini oldukça yormaktadır. Bu derste verilen eğitim Şan dersinde de kimi zaman Repertuar hocalarının gözetiminde olmak kaydıyla, verilmektedir.

U3. THM Repertuarı haftada 4 saat, Korrepetisyon dersi haftada yarım saat, Yöre Ağzları dersi haftada 4 saat. Repertuar dersi haftada 6 saate çıkarılabilir. Diğer derslerin saatleri yeterlidir. Repertuar ve Korrepetisyon 8 yarıyıl, Yöre ağzları 4 yarıyıl devam etmektedir ve yeterlidir.

U4. THM Repertuarı: 8 yarıyıl, Yöre ağzları 4 yarıyıl, Ağız ve Hançere 4 yarıyıl. Diğer paket programlar ise, Divan Repertuarı, Semah Repertuarı, ise 1 yarıyıl (Seçmeli dersler içerisindedir.) Ders süreleri yeterli sayılabilecek durumdadır. Ama öğrenci sayısı ile ilgili düzenleme yapılması gerekiyor. Sınıfta içerisinde 15 kişiyle veya 12 kişiyle değil, en fazla 8 veya 6 kişilik sınıfların oluşturulması dersin verimi arttıracaktı. Saatten öte sınıf içerisindeki öğrenci sayısı daha önemli diye düşünüyorum.

U5. Konservatuvarımızda repertuar dersi 2 öğretimde de verilmektedir.

1.Öğretim; Ses Eğitimi Bölümü Thm ASD, Lisans 2 = 2 Saat, Lisans 3 = 4 Saat, Lisans 4 = 6 Saat

2.Öğretim; Ses Eğitimi Bölümü Thm ASD, Lisans 2 = 2 Saat, Lisans 3 = 4 Saat, Lisans 4 = 6 Saat

2.Öğretimde haftalık toplam 22 saat repertuar dersi verilmektedir. Ses Eğitimi Bölümü Thm ASD Lisans 3 ve 4. Sınıfların dersini (10 saat) yürütmekteyim. Thm repertuar dersinin haftalık saatleri genel olarak yeterlidir. Ses Eğitimi Thm ASD verilen dersler toplam 6 yarıyıl devam etmektedir yeterlidir.

U6. Ses eğitimi dersi ilk 4 yarıyıl boyunca devam etmektedir. 1. ve 2. yarıyıl haftada 5 (3 saat teorik, 2 saat uygulama – 4 kredi), 3. ve 4. yarıyıl ise haftada 4 saat (2 saat teorik, 2 saat uygulama – 3 kredi) eğitim verilmektedir. Repertuar HM dersi 3. yarıyıldan başlamak üzere toplam 6 yarıyıl devam etmektedir. 3. ve 4. Yarıyıl haftada 2 saat (2 saat teorik – 2 kredi), 5. ve 6. Yarıyıl haftada 4 saat (2 saat teorik, 2 saat uygulama – 3 kredi), 7. ve 8. Yarıyıldan ise haftada 6 saat (4 saat teorik, 2 saat uygulama – 5 kredi) eğitim verilmektedir. Ses eğitimi dersi 4 yarıyıl sürmektedir ancak bu sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum.

U7. Ses Eğitimi Bölümü'nde Ses Eğitimi dersi adı altında; 1. Sınıftan 4. Sınıfa kadar haftada 2'şer saat toplu olarak işlenmektedir. Süre açısından maalesef yeterli olduğunu söyleyemem. Ders toplu olduğu için sağlıklı olmadığını düşünüyorum. Öğrencilerin bireysel özellikleri bağlamında, kabiliyetleri ve algılama düzeyleri anlamında değişkenlikleri de bu ders sürecini etkilemektedir.8 yarıl boyunca devam etmektedir. Ders toplu yapıldığında ve sınıfların kalabalık mevcudundan kaynaklı olarak süreyi yeterli bulmuyorum.

U8. Haftalık 4 saat yürütülen THM repertuar dersi, haftalık en az 6 saat görülmesi gerektiği inancındayım. THM repertuarı dersi, 2. Sınıftan başlayarak 6 dönem olarak sürdürülmektedir. Bu süre yeterli olmaktadır.

U9. Türk halk müziği repertuarı haftada 4 saat. Türk halk müziği repertuarı: 8 yarıyıl. Yeterli buluyorum.

U10. “Ses Eğitimi” dersi haftada 2 saattir. Bu süre “Ses Eğitimi” dersi için yeterlidir. “Ses Eğitimi” dersi 4 yarıyıl (2 yıl) devam etmektedir. Bu süre de amaç sadece ses eğitimine dair temel davranışların kazandırılması ise “Ses Eğitimi” dersi için bu süre yeterlidir. Fakat, Türk halk müziğine özgü tüm icra tekniklerinin bireye kazandırılması, bireyin Türk halk

müziği alanında ses icracılığı yönünün tam anlamıyla geliştirilmesi, sanatsal olarak en üst noktaya ulaşılması vb. hedefleniyorsa tabii ki bu 4 yarıyıllık (2 yıl) süre yetersiz kalacaktır.

U11. Ses Eğitimi dersi, hazırlıktan itibaren lisans 3.sınıf dahil olmak üzere haftada ikişer saat verilmektedir. Elbette ders saatleri pek yeterli değil, özellikle sayıca fazla öğrencinin olduğu sınıflarda ses egzersizi (terapisi) çalışırken her öğrenciye yeteri kadar vakit ayıramayabiliyoruz. Bir sonraki derste bu durumu telafi etmeye çalışıyoruz. Öğrenci sayısının az olduğu sınıflarda ses egzersizleri ve eser icrâsı için çalışacak vakit bulabildiğimizden dolayı dersin daha verimli geçtiğini söylemek mümkün. Ses Eğitimi ASD’de hazırlık sınıfı dahil olmak üzere 8 yarıyıl.

U12. Thm repertuar haftada 2 saat, Bölgesel repertuar(seçmeli) haftada 2 saat verilmektedir. Thm repertuar dersi 6 yarıyıl devam etmektedir. Türk halk müziği repertuarı dersi lisans 3 ve 4’te 4’er saat verilirse daha verimli olacağı kanaatindeyim. Bölgesel repertuar için 2 saat yeterlidir.

Elde edilen bulgulara göre;

Ses Eğitimi dersini; “U1, U5, U6, U7, U10 ve U11” in haftalık ders saati olarak ortalama 2 saat ve 6-8 yarıyıl devam ettirdiği, Thm Repertuar dersini; “U2, U3, U4, U6, U8, U9 ve U12” nin, haftalık ders saati olarak ortalama 4 saat ve 6-8 yarıyıl devam ettirdiği görülmektedir.

U2’nin Thm Repertuar dersi ile birlikte Semah Repertuarı dersini haftalık 3 saat ve 1 yarıyıl olarak devam ettirdiği, Yardımcı Repertuar dersini haftalık 2 saat ve 4 yarıyıl olarak yürüttüğü, U2 ve U3’ün Korrepetisyon dersini öğrenci başına 8 yarıyıl ve haftalık 30 dakika olarak ders yaptığı anlaşılmıştır. U4’ün de Ağız ve Hançere dersini haftalık 4 saat, 4 yarıyıl ve aynı zamanda da Yöre Ağızları dersini U3 ile birlikte haftalık 4 saat ve 4 yarıyıl yürütmekte olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulara bakıldığında,

Ses eğitimi dersini yürütmekte olan 6 uzmandan 5 uzmanın ders saat ve yarıyıl süreleriyle alakalı yorumları yetersiz olduğu yönündedir. Bölüm itibariyle ders saat ve yarıyılı olarak daha fazla vaktin ayrılması gerektiği, öğrencilerle ilgilenme, müzikalite olarak ilerleme kaydedebilmek için ders saati ve yarıyıl süre kavramının genişletilmesi kazanım ve verimlilik açısından olumlu şekilde yorumlanabilir.

Thm repertuvar dersini yürütmekte olan 7 uzmandan 4 uzmanın genel olarak ders saat ve yarıyıl sürelerini yeterli bulduğu görülmektedir. 2 uzmanın ise ders saat ve yarıyıl süreleriyle ilgili zamanı az bulduğu, dersin türkü dağarcığı geliştirmesi yönünden önem arz etmesi ile ilgili ayrılacak sürenin artması alana katkı sağlayabileceği durumunu ön plana çıkartmıştır. 1 uzmanın ise ders saat ve yarıyıl süreleri dışında sınıflarda yaşanan öğrenci yoğunluğunun ders işlenişine etki ettiği ve asıl bu konunun değerlendirilip, her öğrenciye vakit ayrılabilmesinin altını çizdiği görülmektedir.

Korrepetisyon dersini 2 uzmanın yürütmekte olduğu, haftalık her öğrenci için 30 dakikanın ayrıldığı ve 8 yarıyıl boyunca bu dersin devam etmekte olduğu yeterli görülmüştür. Aynı zamanda 3 uzmanın Yöre Ağzları, Ağız ve Hançere Teknikleri ve seçmeli ders programlarını yürütmekte olduğu, diğer konservatuvarlardaki uzmanlara oranla ders yüklerinin daha fazla olduğu belirtilmiştir. Seçmeli dersler genel olarak 1 yarıyıl devam etmekte, Yöre Ağzları ve Ağız ve Hançere Teknikleri dersleri hafta da 4 saat, 4 yarıyıl olarak devam ettiği görülmüştür.

4.2.3 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuvar ile ilgili derslerin yöntem ve kazanımları nasıldır?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

U1. Dersin işleyiş şekli üniversitemiz web sayfasında ders içerikleri kısmında yer almaktadır.

U2. Aslında çok sayıda yöntem ve kazanım var. Öncelikle bizim derslerimiz öğrencilerle bire bir olacak şekilde yapılıyor. Her bir öğrencinin öğrenme biçimi farklı. Kimisinde doğuştan gelen büyük bir yetenek oluyor. Verdiğiniz kolaylıkla algılayıp, uygulayabiliyor. Yeteneğinin üzerine disiplini, çalışmayı eklediğinde ortaya nitelik çıkıyor ve elbette diğerlerinden sıyrılmış oluyor. Kimisi ise birçok yöntem uygulasanız da belirli bir yere kadar eğitilebiliyor. Kullandığım yöntemleri kısaca şöyle özetleyebilirim: -Dönem içinde görevlendirilmiş olduğum ders için önceden hazırlık yapıyorum (notalar, araştırmalar, bulgular, kaynak kişiler vs.)-Öğrencilerimle dönemin ilk dersinde bu materyalleri paylaşıyorum (Bazen hepsini paylaşmıyorum, kendilerinin geçilecek eserlerin türü ile ilgili araştırma yapmalarını istiyorum)-Dönem içinde yapacaklarımızı, dönemin müfredatını anlatıyorum. Onlarla arama çok katı olacak şekilde mesafe koymuyorum. Soracakları herhangi birşeyi sorabiliyorlar. Ancak, bazen bu herşeyi öğretim üyesine sormak, tüm

sorunları onunla halletmek anlamına gelebiliyor. Böyle durumlarda mesafeyi hatırlatıyorum. -Eserleri sadece TRT notaları üzerinden öğretmiyorum. Ulaşabildiğim ölçüde kaynak kişileri dinletiyorum. Kaynak kişinin icrası TRT notasından çok farklıysa ya da eserin notası yoksa notaya alıyorum. Uzun havaları ise genellikle kaynak kişiyi dinleterek öğretiyorum. Gerekirse notaya alıp- notaya almayı öğrenmeleri ve eserin müzikal detaylarının görünmesi için kimi zaman öğrencilerle birlikte alabiliyoruz- öğretiyorum. Ancak uzun havaların kaynak kişiyi dinleyerek geçilmesinin daha etkili olduğunu gözlemledim. Notaya bağlı kalındığında ya da notaya dayanılarak icra edildiğinde müzik algısının zayıfladığına tanık oldum. Tüm detayları duyacak şekilde müzik kulağını geliştirmek gerekiyor. -Öğrencileri repertuar eğitiminin dışında müzik alanı içindeki davranış biçimleri, toplumun bir ferdi, hatta ona öncülük etmesi gereken bir birey olarak yapılması gerekenleri ifade ediyorum. Sadece kendi topraklarımızdaki müzikleri takip etmek değil, aynı zamanda dünyanın çeşitli yerlerindeki farklı müzikleri, kültürleri takip etmek; müziği oluşturan ve çevreleyen tarih, sosyoloji, felsefe gibi farklı alanlardan beslenmeyi ihmal etmemek gerektiğini vurguluyorum. Bu yöntemlerin katkılarına gelince; Öğrenciler öncelikle nerede olduklarını fark ediyorlar. İ.T.Ü herhangi bir kurs, dernek değil; akademide olduklarını fark ediyorlar. Bir araştırmayı yazarken, okurken, konuşurken hangi kaynağa dayandıklarını bilmek zorunda olduklarını öğreniyorlar. Ve bu durum müziğe bakış açılarını değiştiriyor. Müziğin sadece doğru perdelere basmak ya da saatlerce bir egzersiz çalışmak, hızlı söylemek, çalmak anlamına gelmediğini öğreniyorlar. Sadeleşmeye yöneliyorlar. Sadeleşmenin içindeki zenginliği anlamaya çalışıyorlar. Sadeliğin içindeki ustalıklı yapılan motiflerin detaylarını görüyorlar.-Sadeliğe özdeşleşen geleneği anlamaya çalışıyorlar. Çünkü gelenekte icracının kendini değil, eseri, eserdeki anlamı, eserin anlatımını öne plana çıkardığını görüyorlar.-Kendilerini ifade etmeyi öğreniyorlar. İcra sırasında kendilerini kimi zaman kaydettiriyoruz, bu sayede kendilerini izlemeyi öğreniyorlar.

U3. Repertuar dersimde önce ezginin solfejini okutur, sonra sözleriyle icra edilmesine sağlıyorum. Kaynak çok önemli diye düşünüyorum. Öncelikle kaynak kişiyi ardından ezgiyi yorumlayan diğer kişilerin yorumlarını dinletiyorum. Ben kendi yorumumu da verdikten sonra öğrencilerin yorumlarını dinliyorum. Sonra da ezginin melodik, ritmik, usul ve söz bakımından analizini yapıyorum. Korrepetisyon derslerimizde, şan hocası ile birlikte, öğrencinin repertuar dersinde öğrendikleri ezgileri, şan tekniği ile seslendirmelerini sağlıyoruz. Yöre Ağızları, tamamen kaynağa dayalı bir derstir. Farklı yörelerde kullanılan ağız özelliklerine sahip ezgileri, kaynaktan motif motif dinleterek öğretiyorum.

U4. Dersin yürütülmesi ile ilgili şimdi hepsi ayrı ayrı, hangisini cevaplayayım, bana bunu dön, ona göre cevaplayayım. Şimdi hepsi ayrı, bende ders yükü biraz fazla.

Şimdi yöre ağızlarının biraz daha farklı, Ağız hançere teknikleri daha farklı, Repertuvar da farklı, bazılarında uzun havalar falan var. Bunu net sorarsan, bu bilgiler ışığında tekrar yönlendirirsen, ona göre cevaplarım.

U5. Thm Repertuvar dersi müfredatımızda her yöreden özenle seçilmiş, yöreyi en iyi temsil eden ve değişik özellikler gösteren (makam, ritim, üslup/tavır yönünden) halk türkülerinin öğretilerek öğrencilerin türkü dağarcığının genişletilmesine, solfej-nazariyat eğitimlerine, ezber kabiliyetlerinin ve hafızalarının geliştirilmesine de katkı sağlanmaktadır.

U6. Sesin oluşma aşamaları

- *Ses kasının yapısı*
- *Erkek ve kadın ses türleri*
- *Ses hastalıkları*
- *Sesi sağlıklı oluşturmak için gerekli nefes alıştırmaları*
- *Üst gövde, boyun ve kafa bölgesindeki yumuşak dokularının gevşetilmesi, esnetilmesi veya kan dolaşımının arttırılmasına yönelik alıştırmalar*
- *Piyano eşlikli ses egzersizleri*
- *Çoksesli okuma alıştırmalarını sırasıyla yaptırmaktayım.*

U7. Sesini doğru kullanabilme, doğru nefes alma, diksiyon, entonasyon ve artikülasyon çalışmaları yapmaktayım. Hem teorik hem de pratik olarak süreç işlemektedir. Eserlerin pekişmesi için ilgili eserler her döneme ait icra edilmektedir. (Modern ve romantik hariç)

U8. Bu ders yürütülürken başlangıç aşamasında 2/4'lük Uşşak, Hüseyini v.b. Ana makamlar kullanılarak başlanılan repertuar öğrenimi Usul (Ana usuller, Bileşik Usuller ve Karma Usuller) göz önünde bulundurularak makam sırasıyla farklı yörelerden tespit edilen türkülerle önce solfej daha sonra söz çalma yöntemiyle sürdürülmektedir.

U9. Türk Halk Müziği Repertuarı: Öğretim Yöntemi: Gösterip Yaptırma. Kazanımları: Türk halk müziği sözlü eserlerini usul ve makam dizileri bakımından analiz edebilir ve

açıklar. Türk halk müziği sözlü eserlerindeki yöresel söyleyiş biçimi özelliklerini tanır ve uygular. Türk halk müziği eserlerini formları bakımından ayırt eder ve açıklar.

U10. Ses nedir, ses nasıl oluşur, insanda ses sistemi (sesin oluşmasını sağlayan organlar ve ilgili oldukları sistemler), bedensel rahatlamayı sağlayan egzersizler, diyafram kası odaklı nefes çalışmaları. Sesin gelişimi ve değişimi, Ses hastalıkları nedenleri ve tedavisi, Ses sağlığının önemi ve korunması. Ses eğitimi nedir, ses eğitiminin gerekliliği, ses eğitiminin temel öğeleri ve çeşitli söyleme teknikleri nelerdir, İnsan sesinin sınıflandırılması (kadın, erkek ve çocuk), ses gruplarına uygun ses egzersizleri. Şarkı nedir, şarkı söyleme sanatının tarihçesi, şarkı söyle sanatı için gerekli terimlerin kazandırılması. Repertuvar bu ders için sadece bir araçtır kesinlikle amaç değildir. Çünkü bu ders repertuvar dersi değildir. Bu derste önemli olan bireyin yukarıda sıraladığım temel davranışlara hâkim olmasını sağlamaktır. Eserler aracılığıyla bireyin temel öğeleri ve çeşitli söyleme tekniklerini kazanıp kazanmadığı ya da ne kadar kazandığı sorgulanır. Genel olarak yukarıda bahsedilen hususlar bu derste kullandığım ve bireye kazandırılması gereken önemli hususlar ve davranışlar olduğunu düşünmekteyim.

U11. Diyafram etkin olarak kullanılır. İcra ettiği eserde ses çizgisini korumaya özen gösterir. Vokal şiddetini ayarlar. Ses egzersizlerinde pestten tize doğru ve tizden pest seslere doğru sesi kırmadan egzersizlerle rejistir geçişlerini sağlamayı öğrenir. Müzikalite yapabilme becerisini kazanır. Eser icrasında kafa sesini ve diyaframını etkili kullanabilme becerisi elde etme. Thm eserlerinin icrâsında gerekli olan hançere tekniklerine de yer vererek daha doğru eser icrâ edebilme yetisi sağlamak gibi kazanımlar söz konusudur.

U12. Solfej

- Solfejde zorlanılan meotifler varsa bu motiflerin bonası ve tekrar solfeji
- Türkünün zorluğuna göre ölçü ölçü ya da cümle cümle sözlerin oturtulması
- Türkünün tamamının seslendirilmesi
- Yöresel ağız tavır özelliklerinin benimsetilmesi için kaynak kişilerden ya da ilgili öğretim elemanında örnekleme
- Tekrar türkünün tamamının toplu olarak icrası
- Öğrencilerin tek tek icrasının sağlanması. Bu sayede benimsenememiş motiflerin düzeltilmesi.

Dersin kazanımları:

- a) Öğrencinin türkü dağarının artmasının sağlanması
- b) Yörelere üslup, tavır ve ezgisel özelliklerinin benimsenmesi
- c) Türk halk müziği türlerini icra becerisi sağlayabilme
- d) Türk halk müziğini yaşatma ve gelecek nesillere doğru aktarabilme becerisinin sağlanması
- e) Yerel, ulusal ya da uluslararası düzeydeki Türk halk müziği icracılarını tanıma, üslup ve tavır özelliklerini kavrayabilme, bu özellikleri kendi müzikal edimiyle harmanlayabilme becerisinin sağlanması.

Elde edilen bulgulara göre;

Uzmanlar (U1, U3, U6, U7, U10, U11) Ses Eğitimi dersi ile ilgili, ses nedir? sesin doğru ve etkili kullanımı, diyafram, ses organları, ses hastalıkları, ses egzersizleri, şarkı söyleme ve müzikalite gibi konuları, (U2, U3, U5, U9, U10, U12) Thm Repertuarı dersi ile ilgili, her öğrenci için; farklı bir öğrenme biçimi uygulanması gerektiği, ana makam ve usullere yer verilmesi, her yöreden seçilmiş eserlerin kaynak kişi-ler tarafından dinletilip toplu olarak bona-solfejinin okutulması, öğretmen tarafından seslendirilip ve son olarak toplu halde eserin icrasının yapılmasını uygun gördükleri anlaşılmaktadır. Uzmanlar (U2, U3) Korrepetisyon dersi ile ilgili Thm Repertuarı dersindeki eserlerin şan eğitimi dersi ile desteklenerek uygulanmasını, Uzmanlar (U3, U4) Yöre ağızları dersi ile ilgili, derste okutulan eserin kaynak kişi-lerden dinletilip ve o yöreye uygun olarak icra edilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Ses Eğitimi, Thm Repertuar ve repertuar ile ilgili derslerin 6 konservatuvar bünyesinde ortak hedefler doğrultusunda ilerleme kaydettiği düşünülebilir.

4.2.4 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuar ile ilgili derslerin fiziki şartları, kullanılan çalgıları, araç, gereç ve kaynakları nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

U1. Ses Eğitimi dersini piyano ile yapmaktayım. Dersi bireysel piyanolu odamda işliyorum. Odalarımızın mekansal alını bizim için çok uygun. Ancak odalarımızda ses yalıtımı yok. Olursa çok daha verimli olur diye düşünüyorum. Piyanonun yanı sıra nota sehpa ve ayna önemli, ayrıca ben derslerimde mikrofon ayağı ve mikrofon kullanıyorum. Ses kaydı için değil, görsel gelişim açısından sahne duruşu ve hakimiyeti için, yani herhangi bir tesisata bağlı değil. Ders kaynakçamız da ders planlarında yer almakta, onların haricinde tüm Thm kaynak kişilerinin ve ses sanatçılarının ses kayıtları bize kaynak teşkil etmektedir.

U2. Bağlama çalıyorum. Hem uzun yıllardır icra ettiğim çalgı olması, hem de perdeli olması bakımından eşlikte kolaylık sağlıyor. Yeterli sayıda dersliğimiz bulunmamaktadır. Öğretim üyelerinin odaları küçüktür. Notalar, ses ve video kayıtları, kitaplar, makaleler, bildiriler, bağlama, nadir de olsa tahta ve tahta kalemi. Notalar, ses ve video kayıtları, kitaplar, makaleler, bildiriler, bağlama, nadir de olsa tahta ve tahta kalemi.

U3. Derste Bağlama kullanıyorum. Çünkü genel olarak bağlama bir eşlik sazıdır. Farklı tonlardan çalabilme olanakları da daha geniştir. Derslerimi odamda yapıyorum. Ses Yalıtımı bakımından çok sıkıntımız var. Özellikle korrepetisyon derslerimizi daha geniş ekipmanlarla yapabilmek isterdim. Bağlama, bilgisayar, mahalli kaynaklara ait cd ler, TRT notaları, nota sehpası. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Ses Arşivi İTÜ TMDK Prof. Ercüment Berker Kütüphanesi, Arşiv, Dokümantasyon Birimi Ses Arşivi. İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Ses Arşivi.

U4. Ben bağlama çaldığım için bağlamayı kullanıyorum. Halk müziğinin temel enstrümanı olduğu için bütün bölgelere eşlik edebiliyorum. Kemane olsa veya bir kemençe veya mey veya akordeon, tulum falan bunlar hep, bir bölge sazıdır. Ama bağlama genel bir enstrümandır. Dersi işlerken ve eser öğretirken kaynak kişileri muhakkak dinletiyorum benim çalmamdan öte, kaynağın özü ve doğrusu olmalı diye düşünüyorum. Örneğin, Karadeniz yol havası için, yol havası ile ilgili, önemli saydığım kişileri dinletiyorum. Eğer şartlar uygunsa o kişileri derse çağırıyorum. Bu kişileri derse gelmesi ile sözel bilgi aktarımı oluyor ve eserin hikayesi varsa bununla ilgili konuşmalar yapılıyor. Tarihsel bilgileri araştırmaları için ödev olarakta veriyorum. Derse göre, dersin amaç ve içeriğine göre bir ses artisti veya çalgı artisti çağırıyorum.

Bölümümüz gayet temiz, olanakları ve fiziki şartı gayet iyi. Ama teknik anlamda birtakım eksiklikler görüyorum. Şöyle ki; her repertuvar veya ses eğitimi ile ilgili derslerin yapılacağı sınıflarda muhakkak, bir ses kayıt cihazının yani küçük boylu da olsa bir bilgisayar, ses kartı, bir mikser veya mikrofon olmalı. Öğrencilerin aşama aşama okumalarını kaydetmek, dinletmek, hatalarını daha detaylı göstermek gerekiyor diye düşünüyorum. Kaynak olarak, youtube da olmayan bazı kaynak Cd ler, kaynak kasetler, ses kayıtları, hatta belgeler, notaları kullanıyorum. Ek olarak İTÜ’de hemen hemen 10-15 sene içerisinde yazmış olduğum uzun havalar mevcut. Bunları da kaynak olarak kullanıyorum. Hemen hemen bütün konservatuvarlarda öncelikli olarak, TRT’de bulunan, dönemsel olarak yapılan derleme gezilerinden elde edilen kaynakları yani notaları kullanıyoruz. Tabi ki sonrasında görsel

kaynaklarda, elimizde olan veriler ve sosyal medyadaki digital platformlardaki verileri de kullanıyoruz.

U5. *Derslerde esas meslek çalgım olan Bağlama kullanılmaktadır. Dersliğin fiziki şartları ve yeterliliği hususunda bir problem yoktur. 1.Bağlama, 2.Öğrencilere ağız, icra, üslup/tavır yönünden yöresel özellik gösteren eserleri icra eden mahalli sanatçıları dinletmek için dizüstü bilgisayar. TRT Türk Halk Müziği Repertuarı.*

U6. *Ses Eğitimi Ders süresince piyano ile ses egzersizlerinin veya çoksesli okuma alıştırmalarının seslendirilmesine eşlik ediyorum. Dersliklerde bir adet piyano, bir adet yazı tahtası ve bir adet de projeksiyon aleti bulunmaktadır. Öğrenciler sıra düzeninde oturmaktadırlar. Ancak bu klasik düzende yapılanmış sınıf ortamı dersin yürütülmesinde sıkıntılar oluşturmaktadır. Projeksiyon aletini kullanarak sesin oluşma aşamaları, ses kası görüntüleri, ses hastalıkları ve ses renklerine yönelik örnek görüntüler üzerinden ders işlemekteyim. Piyanoyu kullanarak ses alıştırmalarına ve çoksesli okuma alıştırmalarına eşlik etmekteyim. Lisansüstü yapılmış tüm güncel akademik çalışmalar, bilimsel makaleler ve kitaplardan yararlanılmıştır.*

U7. *Ses eğitiminde kullanılacak temel bir enstrüman olduğu için, piyano enstrümanını kullanıyorum. Öğrencileri, piyanosu olan bir derslikte ya da kendi odamdaki piyano ile çalıştırıyorum. Fiziki koşulların uygunluğu hususunda; ses yalıtımı olmaması ve sınıfların “müzik okulu” kapsamında yapılmamış, dizayn edilmemiş olmasından kaynaklı eksikliklerin olduğunu söyleyebilirim. Genellikle odamda piyanoyu kullanarak, egzersiz yaptırıyorum. Repertuarında geçtiği parçaların eşliklerini de kendim yapıyorum. Zaman zaman, bilgisayar ve bazı dokümanlar, notalar vb. kullanıyorum. Vokal egzersizlerinden önce; sesin tıbbi, fizyolojik tanımlarını içeren dokümanlar. Daha sonra; sesin öne alınmasını sağlayacak egzersizler, nefes çeşitleri, artiküle vb. gibi şan eğitiminin temel ilkeleri öğretilmektedir. Kaynaklar olarak şöyle sıralayabilirim;” Concone” (orta-düşük-yüksek tonlarda), “Sedie” (çok sık vermiyorum), “Sesimiz ve Korunması” (G. Sabar), “Ses Eğitimi” (M. Yurdakul), Antiche Aria (albüm), muhtelif -düzeye göre- liedler ve aryalar. Kendim rehber olarak kullandığım “How to Sing” (L. Lehmann), “Bel Canto Principles.” Stark... olarak sayabilirim.*

U8. *Thm Repertuarını Ana mesleki çalgım olan Bağlama ile sürdürmekteyim. Yöre tavırlarının icrasında yeterli olarak görülüp hemen her konservatuarda aynı yöntemle*

uygulandığı için tercihim Thm repertuar dersini Bağlama eşliğinde yürütmektir. Sınıf mevcutlarına göre değişiklik gösterebilecek bu konu, kalabalık nüfuslu sınıflarda büyük derslikler tercih edilerek her öğrencinin ayrı ayrı faydalanabileceği nota sehpaları ile gerektiği zaman üzerinde rahat Not alabilecekleri tek kişilik ya da iki kişilik oturma sıraları ile daha rahat bir eğitim sürdürülebilir. Derste kullanılan Thm repertuarı metodu, porteli defter, kalem ve silgi gibi malzemeler. TRT Türk Halk Müziği Repertuarı, Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı ders kitapları, güncel yayın ve makaleler.

U9. Bağlama çalgısını kullanıyorum. Türk halk müziği ses sitemini içerisinde barındırdığı ve yöresel müziklerin icra edilebildiği için bu çalgıyı tercih diyorum. Dersin yürütüldüğü derslikte fiziki şartlar yerindedir. TRT Türk halk müziği Kırık Hava, Uzun Hava ve Oyun Havaları Repertuar Notaları. TRT Türk halk müziği Kırık Hava, Uzun Hava ve Oyun Havaları Repertuarı.

U10. Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarında GTM Bölümü [THM ve TSM Anasanat Dalları birlikte] olarak bireyler bu derse girdikleri için ve 2 yıl bu dersi aldıkları için ben çalgı olarak tabi ki piyanoyu tercih ediyorum. Bu grup karma olduğundan (THM-TSM) ve Ses Bölümü olmadığı için dolayısıyla farklı çalgılara sahip bireyler ses icracısı olarak konservatuvar mezunu olmayacaklarından burada bireylerin ses ve nefes gelişimine katkı sağlayacak temel davranışların öğretimi hedefimdir. Fakat, Türk Halk Müziği Ses Bölümü olsaydı bireyler direkt olarak saz değil de ses sanatçısı olarak mezun olsalardı burada tabi ki THM türüne özgü bir enstrüman kullanılması gerekirdi. (Batı müziğinde ses eğitiminde piyano kabul görmüştür. Türkiye’de de THM ses eğitimi alanında birlik sağlanıp Bağlama Temel Ses Eğitiminde (2 yıl) kullanılmakla birlikte, Ses Bölümleri için ise (4 yıl) yöresel farklılıklar söz konusu olduğundan enstrümanlarda da farklılıklar olmakta, yöreye göre farklı enstrümanlar önem arz etmektedir. Dolayısıyla yöreden yöreye önem arz eden bu enstrümanlar hangi yörenin eseri okunacaksa o enstrüman ile ses egzersizlerin yapılması, okunacak olan yöreye ve repertuvara bu şekilde hazırlanılması en doğru ve sağlıklı olandır diye düşünüyorum. Böylece ancak türe özgü ses icracılığında türe özgü enstrümanlar ile başarıya ulaşılabilir. Türkiye’de yöresel icra ve enstrümanlar konusunda çok zengindir. Bu konuda birliğe varılması ya da yöntem ve tekniklerin belirlenmesi için Kongre, Sempozyum gibi bilimsel toplantıların yapılması gerekir.) Dersin yürütülmesi sürecinde dersliğin fiziki şartlarının yeterli olduğunu düşünmüyorum. Diyafram kasının geliştirilmesi için nefes çalışmalarına katkı sağlayacak A4 kâğıdı, Diyafram kasının güçlendirilmesine ve ses tellerinin fonksiyonuna katkı sağlayacak olan iki parmak genişliğinde plastik boru, Ses

egzersizleri için piyano. Kullandığım kaynaklar Teorik ve Uygulama açısından 2 ye ayrılıyor. Uygulama kaynakları da kendi içerisinde Egzersiz ve Repertuar olarak yine 2'ye ayrılıyor.

Teorik kaynaklar:

1. *Şarkı Söyleme Eğitimi Ayhan Helvacı*
2. *Ses Eğitimi Temel Kavramlar İlkeler Yöntemler Ayşe Meral Töreyn*
3. *Sesin Peşinde Mehmet Ömür*
4. *Sesimiz Eğitimi ve Korunması Gül Sabar*
5. *Ses Teknikleri, Mustafa Kartal*
6. *Ses Eğitimi ve Şarkı Sanatı Olcay Kolçak*
7. *Metodik Şan Eğitimi Esin Özsan*

Uygulama kaynaklar:

a. Egzersiz

1. *Vocal Warm-ups, Kalus Heizmann*
2. *Evoiking Sound The Choral Warm Up James Jordan*

b. Repertuar

1. *Piyano Eşliği ile Şarkılar ve Halk Türküleri "LİED" ler Ferit Hilmi Atrek*
2. *Sivas Düz Halayı Üç Türkülük Süit A. Adnan Saygun*
3. *Şan için Piyano Eşlikli Piyano Türküler Erdal Tuğcular*
4. *Piyano Eşlikli Halk Türküleri Saip Egüz*
5. *Şan İçin Piyano Eşlikli Şarkılar -1 Aria Antiche ve Liedler Editörler: Keriman Davran, Ferda Gürkan Öztürk*
6. *Şan İçin Piyano Eşlikli Albüm 1997 Gülşen Şimşek*

7. *Şan İçin Piyano Eşlikli Albüm Lied, Aria Antiche, Aria ve Napoliten Şarkılar*
Gülşen Şimşek

UI1. *Ses eğitimi derslerinde eşlik olarak piyano ve bağlama enstrümanlarını kullanıyoruz. Eser icrâsında sadece bağlama ile eşlik ederken ses egzersizlerinde piyano ve bağlama kullanıyoruz. Halk müziği eserlerine eşlik esnasında perde hassasiyeti açısından bağlama kullanmayı tercih ediyoruz. Piyanoyu daha çok egzersizlere eşlik ederken kullanmaktayız. Ses eğitiminde kullanılan metodlara bakıldığında kitaplarda yer alan ses egzersizleri piyano eşliği içermektedir. Ses egzersizlerinde piyano kullanımının amacı solisti ritmik, ezgisel ve armonik çeşitliliğe alıştırmak, Uluslararası sanat müziği eserlerini icrâ etmeye hazırlamaktır. Türk müziği icrâsına yönelik uygulamalarda bu yöntemin yanı sıra makamsal ve geleneksel Türk müziğine uygun alıştırmalar yaparak, öğrencinin ses icrasındaki gelişim sürecinin daha doğru etkileneceğinden dolayı makamsal ses alıştırmalarına da yer vermekteyiz. Sonrasında halk müziği eserinin icrasındaki üslup özelliklerini daha kolay yerine getirmesine katkı sağlayacağını düşünmekteyiz. Dersleri sınıfta yürütülmekte. Her sınıfta piyano olduğundan dolayı enstrüman sıkıntısı yaşamamaktayız. Dersliklerimiz arasında ses yalıtımının yapıldığı sınıflar yer almakta, daha çok ses yalıtımı olan sınıfları tercih etmekteyiz.- Enstrümanlar ve ders kitapları dışında herhangi bir araç gereç kullanmamaktayız. Ayşe Meral Töreyn (Ses Eğitimi- (Temel Kavramlar-İlkeler-Yöntemler), TRT THM Repertuarı*

UI2. *Derste bağlama kullanmaktayım. Bağlamanın; Türk halk müziğinde icra edilen türlerin tavrısal özelliklerinin yansıtılması konusunda ana çalgı olması ve perdeli bir çalgı olması dolayısıyla yürütülen derse eşlikte önem teşkil etmektedir. Derslerimi kendi odamda yürütmekteyim. Tüm konservatuvarlarda yaşanan en büyük sorun olan “yalıtım” dışında yeterlidir. Anadolu’da icra edilen müziklerinin tamamını icra becerisine hâkim herhangi bir sanatçı, eğitmen, amatör, vb. kişinin olduğunu düşünmüyorum. Dolayısıyla eğitime destek olması açısından teknolojik unsurları her zaman önemsemişimdir (arşiv, ses kaydı, yöresel kaynak kişilerin dinletilmesi, vb.). Çeşitli kaynak kişi, yöresel tavır özelliklerini benimsetmede yardımcı ses kayıtları.*

Tablo 12. Derslerde kullanılan enstrüman, araç-gereç ve fiziki durum

	Ders Esnasında Kullanılan Enstrüman veya Enstrümanlar	Ders Esnasında Kullanılan Araç Gereç	Ders İşlenişinde Kullanılan Kaynaklar	Fiziki Şartlar (Ses Yalıtımı)	
				Yeterli Buluyorum	Yetersiz Buluyorum
U1	Piyano	Nota sehпасı, ayna, mikrofon ve mikrofon ayağı	THM Kaynak kişilerinin ve ses sanatçılarının ses kayıtları		X
U2	Bağlama	Notalar, ses ve video kayıtları, kitaplar, makaleler, bildiriler, tahta ve tahta kalemi	Notalar, ses ve video kayıtları, kitaplar, makaleler, bildiriler, yazılı ve basılı kaynaklar.		X
U3	Bağlama	Bilgisayar, mahalli kaynaklara ait cd'ler, TRT notaları, nota sehпасı	TRT Ses arşivi, İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü Ses Arşivi, İTÜ TMDK Ercüment Berker Kütüphanesi, Dokümantasyon Ses Arşivi		X
U4	Bağlama	Cd'ler, kasetler, ses kayıtları, belgeler, notalar, görsel ve işitsel materyaller, misafir sanatçılar.	TRT kaynakları, Derleme gezilerinden elde edilen kaynaklar, sosyal medyadaki digital platformlar		X
U5	Bağlama	Dizüstü bilgisayar	TRT Türk Halk Müziği Repertuarı	X	
U6	Piyano	Projeksiyon aleti, örnek görüntüler	Lisansüstü tüm güncel akademik çalışmalar, bilimsel makaleler, kitaplar.		X
U7	Piyano	Bilgisayar, dokümanlar, notalar.	Concone” (orta-düşük-yüksek tonlarda), “Sedie” “Sesimiz ve Korunması” (G. Sabar), “Ses Eğitimi” (M. Yurdakul), Antiche Aria (albüm), muhtelif -düzeye göre- liedler ve arylar. “How to Sing” (L. Lehmann), “Bel Canto Principles.” Stark...		X
U8	Bağlama	THM Repertuarı metodu, porteli defter, kalem ve silgi	TRT THM Repertuarı, Türk Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı ders kitapları, güncel yayın ve makaleler		X
U9	Bağlama	TRT Türk Halk Müziği Kırık Hava, Uzun Hava ve Oyun Havaları Repertuarı Notaları	TRT Türk Halk Müziği Kırık Hava, Uzun Hava ve Oyun Havaları Repertuarı Notaları	X	
U10	Piyano	A4 kâğıdı (Diyafram çalışması için) Plastik Boru (Diyafram kası ve ses telleri gelişimi için)	Teorik kaynaklar: Şarkı Söyleme Eğitimi Ayhan Helvacı Ses Eğitimi Temel Kavramlar İlkeler Yöntemler Ayşe Meral Töreyn Sesin Peşinde Mehmet Ömür Sesimiz Eğitimi ve Korunması Gül Sabar Ses Teknikleri, Mustafa Kartal Ses Eğitimi ve Şarkı Sanatı Olcay Kolçak Metodik Şan Eğitimi Esin Özsan		X

U11	Piyano ve Bağlama	Enstrümanlar ve ders kitapları	Ayşe Meral Töreyin-Ses Eğitimi Temel Kavramlar-ilkeler-yöntemler, TRT THM repertuarı	X	
U12	Bağlama	Arşiv, ses kaydı, yöresel kaynak kişiler.	Çeşitli kaynak kişiler, ses kayıtları.		X

Elde edilen bulgulara göre;

(U1, U6, U7, U10 ve U11)'in ses eğitimi dersini yürüttüğü ve ders esnasında piyanoyu kullandığı, derslerin öğretmenin odasında yapıldığı ve genel anlamda fiziki şartların yeterli olduğu ancak ses yalıtımı açısından eksikliklerin olduğu anlaşılmıştır. Kullanılan eğitim-öğretim materyallerinde; şan eğitimi kitapları, güncel tezler, makaleler ve bildirilerden yararlanıldığı ayrıca bazı uzmanlar tarafından ders esnasında nota sehпасı, ayna, projeksiyon ve mikrofon kullanıldığı görülmüştür.

(U2, U3, U4, U5, U8, U9 ve U12)'nin Thm Repertuarı dersi ve diğer dersleri (Korrepetisyon, Yöre ağızları, Ağız ve Hançere vb.) yürüttüğü bununla birlikte ders esnasında bağlama/saz kullanıldığı ve bağlama/sazın Türk halk müziği için en temel ve en uygun çalgı olarak kabul edildiği tespit edilmiştir.

Ses eğitimi dersi için uzmanların piyanoyu kullanması, öğrencilerin bu ders ile alakalı söyleme becerilerini destekleyip geliştirmekte aynı zamanda uyguladıkları yöntemlerde de benzerliklerin oluşu, istenen ortak hedeflere ulaşma da uygun ve yeterli olduğu söylenebilir. Ancak fiziki şartların uygun olmayışı dersin verimi ve kalitesi açısından olumsuz bir durum olarak düşünülebilir. Thm repertuar dersi için uzmanların bağlama/saz kullandığı, türkü söyleme becerileri için, yörelerde kullanılan farklı akort düzenleri, kullanılan yöresel tavırların uygulanabilirliği açısından bağlama/saz' ın uygun bir enstrüman olduğu söylenebilir.

4.2.5 “Türkiye’deki Konservatuvarlarda T.H.M Ses Eğitimi-Yorumlama-Repertuar ile ilgili dersler sonucunda yapılan etkinlikler nelerdir?” Sorusuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

UI. Konserler genellikle repertuar ve şan hocalarının ortak çalışması ile gerçekleştiriliyor. Sıklıkla Yapılıyor.

U2. Kimi zaman düzenliyoruz. Ancak elbette nadir olabiliyor. Çünkü büyük bir kurumda çalışıyoruz. Öğrenci sayımız, ders saatlerimiz, idari sorumluluklarımız oldukça fazla.

U3. Her dönem mutlaka bir solo ve koro konser düzenliyorum

U4. Tabii. Biz sınıf olarakta bu dinletileri veriyoruz.

U5. Her yıl olmasa da zaman zaman düzenliyoruz.

U6. Hayır düzenlemiyorum.

U7. Çok sıklıkla değil.

U8. Bu konu her yıl farklılık göstermekle birlikte genel olarak ders çıktısı olarak dinleti ve konserler düzenlemekteyim.

U9. Dönem sonu Türk halk müziği konserleri gerçekleştirilmektedir.

U10. Evet (dinleti, konser v.b) etkinlikler düzenliyorum.

U11. Düzenli olarak (dinleti, konser) gibi etkinlikler yapmaktayız. Böylelikle öğrencinin ses icrâsındaki gelişim sürecini takip etmek ve değerlendirmek adına etkili bir çalışma olduğunu düşünmekteyim.

U12. Düzenliyorum.

Tablo 13. Yılsonu Etkinlik Tablosu

	Düzenliyorum	Sıklıkla Düzenliyorum	Ara ara Düzenliyorum	Düzenlemiyorum
U1		X		
U2			X	
U3	X			
U4	X			
U5			X	
U6				X
U7			X	
U8			X	
U9	X			
U10	X			
U11				
U12	X			

Elde edilen bulgulara göre;

U1, U10, U11, U12'nin dinleti ve konserleri dönem sonu ya da yılsonunda düzenli olarak, U2, U4, U5, U7, U8'in nadir olarak, U3 ve U9'un her dönem sonu bu etkinlikleri yaptığı, U6'nın da herhangi bir etkinlikte bulunmadığı görülmüştür.

Uzmanların görüşlerine bakıldığında yılsonu etkinliklerinin sergilenmesinde zaman dilimi olarak farklılıklar olduğu, imkânlar dâhilinde her yarıyıl sonu yapılacak etkinliklerin öğrenciyi müzikalite açısından destekleyip, katkı sağlayacağı söylenebilir. Eğitim öğretim sürecinde öğrenilen ders içeriklerinin performans açısından topluluk karşısında uygulanabilirliği, öğrencinin ses icrasındaki olumlu veya olumsuz yönlerini kendisinin ve uzmanın takip edip, değerlendirebileceği bir ders çıktısı olarak kabul edilebilir.

5 SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma neticesinde elde edilen bulgular neticesinde sonuçlar sıralanmıştır.

5.1 Sonuçlar

Osmanlı Dönemi müzik çalışmalarına bakıldığında Türk Musiki ve Din musikisi adı altında Meşk usulünün yapıldığı, bu yöntemin uzun süre kullanıldığı tespit edilmiştir. Bazı padişahların sanatla iç içe olduğu, sarayın ileri gelenlerinin musiki ile alakalı özel dersler aldığı sonucuna varılmıştır. Enderun Mektebinin ilk konservatuvar olması burada ozanlık geleneğinin sürdürülüp, ses eğitimi derslerinin belli kurum ve mekânlarda verilip Ezan, Kur'an ve ilahilerin makamsal olarak öğretilip okutulmasının önemli olduğu, Türk müziği eğitiminin meşkhane adı verilen sınıflarda ve musiki odalarında devam ettirildiği anlaşılmaktadır. Osmanlı Döneminde kurulmuş olan Darülelhan ilk olarak müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlamış, sonraları Thm notalarının derlenmesi ve yayımlanmasında ilk kurum olarak karşımıza çıktığı sonucuna varılmıştır.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, Darülelhan tarafından yürütülen derleme ve yayımlama çalışmalarının belli bir süre sonra Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından yürütüldüğü görülmüş bununla ilgili Thm nota arşivi oluşturulduğu tespit edilmiştir. Türk Halk Bilgisi Derneğinin kurulmasıyla birlikte halk musikisi etrafında çalışmalar yapılmış, folklor çalışmalarının halka ulaşması için kitap, mecmua vb. yayınların çıkartılması ile halkın kolay bir şekilde basılı yayına erişimi sağlanmıştır. Türk Halk Bilgisi Derneğinin Halk evleri bünyesine girmesinin ardından gençlerin faydalı bir çatı altında toplanıp sanatlar çalışmalarda bulunmaları olumlu bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Radyoların kurulması ile birlikte Thm müziği ezgilerine yer verildiği, Ankara Radyosunda Thm'nin açıklamalı olarak anlatan ilk kişinin Sadi Yaver Ataman'ın olduğu, Muzaffer Sarısözen ile var olan Yurttan Sesler korosunun halk müziğini birleştirici ve bütünleştirici olarak kullandığı, derlenen eserlere titizlikle önem verildiği ve her yörenin kendine ait bir müziği ağzı ve şivesinin olduğu anlaşılmıştır.

Köy enstitüleri müzik eğitiminde radyoları baz alarak, buradan öğrenilen eserleri öğrencilere, öğrencilerden de köylere aktarılmasına ve böylece yurdun dört bir yanının eserlerden haberdar olması sonucuna ulaşılmıştır. TRT'in 1 Mayıs 1964 yılında kurulmasıyla

bünyesinde Thm Yurttan Sesler topluluklarının belirli illerde oluşturulup, Kültür bakanlığının ise 1971 yılında kurulmasıyla birlikte Türk Halk müziği korolarının belirli illerde var olması ve devamında İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın 1986 yılında, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı'nın 1989 yılında, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın 1988 yılında, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarının 2004 yılında, Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nın 2005 yılında Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nın 2012 yıllarında kurularak Türk Halk Müziği Ses Eğitimi eğitim-öğretim faaliyetlerine başladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ele alınan altı konservatuvarın adlarına bakıldığında “*İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı-Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı-Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı- Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı-Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı-Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı*” olduğu anlaşılmaktadır. Bu bilgi ışığında, üç konservatuvar adının Devlet Konservatuvarı, 2 konservatuvar adının Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı ve bir Konservatuvarın Devlet Türk Musikisi konservatuvarı olarak adlandırıldığı, konservatuvar isimlerinde farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır.

Konservatuvarların 8 yarıyıl Öğretim Programları karşılaştırıldığında;

1.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi I dersinin altı konservatuvarda bu isimle veya Ses tekniği ismiyle olduğu, teori ve uygulama ders saat süreleri açısından farklılıklar görüldüğü, THM Repertuarı I dersinin üç konservatuvarda olup üç konservatuvarda olmadığı teori ve uygulama ders saat süreleri açısından farklılıklar olduğu ve Korrepetisyon I dersinin sadece bir konservatuvarda olduğu anlaşılmaktadır.

2.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi II dersinin altı konservatuvarda bu isimle veya Ses tekniği ismiyle olduğu, teori ve uygulama ders saat süreleri açısından farklılıklar görüldüğü, THM Repertuarı II dersinin üç konservatuvarda olup üç konservatuvarda olmadığı teori ve uygulama ders saat süreleri açısından iki konservatuvarda benzerlik olduğu ve Korrepetisyon I dersinin sadece bir konservatuvarda olduğu anlaşılmaktadır.

3.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi III dersinin altı konservatuvar da bu isimle veya Ses tekniği ismiyle olduğu, teori ve uygulama açısından dört konservatuvarın benzerlik, iki konservatuvarın farklılık gösterdiği, THM Repertuarı III

dersinin altı konservatuvarda olduğu, dört konservatuvarda THM Repertuar dersi adıyla, bir konservatuvarda Repertuar HM ve diğer konservatuvarda Üslup ve Repertuar adıyla geçtiği, teori-uygulama açısından üç konservatuvarda benzerlikler, diğer konservatuvarlarda farklılıklar gösterdiği, bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Korrepetisyon III, Ağız ve Hançere Teknikleri I, Koro I derslerinin olduğu, diğer bir konservatuvarda ise Toplu Uygulama I dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

4.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında Ses Eğitimi IV dersinin altı konservatuar da bu isimle veya Ses tekniği ismiyle olduğu, teori ve uygulama açısından dört konservatuarın benzerlik, iki konservatuarın farklılık gösterdiği, THM Repertuarı IV dersinin altı konservatuvarda olduğu, dört konservatuvarda THM Repertuar dersi adıyla, bir konservatuvarda Repertuar HM ve diğer konservatuvarda Üslup ve Repertuar adıyla geçtiği, teori-uygulama açısından üç konservatuvarda benzerlikler, diğer konservatuvarlarda farklılıklar gösterdiği anlaşılmaktadır. Bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Korrepetisyon IV, Ağız ve Hançere Teknikleri II, Koro II derslerinin olduğu, diğer bir konservatuvarda ise Toplu Uygulama II dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

5.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi V dersinin iki konservatuar da olduğu, teori ve uygulama ders saat süreleri açısından farklılıklar gösterdiği, THM Repertuarı V dersinin beş konservatuvarda bu isimle veya benzer bir isimle olduğu, bir konservatuvarda Repertuar dersinin seçmeli olarak yer aldığı ve dört konservatuvarda teori-uygulama ders saat süreleri açısından benzerlik, diğer iki konservatuvarda farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Yöre Ağızları I, Koro III, Resital I, Zeybek Repertuarı, Karadeniz Repertuarı, Deyiş Repertuarı derslerinin, bir konservatuvarda Türk Halk Müziği Toplu İcra I dersinin, diğer bir konservatuvarda ise Toplu Uygulama III dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

6.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi VI dersinin iki konservatuar da olduğu, teori ve uygulama ders saat süreleri açısından farklılıklar gösterdiği, THM Repertuarı VI dersinin beş konservatuvarda bu isimle veya benzer bir isimle olduğu, bir konservatuvarda Repertuar dersinin seçmeli olarak yer aldığı, beş konservatuvarda teori-uygulama ders saat süreleri açısından benzerlik, bir konservatuvarda farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Yöre Ağızları II, Koro IV, Resital II, Hoyrat Repertuarı, Semah Repertuarı, Gurbet Havası Repertuarı

derslerinin, bir konservatuvarda Türk Halk Müziği Toplu İcra II dersinin, diğer bir konservatuvarda ise Toplu Uygulama IV dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

7.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi 7 dersinin bir konservatuvar da olduğu, THM Repertuarı VI dersinin beş konservatuvarda bu isimle veya benzer bir isimle olduğu, bir konservatuvarda Repertuar dersinin seçmeli olarak yer aldığı, iki konservatuvarda teori-uygulama ders saat süreleri açısından benzerlik, dört konservatuvar da farklılık gösterdiği, Koro dersinin iki konservatuvarda olduğu teori-uygulama ders saat süreleri ile ilgili benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Yöre Ağızları III, Resital III, Barak Ağzı Repertuarı, Âşık Repertuarı, Harput Ağzı Repertuarı derslerinin, bir konservatuvarda Türk Halk Müziği Toplu İcra III dersinin, bir konservatuvarda İcra ve Sahneleme Teknikleri HM dersinin ve diğer bir konservatuvarda ise Toplu Uygulama V dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

8.Yarıyıl derslerine karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Ses Eğitimi 8 dersinin bir konservatuvar da olduğu, THM Repertuarı VII dersinin beş konservatuvarda bu isimle veya benzer bir isimle olduğu, bir konservatuvarda Repertuar dersinin seçmeli olarak yer aldığı, iki konservatuvarda teori-uygulama ders saat süreleri açısından benzerlik, dört konservatuvar da farklılık gösterdiği, Bir konservatuvarda, diğer konservatuvarlardan farklı olarak Yöre Ağızları IV, Resital IV, Divan Repertuarı, Azeri Ağzı Repertuarı, Gazel Repertuarı (Thm), Bozlak Ağzı Repertuarı derslerinin, bir konservatuvarda Türk Halk Müziği Toplu İcra IV ve Koro IV derslerinin, bir konservatuvarda Toplu Uygulama VI ve diğer bir konservatuvarda ise Türk Halk Müziğinde Açış Seslendirme Teknikleri dersinin olduğu anlaşılmaktadır.

Uzmanların yürüttükleri dersler ile ilgili verdikleri bilgiler değerlendirildiğinde, dört uzmanın ses eğitimi dersini, bir uzmanın; THM Repertuar, Korrepetisyon, Yardımcı Repertuar ve Semah Repertuarı derslerini, bir uzmanın; THM Repertuar, Korrepetisyon ve Yöre Ağızları derslerini, bir uzmanın; THM Repertuar, Yöre Ağızları, Ağız ve Hançere Teknikleri, Divan Repertuarı, Semah Repertuarı, Barak Repertuarı ve Deyiş Repertuarı derslerini, 4 uzmanın sadece THM Repertuar dersini, bir uzmanın Ses Eğitimi ve THM Repertuar derslerini yürütmekte olduğu ve uzmanların tümünün ders tanımlarının, kullandıkları yöntemle uyum içerisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Uzmanların haftalık ders saatleri ve yarıyıl süreleriyle ilgili belirttikleri görüşlere bakıldığında, Ses Eğitimi dersini; 6 uzmanın haftalık ders saat olarak ortalama 2 saat ve 6-8 yarıyıl, THM Repertuvar dersini; 7 uzmanın, haftalık ders saati olarak ortalama 4 saat ve 6-8 yarıyıl devam ettirdiği, 1 uzmanın THM Repertuvar dersi ile birlikte Semah Repertuvarı dersini haftalık 3 saat ve 1 yarıyıl, Yardımcı Repertuvar dersini haftalık 2 saat ve 4 yarıyıl olarak yürüttüğü, 2 uzmanın Korrepetisyon dersini öğrenci başına haftalık 30 dakika ve 8 yarıyıl olarak, 1 uzmanın Ağız ve Hançere dersini haftalık 4 saat, 4 yarıyıl ve aynı zamanda da Yöre Ağızları dersini diğer bir uzman gibi haftalık 4 saat ve 4 yarıyıl yürütmekte olduğu tespit edilmiştir.

Uzmanların derslerin yöntem ve kazanımlarına verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, Ses Eğitimi dersi için ses kavramı, ses organları, doğru ve etkili nefes kullanımı, diyafram kavramı, şarkı söyleme ve müzikalite gibi ses eğitimi genel amaçları çerçevesinde birliktelik sağlandığı, THM Repertuvar dersi için, makam ve usul kavramlarına yer verilerek, eser seçimlerinde öğrenciye yönelik basitten karmaşığa doğru ilerlenildiği, eserlerin varsa önce hikayelerinden bahsedilerek, kaynak kişi ile örneklendirilmesi ve devamında eserin bölüm bölüm bona-solfej ile birlikte bütün olarak öğretmen destekli toplu seslendirilmesinin uygun olduğu, genel olarak gösterip yaptırma yönteminin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Korrepetisyon dersi için, THM Repertuvar dersindeki eserlerin şan eğitimi ile desteklenerek uygulandığı, Yöre Ağızları dersi için her yöreden seçilmiş eserlerin kaynak kişiler tarafından örneklendirilerek, o yöreye uygun icrasının sağlanmasının gerektiği sonucuna varılmıştır.

Uzmanların dersler ile ilgili fiziki şartları, kullandıkları çalgılar, araç, gereç ve kaynaklara verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, derslerin öğretmenin odasında yapıldığı, herhangi bir ses yalıtımının olmayışının derslerin işlenişinde zorluk yarattığı, derslerin performansa dayalı oluşu profesyonel ses sistemlerine, kayıt cihazlarına ihtiyaç doğurduğu bu açıdan eksiklerin olduğu sonucuna varılmaktadır. Ses eğitimi derslerinde eşlik enstrümanı olarak piyanodan, THM repertuvar ve ilgili derslerde bağlama/sazdan faydalandığı tespit edilmiştir. Eğitim-öğretim materyallerine bakıldığında, kitaplar, akademik çalışmalar, güncel tez ve makaleler, TRT Repertuvarı dışında, nota sehпасı ve aynanın kullanıldığı görülmektedir.

Uzmanların dersler sonucunda yapılan etkinliklerle alakalı görüşleri değerlendirildiğinde, 6 uzmanın düzenli, 5 uzmanın nadir olarak dönem sonu veya yıl sonu etkinliklerinde bulunduğu, 1 uzmanın hiçbir etkinlikte bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Genel olarak Öğretim programlarına bakıldığında THM Ses eğitimi konservatuvarlarının belli bir amaç çerçevesinde kurulmuş olması ancak her kurumun öğretim programının yarıyıl ve teori-uygulama açısından farklı oluşu, bazı konservatuvarlarda derslerin bir bütün olarak, ancak bazılarında detaylı olarak ele alındığı anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği ses ile ilgili eğitim veren konservatuvarlarda, Ses Eğitimi, Repertuvar, Yorumlama gibi dersleri müzik ile paralel ancak bölüm ile farklı türde fakülte veya bölüm mezunu uzmanların yürüttüğü görülmektedir. Uzmanların ders tanımlarına verdikleri cevaplar ile, konservatuvarların öğrenci bilgi sistemlerinde var olan ders içerikleri ve ders tanımları benzer gibi gözükse de, farklı tanımlar olduğu tespit edilmiştir. Bazı konservatuvarlarda uzmanların birden fazla ders yürütmekte olduğu, diğer konservatuvarlarda böyle bir durum olmadığı, Ses Eğitimi, Repertuvar, Yorumlama gibi dersler için uygulanan yöntem ve kazanımların benzer olduğu ancak genel itibarıyla araç gereç ve konusunda eksikliklerin olduğu ve giderilmesi gerektiği, konservatuvarların buldukları konum itibarıyla imkân konusunda avantaj veya dezavantajlara sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2 Öneriler

Araştırmanın sonucunda elde edilen veriler değerlendirildiğinde, THM Ses Eğitimi ile ilgili şu öneriler getirilmektedir;

Öğretim programlarında yarıyıl olarak farklılık gösteren derslerin her konservatuvar için aynı şekilde planlanıp düzenlenmesi öğrencilerin eşit düzeyde eğitim öğretimde yer almasına katkıda bulunabilir.

Konservatuvar öğretim programlarının dersler bazında teori-uygulama ders saat sürelerinin ortak bir payda da ayarlanmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

Lisans öğretim programlarının hazırlanmasında bölgesel farklılık ve çeşitliliklerin göz önünde bulundurulması, programların dersleri yürüten uzmanların fikirleri dâhilinde hazırlanması bölümün üretkenliği açısından fayda sağlayabilir.

Konservatuvarlarda eğitim öğretim basamağında aynı yöntem ve tekniklerin farklı materyallerle desteklenip, öğrencinin dikkati çekilerek, daha somut öğelerle kavramların kolaylaştırılması bilgilerin kalıcılığı açısından katkı sağlayabilir.

Derslerin performansa ve uygulamaya dayalı oluşu, icra ve müzikalite açısından birçok teknolojik araç ve gerecin temini, uygun sınıf ortamlarının oluşturulması, gerekli enstrüman ve bakımların uzman görüşleriyle desteklenmesi önerilebilir.

THM Ses Eğitimi ile ilgili derslerin öğretiminin yanı sıra eşlik enstrümanı olarak THM çalgı derslerinin seçmeli olarak değil, zorunlu olarak yer alması öğrencinin iki alanda uzmanlaşmasına katkı sağlayabilir.

THM Repertuvar ile ilgili derslerde kullanılan TRT repertuarı eserleri dışında, repertuvara girmemiş uygun eserlerinde notaya alınarak ders içeriğine dâhil edilmesi bölüme ve öğrenci gelişimine büyük oranda katkı sağlayabilir.

THM Ses Eğitimi alanında öğrencilerin lisans düzeylerinden itibaren gözlemlenmesi, doğru yönlendirmelerle lisansüstü eğitimin faydalarının belirtilmesi, öğretim elemanı kademelerinde yer almaları için desteklenmeleri, bölümlerin gelişmesi açısından katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Acar, N. (2014). *Türkiye’de Ses Eğitiminin (Şan) Gelişimi ve Uzman Görüşleri ile Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Ak, A.Ş. (2002). *Türk Müsîkîsi Tarihi*, Ankara: Akçağ Yayınları.

Alpyıldız, E. (2018). *Yurttan Sesler* (1. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

Altınay, F. R. (2000). *Cumhuriyet Döneminde Türk Halk Müziği Alanında Yapılan Bilimsel Çalışmalar*, Ege Üniversitesi.

Avras, İ. S. (2018). Türkiye’nin Radyo ile Tanışması ve Türk Telsiz Telefon Anonim Şirketi, *International Journal of Cultural and Social Studies* (IntJCSS), 4(2), 406-428.

Ayan, D. (2011) *Bela Bartok’un Türk Halk Müziği Derlemeleri Üzerine Çalışmalar* (1.Basım) İstanbul: Bayrak matbaası.

Behar, C. (2019), “*Aşk Olmayınca Meşk Olmaz*” *Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E. Akgün, Ö. E. Karadeniz, Ş. Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.

Büyükyıldız, H. Z. (2015), *Türk Halk Müziği-Ulusal Türk Müziği* (1. Baskı). İstanbul: Lord Maatbacılık.

Çankaya, Ö. (2015). *Bir Kitle İletişim Kurumunun Tarihi TRT 1927-2000*, Ankara: İmge Kitabevi

Dağdeviren, M. (2019). Cumhuriyetten Günümüze Halk Müziğinin Derlenmesi, İcrası ve Eğitimi Konusunda Yer Alan Kurum ve Kuruluşlar, *Sosyal bilimler dergisi/ The Journal Of Social Science* (2019) Sayı: 33, S.441-455.

Elçi, A. Ç. (1997). *Muzaffer Sarısözen: hayatı, eserleri ve çalışmaları* (1.Baskı). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Elçi, A. Ç. (2001). *Atatürk Dönemi Belli Başlı Halk Müziği Araştırmacıları, Sanatçıları ve Kaynak Kişiler*. Uluslararası Atatürk ve Güzel Sanatlar Sempozyumu Bildirileri. Ankara: Cumhuriyet Kültür ve Tanıtım Vakfı Yayınları, 33-44.

Eroğlu, E. (2011). *Halk Bilimi Yüksek Lisans Ders Notları*. Sakarya.

Ersoy, İ. (1993). *Cumhuriyetten Günümüze Kadar Türk Halk Müziğindeki Değişim*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi.

Feyzi, A. (2015). Darü’l Elhan’a ait Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinde Erzurum Türküleri, *Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı 54, 829-856.

Güney, E. (2010). *Türk Halk Müziğinde Koro Uygulamalarının İncelenmesi (TRT ile Kültür ve Turizm Bakanlığı Örneği)* Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.

Gültekin, İ. (2019). *Türk Müziği Eğitimi Veren Konservatuvarlardaki Ses Eğitimi derslerinin öğretim programları ve uygulamaları açısından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.

Güray, C. (2017). *Bin Yılın Mirası: Makamı Var Eden Döngü-Edvar Geleneği* (2. Baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.

Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*, İzmir: Kombassan A.Ş.

İtil, F. M. (2011). *Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında Okutulan TSM Ses Eğitimi dersine yönelik bir öğretim modeli önerisi*, Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi.

İTÜ (İstanbul Teknik Üniversitesi). İtü Çalışma Grupları- Türk Müziğinde Ses Eğitimi. <https://calismagruplari.itu.edu.tr/t%C3%BCrk-musikisi-devlet-konservatuvar%C4%B1/t%C3%BCrk-m%C3%BCzi%C4%9Finde-ses-e%C4%9Fitimi>, Erişim Tarihi: 02.02.2020.

Kaçar, G. Y. (2018). *Kuruluşunun Yüzyüncü Yılında Darü'l Elhan'a Armağan*, (1. Baskı). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınevi

Karabulut, A. T. (2013). Türk Halk Bilgisi Derneği Tarafından Yayımlanan Halk Bilgisi Haberleri Dersi Hakkında Kısa Bir Değerlendirme, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (Taed)* 50, Erzurum, 143-145.

Karakuş, G. (2016). *Geleneksel Türk Sanat Müziğinin Türk Halk Müziğiyle Karşılaştırarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (11. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.

Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*, (2. Baskı), Ankara: Nobel akademik yayıncılık eğitim danışmanlık.

Komasyon. (1992). *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi* (10.Cilt). İstanbul: İnterpress Basın ve Yayıncılık.

Ögel, B. (1987) *"Türk Kültür Tarihine Giriş" VIII Türkler' de Devlet ve Ordu Mehteri*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları

Özbek, M. (2007). *Türk Halk Musikisinin Dünyü, Bugünü ve Yarını*. 38.İCANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, 10-15 Eylül 2007, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Bilkent Otel Konferans Merkezi-TOBB Üniversitesi, Ankara.

Özdemir, M. A. (1998). *Türk Halk Müziği Sistematiği ve Eğitim Müziği Besteciliğinde Kullanılabilirliği*, (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi.

Özşahin, R. (2010) *İstanbul Belediye Konservatuvarı' nın Türk Halk Müziği Çalışmaları*, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi.

Öztuna, Y. (2006). *Türk Musikisi Akademik Klasik Türk Sanat Musikisi'nin Ansiklopedik Sözlüğü* (1. Baskı). Ankara: Orient Yayınları.

Saygun, A. A. (1940). *Halkevlerinde Musiki* (1. Baskı). Ankara: Recep Ulusoglu Basımevi.

Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi*, Cilt: 2, Ankara.

Say, A. (2002). *Müziğin Kitabı*. (1. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Şanlı, Y. (2007). *Türk Müziği Dizileri ve Solfeji-1*. Ankara: Marj Ajans.

Tanrıkorur, C. (2003). *Osmanlı Dönemi Türk Müsikîsi* (3. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI. [Ankara Devlet Türk Halk Müziği Korusu](https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2199/tarihce.html)

Tarihçesi. <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2199/tarihce.html>, Erişim Tarihi: 27.04.2020

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI. [İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korusu \(ktb.gov.tr\)](https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2208/tarihce.html)

Tarihçesi. <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2208/tarihce.html>, Erişim Tarihi: 27.04.2020

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI. [Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korusu \(ktb.gov.tr\)](https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2220/tarihce.html)

Tarihçesi. <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2220/tarihce.html>, Erişim Tarihi: 27.04.2020

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI. [Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Korusu \(ktb.gov.tr\)](https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2229/tarihce.html)

Tarihçesi. <https://guzelsanatlar.ktb.gov.tr/TR-2229/tarihce.html>, Erişim Tarihi: 27.04.2020

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-43034/tarihce.html> Erişim Tarihi :21.04.2020

Uçan, A. (2000). *Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Müzik Kültürü*, İstanbul: Müzik Ansiklopedisi yayınları

Uçan, A. (2016). *Türk Müzik Kültürü* (3. Baskı). Ankara: Evrensel Müzik ve Yayınevi.

Uçan, A. (2016). *Atatürk ve Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi*, Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum* (3. Baskı). Ankara: Arkadaş yayınevi.

Yener, F. (1983). *Müzik Kılavuzu* (4. Baskı). İstanbul: Bilgi Yayınevi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, M. (2019). *Lisans düzeyince yürütülen Türk Sanat Müziği Ses eğitimi dersi öğretim programlarının incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi

Yiğit, V. B. (2014). *Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programının Uygulamasında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleri ile İncelenmesi*, (Doktora Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Yükselsin, İ. Y. (2015). Bir 'Kültürel Aracı' Olarak Muzafer Sarısözen ve Erken Cumhuriyet Döneminde 'Türk Halk Müziği'nin Yeniden İnşasındaki Rolü, *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, Sayı: 14, 77-90.

EKLER

Ek-1:İstanbul Teknik Üniversitesi/Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı

24.06.2020

Ses Eğitimi/ Ses Eğitimi Prog. THM Ders Planı

İTÜ İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

English

Ses Eğitimi/ Ses Eğitimi Prog. THM Ders Planı
2010-2011 / Güz Dönemi Sonrası

1. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 111	THM Repertuvan I	4	2	4	0	TM	Z	1
SES 113	Ses Eğitimi I	1	1	0	0	TM	Z	1
MTR 131	Makam Teorisi I	3	2	2	0	TB	Z	1
MTR 133	Müzik Teorisi I	3	2	2	0	TB	Z	1
SES 105	Korrepetisyon I	0.5	0	1	0	TM	Z	1
CAB 177	Piyano I	1	0	2	0	TM	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	ITB	Z	1
TUR 101	Türk Dili I	2	2	0	0	ITB	Z	1
BİL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	ITB	Z	1
	Çalgı I (MT)	1				MT	S	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 132	Makam Teorisi II	3	2	2	0	TB	Z	2
MTR 134	Müzik Teorisi II	3	2	2	0	TB	Z	2
SES 112	THM Repertuvan II	4	2	0	4	TM	Z	2
SES 114	Ses Eğitimi II	1	1	0	0	TM	Z	2
SES 106	Korrepetisyon II	0.5	0	1	0	TM	Z	2
SES 122	Diksiyon	1.5	1	1	0	MT	Z	2
CAB 178	Piyano II	1	0	2	0	TM	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	ITB	Z	2
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	ITB	Z	2
	Çalgı II (MT)	1				MT	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 233	Müzik Teorisi III	3	2	2	0	TB	Z	3
MTR 231	Makam Teorisi III	3	2	2	0	TB	Z	3
SES 211	THM Repertuvan III	4	2	4	0	TM	Z	3
SES 203	Ağız ve Hançere Teknikleri I	3	2	2	0	TM	Z	3
SES 213	Ses Eğitimi III	1	1	0	0	TM	Z	3
SES 209	Korrepetisyon III	0.5	0	1	0	TM	Z	3
CAB 277	Piyano III	1	0	2	0	TM	Z	3
SES 221	Koro I (Kredisiz)	0	0	4	0	MT	Z	3
ING 205	English III	3	3	0	0	ITB	Z	3
	Çalgı III (MT)	1				MT	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 234	Müzik Teorisi IV	3	2	2	0	TB	Z	4
MTR 232	Makam Teorisi IV	3	2	2	0	TB	Z	4
SES 212	THM Repertuvan IV	4	2	4	0	TM	Z	4
SES 214	Ses Eğitimi IV	1	1	0	0	TM	Z	4
SES 204	Ağız ve Hançere Teknikleri II	3	2	2	0	TM	Z	4
CAB 278	Piyano IV	1	0	2	0	TM	Z	4
SES 222	Koro II (Kredisiz)	0	0	4	0	MT	Z	4
ING 206	English IV	3	3	0	0	ITB	Z	4
SES 210	Korrepetisyon IV	0.5	0	1	0	TM	Z	4
	Çalgı IV (MT)	1				MT	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 311	THM Repertuarı V	4	2	4	0	TM	Z	5
SES 307	Yöre Ağızları I	2	0	4	0	MT	Z	5
MTR 431	Dikte Deşifre I	1	0	2	0	MT	Z	5
MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	MT	Z	5
MTR 317	Müzik Metin Çözümlenmeleri I	2	2	0	0	MT	Z	5
SES 305	Resital I	0.5	0	1	0	TM	Z	5
SES 321	Koro III (Kredisiz)	0	0	4	0	MT	Z	5
	5.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1				MT	S	5
	5.yy. Seçime Bağlı Ders II(MT)	2				MT	S	5
	5.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3				ITB	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 312	THM Repertuarı VI	4	2	4	0	TM	Z	6
SES 308	Yöre Ağızları II	2	0	4	0	MT	Z	6
MTR 432	Dikte Deşifre II	1	0	2	0	MT	Z	6
MUZ 122	Müzik Tarihi II	2	2	0	0	MT	Z	6
MTR 318	Müzikte Metin Çözümlenmeleri II	2	2	0	0	MT	Z	6
SES 306	Resital II	0.5	0	1	0	TM	Z	6
SES 322	Koro IV(Kredisiz)	0	0	4	0	TM	Z	6
	6.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1				MT	S	6
	6.yy. Seçime Bağlı Ders II(MT)	2				MT	S	6
	6.yy Seçime Bağlı Ders(ITB)	3				ITB	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 411	THM Repertuarı VII	4	2	4	0	TM	Z	7
SES 407	Yöre Ağızları III	2	0	4	0	MT	Z	7
SES 423	Yrd. Repertuar I (TSM)	1	0	2	0	MT	Z	7
ATA 103	Atatürk İlike ve İnk.Tarihi	4	4	0	0	ITB	Z	7
SES 427	Sahne Bilgisi ve Jest Mimik	1.5	1	1	0	MT	Z	7
SES 405	Resital III	0.5	0	1	0	TM	Z	7
SES 421	Koro V (Kredisiz)	0	0	4	0	MT	Z	7
	7.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1				MT	S	7
	7.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3				ITB	S	7
	7.yy. Seçime Bağlı Ders II(MT)	2				MT	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 412	THM Repertuarı VIII	4	2	4	0	MT	Z	8
SES 408	Yöre Ağızları IV	2	0	4	0	MT	Z	8
SES 424	Yrd. Repertuar II (TSM)	1	0	2	0	MT	Z	8
MUZ 446	Dünya Vokal Kültürleri	2	2	0	0	MT	Z	8
SES 406	Resital IV	0.5	0	1	0	MT	Z	8
SES 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	MT	Z	8
	8.yy. Seçime Bağlı Ders I (MT)	1				MT	S	8
	8.yy. Seçime Bağlı Ders (ITB)	3				ITB	S	8
	8.yy. Seçime Bağlı Ders II(MT)	2				MT	S	8

TOPLAM KREDİ : 153.5

Ek-2: Afyon Kocatepe Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı

24.08.2020

<https://oba.aku.edu.tr/oba/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=326&urSunit=3208#>

Devlet Konservatuvarı / Türk Halk Müziği Ses Eğitimi - Dersler						Yıl	2024
1.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
i 131	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE TEORİSİ I	2+1+0	Zorunlu	6			
i 133	TEMEL MÜZİK SOLFEJİ VE TEORİSİ I	2+0+0	Zorunlu	4			
i 137	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI I	1+1+0	Zorunlu	3			
i 139	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	2+0+0	Zorunlu	2			
i 141	TÜRK DİLİ I	2+0+0	Zorunlu	2			
i 155	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ) I	1+1+0	Zorunlu	4			
[G] SG101	SEÇMELİ DERS GRUBU : 1. SINIF GÜZ DÖNEMİ	3+0+0	Seçmeli	3		1	
[G] SG102	SEÇMELİ DERS GRUBU : 1. SINIF GÜZ DÖNEMİ	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SG104	SEÇMELİ DERS GRUBU : 1. SINIF GÜZ DÖNEMİ	1+1+0	Seçmeli	4		1	
Toplam AKTS				30			
☑ Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler						
2.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
i 130	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE TEORİSİ II	2+1+0	Zorunlu	6			
i 132	TEMEL MÜZİK SOLFEJİ VE TEORİSİ II	2+0+0	Zorunlu	4			
i 136	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI II	1+1+0	Zorunlu	3			
i 138	BİLGİSAYAR VE MÜZİK	2+0+0	Zorunlu	2			
i 140	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	2+0+0	Zorunlu	2			
i 142	TÜRK DİLİ II	2+0+0	Zorunlu	2			
i 168	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ)II	1+1+0	Zorunlu	4			
[G] SG103	SEÇMELİ DERS GRUBU : 1. SINIF BAHAR DÖNEMİ	3+0+0	Seçmeli	3		1	
[G] SG105	SEÇMELİ DERS GRUBU : 1. SINIF BAHAR DÖNEMİ	1+1+0	Seçmeli	4		1	
Toplam AKTS				30			
☑ Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler						
3.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
i ALN901	ALAN DIŞI SEÇMELİ DERS II	2+0+0	Zorunlu	2			
i 221	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE TEORİSİ III	3+1+0	Zorunlu	6			
i 223	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ) III	1+1+0	Zorunlu	6			
i 227	THM REPERTUARI III	1+1+0	Zorunlu	6			
i 229	THM BİLGİLERİ I	3+1+0	Zorunlu	4			
[G] SG106	SEÇMELİ DERS GRUBU : 2. SINIF GÜZ DÖNEMİ	3+1+0	Seçmeli	6		1	
Toplam AKTS				30			
☑ Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler						
4.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
i ALN902	ALAN DIŞI SEÇMELİ DERS III	2+0+0	Zorunlu	2			

<https://oba.aku.edu.tr/oba/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=326&urSunit=3208#>

1/3

☐	228	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE TEORİSİ IV	4+2+0 Zorunlu	6		
☐	230	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ)IV	1+1+0 Zorunlu	6		
☐	234	THM REPERTUVARI IV	1+1+0 Zorunlu	6		
☐	236	THM BİLGİLERİ II	3+1+0 Zorunlu	4		
[G]	SG107	SEÇMELİ DERS GRUBU : 2. SINIF BAHAR DÖNEMİ	3+1+0 Seçmeli	6		1
				Toplam AKTS	30	

Seçmeli Dersleri Göster Seçmeli Dersler

5.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☐	327	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ)IV	1+1+0 Zorunlu	2		
☐	329	THM BİLGİLERİ III	3+1+0 Zorunlu	4		
☐	331	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARİ V	3+1+0 Zorunlu	6		
☐	333	THM DERLEME VE NOTALAMA TEKNİKLERİ I	2+0+0 Zorunlu	2		
☐	335	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ I (SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	6		
☐	337	PIYANO I (SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	6		
[G]	SG108	SEÇMELİ DERS GRUBU : 3. SINIF GÜZ DÖNEMİ	3+1+0 Seçmeli	4		1
				Toplam AKTS	30	

Seçmeli Dersleri Göster Seçmeli Dersler

6.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☐	326	SES EĞİTİMİ (SES TEKNİĞİ)VI	1+1+0 Zorunlu	2		
☐	328	THM BİLGİLERİ IV	3+1+0 Zorunlu	4		
☐	330	THM DERLEME VE NOTALAMA TEKNİKLERİ II	2+0+0 Zorunlu	2		
☐	332	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI IV	3+1+0 Zorunlu	5		
☐	334	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ II (SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	2		
☐	336	PIYANO II (SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	5		
☐	338	TÜRK HALK OYUNLARI II(SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	6		
[G]	SG109	SEÇMELİ DERS GRUBU : 3. SINIF BAHAR DÖNEMİ	3+1+0 Seçmeli	4		1
				Toplam AKTS	30	

Seçmeli Dersleri Göster Seçmeli Dersler

7.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☐	431	THM REPERTUVARI VII	3+1+0 Zorunlu	5		
☐	433	THM DERLEME VE NOTALAMA TEKNİKLERİ III	2+0+0 Zorunlu	2		
☐	435	ARMONİ I	3+1+0 Zorunlu	4		
[G]	SG110	SEÇMELİ DERS GRUBU : 4. SINIF GÜZ DÖNEMİ	3+1+0 Seçmeli	2		1
[G]	SG301	SEÇMELİ DERS GRUBU : 4. SINIF GÜZ DÖNEMİ	2+0+0 Seçmeli	15		3
				Toplam AKTS	28	

Seçmeli Dersleri Göster Seçmeli Dersler

8.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
[I] 430	THM REPERTUVARI VIII	4+2+0 Zorunlu	5		
[I] 432	THM DERLEME VE NOTALAMA TEKNİKLERİ IV	2+0+0 Zorunlu	2		
[I] 434	ARMONİ II	3+1+0 Zorunlu	4		
[I] 436	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ IV(SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	4		
[I] 438	PIYANO IV(SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	5		
[I] 440	TÜRK HALK MÜZİĞİNDE AÇIŞ SESLENDİRME TEKNİKLERİ II(SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	3		
[I] 446	MÜZİK PEDAGOJİSİ III(SEÇMELİ)	2+0+0 Seçmeli	5		
[G] SG111	SEÇMELİ DERS GRUBU : 4. SINIF BAHAR DÖNEMİ	3+1+0 Seçmeli	2	1	
[G] SG302	SEÇMELİ DERS GRUBU : 4. SINIF BAHAR DÖNEMİ	2+0+0 Seçmeli	15	3	
			Toplam AKTS	45	
☐	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler			
☐	Seçmeli Dersleri Göster	SEÇMELİ DERSLER HAVUZU			

<https://tbs.aku.edu.tr/tbs/bologna/propCourses.aspx?lang=tr&curSunt=3208#>

Ek-3: Ege Üniversitesi/Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı/Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim Programı

24.06.2020

EGE ÜNİVERSİTESİ Bilgi Paketi / Ders Kataloğu

- performans açısından gerekli deneyimi sağlayabilme
- Müziksel işitme, okuma ve yazma becerileri
  - Sesini nitelikli bir biçimde ve estetik değerlerle ilişkili olarak kullanabilme
  - Çalgısını nitelikli bir biçimde ve estetik değerlerle ilişkili olarak kullanabilme
  - Genel Türk Sanat müziği ve geleneksel Türk halk müziği türlerini kavramsal bakımdan tanımlayabilme, sınıflandırabilme ve çözümlenebilir becerileri
  - Müzik üzerine düşünme becerisi, müziksel duyarlılık geliştirme
  - Hem çalgı hem vokal performansı ile solist ve korist olarak etkinliklere katılabilme ve sahne performansı becerileri
  - Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapabilme

Program Çıktıları - Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikler Çerçevesi İlişkilendirme

TYTÇ	Program Çıktıları								
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BİLGİ	1								
BE CERİ	2								
YETKİNLİKLER (Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği)	1								
	2								
	3								
YETKİNLİKLER (Öğrenme Yetkinliği)	1								
	2								
	3								
YETKİNLİKLER (İletişim ve Sosyal Yetkinlik)	1								
	2								
	3								
	4								
	5								
YETKİNLİKLER (Alanla Özgü Yetkinlik)	1								
	2								

Müfredat

D : Ders U: Uygulama L: Laboratuvar

1. Dönem

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ATA101	Türkçe	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
SEH101	Türkçe	ÇALGI EĞİTİMİ I	Zorunlu	2	2	0	3	
SEO105	Türkçe	PIYANO I	Zorunlu	1	1	0	2	
THMSEÇMELI.YY		SEÇMELİ DERS GRUBU IYY	Seçmeli	-	-	-	3	
SEH105	Türkçe	SES TEKNİĞİ I	Zorunlu	1	1	0	2	
SEO113	Türkçe	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	6	
TUR101	Türkçe	TÜRK DİLİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
SEO111		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	6	
YDI101	İngilizce	YABANCI DİL I	Zorunlu	4	0	0	4	
							Toplam	16 8 0 30

2. Dönem

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ATA102	Türkçe	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2	
SEH102	Türkçe	ÇALGI EĞİTİMİ II	Zorunlu	2	2	0	4	
SEO106	Türkçe	PIYANO II	Zorunlu	1	1	0	2	
THMSEÇMELI2.YY		SEÇMELİ DERS GRUBU ZYY	Seçmeli	-	-	-	2	
SEH106	Türkçe	SES TEKNİĞİ II	Zorunlu	1	1	0	2	
SEO114	Türkçe	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6	
TUR102	Türkçe	TÜRK DİLİ II	Zorunlu	2	0	0	2	
SEO112		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6	
YDI102	İngilizce	YABANCI DİL II	Zorunlu	4	0	0	4	
							Toplam	16 8 0 30

<https://ebys.ege.edu.tr/ogrenci/ebp/organizasyon.aspx?kultur=tr-TR&Mod=1&ustbin=17&bin=8&altbin=-1&program=2797&organizasyonId=...> 3/6

3. Dönem			
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü D U L AKTS
SEH203	Türkçe	ÇALGI EĞİTİMİ III	Zorunlu 2 2 0 4
SEO207	Türkçe	PİYANO III	Zorunlu 1 1 0 2
THMSEÇMELİ3.YY		SEÇMELİ DERS GRUBU 3YY	Seçmeli - - - 2
SEH201	Türkçe	SES TEKNİĞİ III	Zorunlu 1 1 0 2
SEO209	Türkçe	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu 2 2 0 5
SEH211		TOPLU UYGULAMA I	Zorunlu 1 1 0 3
SEO219		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu 2 2 0 5
SEH209		ÜSLUP VE REPERTUVAR I	Zorunlu 2 2 0 7
			Toplam 11 11 0 30

4. Dönem			
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü D U L AKTS
SEH204	Türkçe	ÇALGI EĞİTİMİ IV	Zorunlu 2 2 0 4
SEO208	Türkçe	PİYANO IV	Zorunlu 1 1 0 2
THMSEÇMELİ4.YY		SEÇMELİ DERS GRUBU 4YY	Seçmeli - - - 2
SEH202	Türkçe	SES TEKNİĞİ IV	Zorunlu 1 1 0 2
SEO210	Türkçe	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu 2 2 0 5
SEH212		TOPLU UYGULAMA II	Zorunlu 1 1 0 3
SEO220		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu 2 2 0 6
SEH210		ÜSLUP VE REPERTUVAR II	Zorunlu 2 2 0 6
			Toplam 11 11 0 30

5. Dönem			
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü D U L AKTS
ARM301	Türkçe	ARMONİ I	Zorunlu 1 1 0 2
SEH313		ÇALGI EĞİTİMİ V	Zorunlu 1 1 0 6
S.E. (a). THM. SEÇ. I		S.E. (a) THM SEÇMELİ I	Seçmeli - - - 2
SEH317		TOPLU UYGULAMA III	Zorunlu 1 1 0 3
SEO323	Türkçe	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ I	Zorunlu 2 0 0 3
SEO319		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI V	Zorunlu 2 2 0 5
SEO321	Türkçe	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ I	Zorunlu 2 0 0 3
SEH315		ÜSLUP VE REPERTUVAR III	Zorunlu 2 2 0 6
			Toplam 12 8 0 30

6. Dönem			
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü D U L AKTS
ARM302	Türkçe	ARMONİ II	Zorunlu 1 1 0 2
SEH314		ÇALGI EĞİTİMİ VI	Zorunlu 1 1 0 5
S.E. (a). THM. SEÇ. II		S.E. (a) THM SEÇMELİ II	Seçmeli - - - 2
SEH318		TOPLU UYGULAMA IV	Zorunlu 1 1 0 3
SEO324		TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ II	Zorunlu 2 0 0 3
SEO320		TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI VI	Zorunlu 2 2 0 5
SEO322	Türkçe	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ II	Zorunlu 2 0 0 3
SEH316		ÜSLUP VE REPERTUVAR IV	Zorunlu 2 2 0 7
			Toplam 12 8 0 30

7. Dönem			
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü D U L AKTS
SEH413	Türkçe	ÇALGI EĞİTİMİ VII	Zorunlu 1 1 0 5
SEO401	Türkçe	MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu 2 0 0 2
S.E. (a). THM. SEÇ. III		S.E. (a) THM SEÇMELİ III	Seçmeli - - - 2
SEH417		TOPLU UYGULAMA V	Zorunlu 1 1 0 3
	Türkçe	TÜRK HALK MÜZİĞİ DİKTE VE DEŞİFRE I	Zorunlu 2 2 0 5

SEH423									
SEO421	Türkçe		TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ III	Zorunlu	2	0	0	3	
SEH415			ÜSLUP VE REPERTUAR V	Zorunlu	3	3	0	10	
					Toplam	12	8	0	30

8. Dönem

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS		
SEH414		ÇALGI EĞİTİMİ VIII	Zorunlu	1	1	0	5		
SEO402	Türkçe	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2		
S.E.(a) THM SEÇMELİ IV		S.E.(a) THM SEÇMELİ IV	Seçmeli	-	-	-	2		
SEH418		TOPLU UYGULAMA VI	Zorunlu	1	1	0	3		
SEH432		TÜRK HALK MÜZİĞİ DİKTE VE DEŞİFRE II	Zorunlu	2	2	0	5		
SEO422	Türkçe	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ IV	Zorunlu	2	0	0	3		
SEH416		ÜSLUP VE REPERTUAR VI	Zorunlu	3	3	0	10		
					Toplam	12	8	0	30

SEÇMELİ DERS GRUBU 1YY

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
BLG107	Türkçe	BİLGİSAYARA GİRİŞ	Seçmeli	2	0	0	3
SEO115	Türkçe	SES EĞİTİMİ I	Seçmeli	1	1	0	3

SEÇMELİ DERS GRUBU 2YY

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEO116	Türkçe	SES EĞİTİMİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO118		TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2

SEÇMELİ DERS GRUBU 3YY

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEO221		SES EĞİTİMİ III	Seçmeli	1	1	0	2
SEO223		TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2

SEÇMELİ DERS GRUBU 4YY

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEO222	Türkçe	SES EĞİTİMİ IV	Seçmeli	1	1	0	2
SEO224		TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2

S.E.(a) THM SEÇMELİ I

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEH309	Türkçe	TANBUR I	Seçmeli	1	1	0	2
SEH311	Türkçe	MAKAM BİLGİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEH319		BAĞLAMA I	Seçmeli	1	1	0	2
SEH321		YEREL AĞIZLAR I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO303	Türkçe	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO303	Türkçe	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO305	Türkçe	TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO307	Türkçe	SANAT TARİHİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO309	Türkçe	TÜRK HALK OYUNLARI I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO311	Türkçe	ÇALGI BİLGİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO313	Türkçe	SES KAYIT VE SESLENDİRME TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO315	Türkçe	PİYANO I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO317	Türkçe	SES VE NEFES TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2

S.E.(a) THM SEÇMELİ II

Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEH310	Türkçe	TANBUR II	Seçmeli	1	1	0	2
SEH312	Türkçe	MAKAM BİLGİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEH320		BAĞLAMA II	Seçmeli	1	1	0	2
SEH322		YEREL AĞIZLAR II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO304	Türkçe	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2
	Türkçe	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2

SEO304								
SEO306	Türkçe		TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO308	Türkçe		SANAT TARİHİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO310	Türkçe		TÜRK HALK OYUNLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO312	Türkçe		ÇALGI BİLGİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO314	Türkçe		SES KAYIT VE SESLENDİRME TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO316	Türkçe		PIYANO II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO318	Türkçe		SES VE NEFES TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
S.E.(a) THM SEÇMELİ III								
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
AT001		AKADEMİK TÜRKÇE	Seçmeli	2	0	0	2	
ISR401		İŞARET DİLİ	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH409	Türkçe	TANBUR III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH411	Türkçe	MAKAM BİLGİSİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH419	Türkçe	BAĞLAMA III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH421	Türkçe	YEREL AĞIZLAR III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO403	Türkçe	MÜZİK TERMINOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO405	Türkçe	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO407	Türkçe	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO409	Türkçe	MÜZİK TEKNOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO411	Türkçe	OSMANLICA I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO413	Türkçe	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO413	Türkçe	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO415	Türkçe	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO417	Türkçe	PIYANO III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO419	Türkçe	SES VE NEFES TEKNİKLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO403	Türkçe	TÜRK MÜZİĞİNDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
UYG103	Türkçe	ÜNİVERSİTE YAŞAMINA GEÇİŞ	Seçmeli	1	1	0	2	
S.E.(a) THM SEÇMELİ IV								
Ders Kodu	Dersin Sunulduğu Dil	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
GRK402		GİRİŞİMCİLİK VE KALİTE	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH410	Türkçe	TANBUR IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH412	Türkçe	MAKAM BİLGİSİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH420		BAĞLAMA IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH422		YEREL AĞIZLAR IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO404	Türkçe	MÜZİK TERMINOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO406	Türkçe	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO408	Türkçe	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO410	Türkçe	MÜZİK TEKNOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO412	Türkçe	OSMANLICA II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO414	Türkçe	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO414	Türkçe	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO416	Türkçe	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO418	Türkçe	PIYANO IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO420	Türkçe	SES VE NEFES TEKNİKLERİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO404	Türkçe	TÜRK MÜZİĞİNDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
THU206	Türkçe	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	Seçmeli	1	1	0	2	

Ek-4: Dicle Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/ Türk Halk Müziği Ses Eğitimi Bölümü/Öğretim

24.06.2020

https://oba.dicle.edu.tr/oba/bologna/index.aspx?lang=tr&cuOp=showPa&cuUniv=15&cuBaz=5418

DEVLET KONSERVATUVARI / SES EĞİTİMİ - Dersler							
1.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
[i] SEB1010	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE NAZARİYATI 1	4+2+0	Zorunlu	6			
[i] SEB1030	TEMEL MÜZİK TEORİSİ VE SOLFEJİ 1	4+2+0	Zorunlu	6			
[i] SEB1070	SES EĞİTİMİ 1	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB1090	PİYANO 1	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1130	RİTİM BİLGESİ 1	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1150	ATATÜRK İLK. VE İNKILAP TARİHİ 1	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1170	TÜRK DİLİ 1	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1190	İNGİLİZCE 1	2+0+0	Zorunlu	2			
[G] SEB1050	ÇALGI 1	2+2+0	Seçmeli	5		1	
Toplam AKTS				30			
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
2.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
[i] SEB1020	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE NAZARİYATI 2	4+2+0	Zorunlu	6			
[i] SEB1040	TEMEL MÜZİK TEORİSİ VE SOLFEJİ 2	4+2+0	Zorunlu	6			
[i] SEB1080	SES EĞİTİMİ 2	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB1100	PİYANO 2	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1140	RİTİM BİLGESİ 2	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1160	ATATÜRK İLK. VE İNKILAP TARİHİ 2	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1180	TÜRK DİLİ 2	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB1200	İNGİLİZCE 2	2+0+0	Zorunlu	2			
[G] SEB1060	ÇALGI 2	2+2+0	Seçmeli	5		1	
Toplam AKTS				30			
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
3.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
[i] SEB2010	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE NAZARİYATI 3	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB2030	TEMEL MÜZİK TEORİSİ VE SOLFEJİ 3	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB2070	SES EĞİTİMİ 3	0+2+0	Zorunlu	2			
[i] SEB2090	PİYANO 3	2+0+0	Zorunlu	2			
[i] SEB2110	T.H.M. SOLFEJ VE NAZARİYATI 1	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB2130	TÜRK SANAT MÜZİĞİ REPERTUVARI 1	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB2150	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI 1	2+2+0	Zorunlu	3			
[i] SEB2170	BİLİMSEL ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ	2+0+0	Zorunlu	1			
[G] SEB2050	ÇALGI 3	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB2190	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
[G] SEB2210	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	

https://oba.dicle.edu.tr/oba/bologna/index.aspx?lang=tr&cuOp=showPa&cuUniv=15&cuBaz=5418

1/3

		Toplam AKTS	30				
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
4.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☒ SEB2020	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE NAZARİYATI 4	2+2+0	Zorunlu	3			
☒ SEB2040	TEMEL MÜZİK TEORİSİ VE SOLFEJİ 4	2+2+0	Zorunlu	3			
☒ SEB2080	SES EĞİTİMİ 4	0+2+0	Zorunlu	2			
☒ SEB2100	PİYANO 4	2+0+0	Zorunlu	2			
☒ SEB2120	T.H.M. SOLFEJ VE NAZARİYATI 2	2+2+0	Zorunlu	3			
☒ SEB2140	TÜRK SANAT MÜZİĞİ REPERTUARİ 2	2+2+0	Zorunlu	3			
☒ SEB2160	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARİ 2	2+2+0	Zorunlu	3			
☒ SEB2180	ALAN ARAŞTIRMASI VE DERLEME	2+0+0	Zorunlu	1			
[G] SEB2060	ÇALGI 4	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB2200	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
[G] SEB2220	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
				Toplam AKTS	30		
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
5.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☒ SEB3070	SES EĞİTİMİ 5	2+0+0	Zorunlu	2			
☒ SEB3091	PİYANO 5	2+0+0	Zorunlu	5			
☒ SEB3111	ARMONİ 1	2+0+0	Zorunlu	5			
[G] SEB3010	SOLFEJ VE NAZARİYATI	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3030	REPERTUAR 1	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3050	ÇALGI 5	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3150	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
[G] SEB3170	SEÇMELİ DERLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
				Toplam AKTS	26		
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
6.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
☒ SEB3080	SES EĞİTİMİ 6	2+0+0	Zorunlu	2			
☒ SEB3102	PİYANO 6	2+0+0	Zorunlu	5			
☒ SEB3122	ARMONİ 2	2+0+0	Zorunlu	5			
[G] SEB3020	SOLFEJ VE NAZARİYATI 2	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3040	REPERTUAR 2	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3060	ÇALGI 6	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB3160	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	0		0	
[G] SEB3180	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	0		0	
				Toplam AKTS	18		
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					

7.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
[I] SEB4070	SES EĞİTİMİ 7	2+0+0	Zorunlu	2			
[I] SEB4091	TÜRK HALK BİLİMİ	2+0+0	Zorunlu	5			
[I] SEB4111	ARMONİ 3	2+0+0	Zorunlu	5			
[G] SEB4010	SOLFEJ VE MAZARİYATI	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4030	REPERTUAR 3	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4050	ÇALGI 7	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4150	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
[G] SEB4170	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	4		1	
Toplam AKTS				26			
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
8.Yarıyıl Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi	
[I] SEB4080	SES EĞİTİMİ 8	2+0+0	Zorunlu	2			
[I] SEB4120	ARMONİ 4	2+0+0	Zorunlu	5			
[G] SEB4020	SOLFEJ VE NAZARİYATI 4	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4040	REPERTUAR 4	2+2+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4060	ÇALGI 8	2+0+0	Seçmeli	2		1	
[G] SEB4100	BİTİRME ÖDEVİ	2+0+0	Seçmeli	5		1	
[G] SEB4160	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	0		0	
[G] SEB4180	SEÇMELİ DERSLER	2+0+0	Seçmeli	0		0	
Toplam AKTS				18			
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
https://obs.dicle.edu.tr/obs/okogma/termCourses.aspx?lang=tr&curSuni=5418							

Ek-5: Gaziantep Üniversitesi/Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı/ Ses Eğitimi Bölümü Öğretim Programı

2.1 b

**SES EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
THM ASD
2013 KATALOGU**

BİRİNCİ YIL

I. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 101	Türk Müziği Solfeji -HM	8	0	8 10
TB 119	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 2
TB 115	Batı Müziği Solfeji	4	0	4 4
TB 121	Bilgisayarlı Nota Yazımı	2	0	2 2
SES 103	Ses Eğitimi	3	2	4 4
SES 121	Temel Piyano	2	0	2 2
ORTAK ZORUNLU DERSLER				
YBD1 101	İngilizce	2	0	2 2
TÜRK 100	Türkçe	2	0	2 2
TDP 101	Toplumsal Duyarlılık Projesi	1	0	1 2
ORTAK SEÇMELİ DERSLER				
GOS 100	Seçmeli Ders	1	1	0 0
TOPLAM KREDİ		21	2	22 30

II. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 102	Türk Müziği Solfeji -HM	8	0	8 10
TB 120	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 2
TB 116	Batı Müziği Solfeji	4	0	4 4
TB 122	Bilgisayarlı Nota Yazımı	2	0	2 2
SES 104	Ses Eğitimi	3	2	4 4
SES 122	Temel Piyano	2	0	2 2
ORTAK ZORUNLU DERSLER				
YBD1 102	İngilizce	2	0	2 2
TÜRK 100	Türkçe	2	0	2 2
TDP 102	Toplumsal Duyarlılık Projesi	1	2	2 2
TOPLAM KREDİ		21	2	22 30

İKİNCİ YIL

III. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 201	Türk Müziği Solfeji -HM	6	0	6 8
TB 219	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 4
TB 215	Batı Müziği Solfeji	2	2	3 4
TB 227	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	0	2 2
TB 223	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	0	2 2
SES 203	Ses Eğitimi	2	2	3 4
SES 221	Temel Piyano	2	0	2 2
SES 215	Repertuar HM	2	0	2 2
ORTAK ZORUNLU DERSLER				
AİTT 100	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tar.	2	0	2 2
TOPLAM KREDİ		20	4	22 30

IV. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 202	Türk Müziği Solfeji -HM	6	0	6 8
TB 220	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 4
TB 216	Batı Müziği Solfeji	2	2	3 4
TB 228	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	0	2 2
TB 224	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	0	2 2
SES 204	Ses Eğitimi	2	2	3 4
SES 222	Temel Piyano	2	0	2 2
SES 216	Repertuar HM	2	0	2 2
ORTAK ZORUNLU DERSLER				
AİTT 200	Atatürk İlkeleri ve İnk. Tar.	2	0	2 2
TOPLAM KREDİ		20	4	22 30

ÜÇÜNCÜ YIL

V. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 301	Türk Müziği Solfeji -HM	2	2	3 6
TB 315	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 4
TB 323	Araştırma Teknikleri	2	0	2 2
TB 329	Ses Fiziği	2	0	2 2
TB 327	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	0	2 2
TB 333	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	0	2 2
SES 303	Armoni	2	0	2 2
SES 311	Repertuar HM	2	2	3 4
SES 311	Repertuar SM	2	0	2 4
SES 307	Repertuar SM	2	0	2 2
TB 309	Türk Halk Bilimi	2	0	2 2
TOPLAM KREDİ		20	4	22 30

VI. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 302	Türk Müziği Solfeji -HM	2	2	3 6
TB 316	Yardımcı Meslek Çalgısı	2	0	2 4
TB 324	Araştırma Teknikleri	2	0	2 2
TB 308	Çalgı Bilgisi ve Bakım	2	0	2 2
TB 328	Türk Halk Müziği Bilgileri	2	0	2 2
TB 334	Türk Sanat Müziği Bilgileri	2	0	2 2
SES 304	Armoni	2	0	2 2
SES 312	Repertuar HM	2	2	3 4
SES 308	Repertuar SM	2	0	2 4
TB 310	Türk Halk Bilimi	2	0	2 2
TOPLAM KREDİ		20	4	22 30

DÖRDÜNCÜ YIL

VII. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 401	Türk Müziği Solfeji -HM	0	2	1 4
TB 411	Yardımcı Meslek Çalgısı	0	2	1 2
TB 427	Genel Müzik Tarihi	2	0	2 2
TB 429	Türk Müziği Edebiyatı	2	0	2 2
TB 425	Sanat Felsefesi ve Estetiği	2	0	2 2
TB 421	Müzik Biçimleri	2	0	2 2
TB 417	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	2	2	3 4
SES 415	Bitirme Ödevi	0	2	1 2
SES 403	Kontrpuan	2	0	2 2
SES 409	Repertuar HM	4	2	5 6
SES 401	Koro ve Yönetimi	0	2	1 2
TOPLAM KREDİ		16	12	22 30

VIII. Yarıyıl				
Kodu	Dersin Adı	T	U	K AKTS
TB 402	Türk Müziği Solfeji -HM	0	2	1 4
TB 412	Yardımcı Meslek Çalgısı	0	2	1 2
TB 428	Türk Müzik Tarihi	2	0	2 2
TB 430	Türk Müziği Edebiyatı	2	0	2 2
TB 426	Sanat Felsefesi ve Estetiği	2	0	2 2
TB 422	Müzik Formları	2	0	2 2
TB 418	İcra ve Sahneleme Teknikleri-HM	2	2	3 4
SES 416	Bitirme Ödevi	0	2	1 2
SES 404	Kontrpuan	2	0	2 2
SES 410	Repertuar HM	4	2	5 6
SES 402	Koro ve Yönetimi	0	2	1 2
TOPLAM KREDİ		16	12	22 30

notlar: T= Haftalık teorik ders saati U= Haftalık uygulama ders saati K= Dersin kredisi AKTS= Avrupa Kredi Transfer

Ek-6: Kars Kafkas Üniversitesi/Devlet Konservatuvarı/Türk Müziği Bölümü Thm Ana Sanat Dalı/Öğretim Programı

24.08.2020

<https://bteyeni.kafkas.edu.tr/vbs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=236&curSunli=10418>

DEVLET KONSERVATUVARI / Türk Halk Müziği Anasanat Dalı - Dersler							Yıl	2016
1.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
GTM-Y-110	Türk Dil I	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-Y-111	İngilizce I	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-Y-112	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-101	Türk Müziği Solfej ve Kuramı I	2+2+0	Zorunlu	4				
GTM-104	Batı Müziği Solfej ve Kuramı I	2+2+0	Zorunlu	3				
GTM-106	Temel Piyano I	0+1+0	Zorunlu	2				
GTM-107	Ses Eğitimi I	0+2+0	Zorunlu	3				
GTM-108	Nota Yazım Bilgisi	1+0+0	Zorunlu	1				
THM-102	Türk Halk Müziği Bilgileri I	2+0+0	Zorunlu	2				
THM-103	Türk Halk Müziği Repertuarı I	2+2+0	Zorunlu	4				
THM-105	Çalgı Eğitimi I	2+2+0	Zorunlu	8				
Toplam AKTS				30				
2.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
GTM-Y-210	Türk Dil II	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-Y-211	İngilizce II	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-Y-212	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2+0+0	Zorunlu	1				
GTM-201	Türk Müziği Solfej ve Kuramı II	2+2+0	Zorunlu	4				
GTM-204	Batı Müziği Solfej ve Kuramı II	2+2+0	Zorunlu	3				
GTM-206	Temel Piyano II	0+1+0	Zorunlu	2				
GTM-207	Ses Eğitimi II	0+2+0	Zorunlu	3				
GTM-209	Diksiyon	2+0+0	Zorunlu	1				
THM-202	Türk Halk Müziği Bilgileri II	2+0+0	Zorunlu	2				
THM-203	Türk Halk Müziği Repertuarı II	2+2+0	Zorunlu	4				
THM-205	Çalgı Eğitimi II	2+2+0	Zorunlu	8				
Toplam AKTS				30				
3.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
GTM-301	Türk Müziği Solfej ve Kuramı III	2+2+0	Zorunlu	4				
GTM-304	Batı Müziği Solfej ve Kuramı III	2+0+0	Zorunlu	3				
GTM-306	Temel Piyano III	0+1+0	Zorunlu	2				
GTM-307	Ses Eğitimi III	0+2+0	Zorunlu	3				
GTM-314	Türk Müziği Tarihi I	2+0+0	Zorunlu	2				
GTM-315	Bilgisayarda Notasyon I	0+1+0	Zorunlu	1				
THM-303	Türk Halk Müziği Repertuarı III	2+2+0	Zorunlu	4				
THM-305	Çalgı Eğitimi III	2+2+0	Zorunlu	7				
THM-313	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı I	2+2+0	Zorunlu	4				

<https://bteyeni.kafkas.edu.tr/vbs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=238&curSunli=10418>

1/5

					Toplam AKTS	30		
4.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
i GTM-401	Türk Müziği Solfej ve Kuramı IV	2+2+0	Zorunlu	4				
i GTM-404	Batı Müziği Solfej ve Kuramı IV	2+0+0	Zorunlu	3				
i GTM-406	Temel Piyano IV	0+1+0	Zorunlu	2				
i GTM-407	Ses Eğitimi IV	0+2+0	Zorunlu	3				
i GTM-414	Türk Müziği Tarihi II	2+0+0	Zorunlu	2				
i GTM-415	Bilgisayarda Notasyon II	0+1+0	Zorunlu	1				
i THM-403	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	2+2+0	Zorunlu	4				
i THM-405	Çalgı Eğitimi IV	2+2+0	Zorunlu	7				
i THM-413	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı II	2+2+0	Zorunlu	4				
					Toplam AKTS	30		
5.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
i GTM-507	Müzikte Bilimsel Araştırma Yöntemleri I	2+0+0	Zorunlu	3				
i GTM-534	Osmanlıca I	1+0+0	Zorunlu	2				
i THM-503	Türk Halk Müziği Repertuarı V	2+2+0	Zorunlu	4				
i THM-505	Çalgı Eğitimi V	2+2+0	Zorunlu	7				
i THM-513	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı III	2+2+0	Zorunlu	4				
i THM-516	Türk Halk Müziği Toplu İcra I	0+4+0	Zorunlu	3				
i THM-517	Türk Halk Müziği Dikte Define I	2+0+0	Zorunlu	3				
i THM-518	Türk Halk Edebiyatı I	1+0+0	Zorunlu	1				
i THM-539	Koro I	0+4+0	Zorunlu	3				
					Toplam AKTS	30		
6.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
i GTM-607	Müzikte Bilimsel Araştırma Yöntemleri II	2+0+0	Zorunlu	3				
i GTM-634	Osmanlıca II	1+0+0	Zorunlu	2				
i THM-603	Türk Halk Müziği Repertuarı VI	2+2+0	Zorunlu	4				
i THM-605	Çalgı Eğitimi VI	2+2+0	Zorunlu	7				
i THM-613	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı IV	2+2+0	Zorunlu	4				
i THM-616	Türk Halk Müziği Toplu İcra II	0+4+0	Zorunlu	3				
i THM-617	Türk Halk Müziği Dikte Define II	2+0+0	Zorunlu	3				
i THM-618	Türk Halk Edebiyatı II	1+0+0	Zorunlu	1				
i THM-639	Koro II	0+4+0	Zorunlu	3				
					Toplam AKTS	30		
7.Yarıyıl Ders Planı								
Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi		
i GTM-719	Armoni I	0+2+0	Zorunlu	2				

[I]	THM-703	Türk Halk Müziği Repertuar VII	2+2+0	Zorunlu	4		
[I]	THM-705	Çalgı Eğitimi VII	2+2+0	Zorunlu	7		
[I]	THM-713	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı V	2+2+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-716	Türk Halk Müziği Toplu İcra III	0+4+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-717	Türk Halk Müziği Dikte Değfre III	2+0+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-720	Bitirme Ödevi I	1+0+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-739	Koro III	0+4+0	Zorunlu	3		
[G]	THM-SEÇ-1.Grup	THM-SEÇMELİ (4. Sınıf)	-	Zorunlu	4		2
Toplam AKTS					32		
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
8.Yarıyıl Ders Planı							
	Ders Kodu	Ders Adı	T+U+L	Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
[I]	GTM-819	Armoni II	0+2+0	Zorunlu	2		
[I]	THM-803	Türk Halk Müziği Repertuar VIII	2+2+0	Zorunlu	4		
[I]	THM-805	Çalgı Eğitimi VIII	2+2+0	Zorunlu	7		
[I]	THM-813	Türk Halk Müziği Solfej Kuramı VI	2+2+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-816	Türk Halk Müziği Toplu İcra IV	0+4+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-817	Türk Halk Müziği Dikte ve Değfre IV	2+0+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-820	Bitirme Ödevi II	1+0+0	Zorunlu	3		
[I]	THM-839	Koro IV	0+4+0	Zorunlu	3		
[G]	THM-SEÇ-2.Grup	THM-SEÇMELİ (4. Sınıf)	-	Zorunlu	4		2
Toplam AKTS					32		
☒	Seçmeli Dersleri Göster	Seçmeli Dersler					
https://obayemi.kafkas.edu.tr/obis/bolgna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPackCurUnit=23&curSınıf=10418							

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Hazal ŞIK

Doğum Yeri ve Tarihi : Eskişehir – 24/05/1990

Eğitim Bilgileri

İlkokul : Eskişehir Vali Münir Raif Güney İlköğretim Okulu- Genel- 2001

Ortaokul : Eskişehir Vali Münir Raif Güney İlköğretim Okulu- Genel- 2004

Lise : Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi – Mesleki- 2008

Lisans : Denizli Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi – Müzik- 2012

Yüksek Lisans : Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri – Müzik -2021

Doktora : -

İş Deneyimi

---

1. Mardin/ Nusaybin Anadolu Lisesi Müzik Öğretmenliği (2013-2015)
2. Eskişehir/ Mahmudiye Yunus Emre Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müzik Öğretmenliği (2015-...)

İlgi Alanları

Müzik Eğitimi,

Ses Eğitimi,

THM Ses Eğitimi,

Yan flüt,

Piyano,

Bağlama.

Ödülleri

Gençlik İl Spor Müdürlükleri tarafından düzenlenen gençler arası THM ses yarışmalarında;

Bölge Birinciliği,

Türkiye Birinciliği,

Türkiye İkinciliği,

Türkiye Üçüncülüğü.

Adres ve İletişim Bilgileri

E-posta : pakkanhazal@gmail.com

Adres : Yıldıztepe Mahallesi Savaş Sokak No:6 Kat: 2 Odunpazarı/Eskişehir

Tel : 0 (553) 636 59 39

Referanslar

Prof. Dr. Efe AKBULUT- Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü Başkanı

Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı

Dr. Öğretim Üyesi Aykut Önder SARIÇIĞCI – Ses Eğitimi

Öğretim Üyesi Muharrem Gürel ADAK- THM Koro Şefi ve Bağlama

Dr. Öğretim Üyesi Soner ALGI- Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi

Doç. Dr. Attila ÖZDEK- Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi